

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Årsredovisning 2015

Mittuniversitetets årsredovisning 2015

Dnr: MIUN 2016/40

Omslagsbild: Inför höstterminen 2015 sökte närmare 37 000 personer en utbildning vid Mittuniversitetet. Det är nytt ansökningsrekord för universitetet.

Foto: Tina Stafrén

Kontaktpersoner för årsredovisningen 2015 är Helena Lindh och Erika Byberg, universitetsledningens stab.

Innehållsförteckning

INLEDNING

Rektor har ordet – sammanfattande reflektion	3
--	---

RESULTATREDOVISNING

1.	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	7
1.1	Utbildningens omfattning	7
1.2	Söktryck och rekrytering	9
1.3	Utveckling av utbildningen	13
1.4	Distansutbildning och e-lärande	20
1.5	Samverkan och arbetslivsanknytning	23
1.6	Internationalisering	26
1.7	Kvalitetsarbete inom utbildningen	29
1.8	Examina	31
2.	Forskning och utbildning på forskarnivå	33
2.1	Utbildning på forskarnivå	33
2.2	Forskning – i ämnen och inom forskningscenter	36
2.3	Vetenskaplig produktion	39
2.4	Forskningskompetens och forskningsresurser	41
2.5	Kvalitet i forskningen	43
2.6	Samverkan, innovation och nyttiggörande	46
3.	Gemensamt för utbildning och forskning	49
3.1	Studentmedverkan	49
3.2	Jämställdhet och arbete för lika villkor	49
3.3	Bibliotek	52
3.4	Personal och kompetensförsörjning	53
3.5	Hållbar utveckling	56
4.	Ekonomisk utveckling 2015	59
5.	Verksamhetens resultat	65
6.	Intern styrning och kontroll	71
	EKONOMISK REDOVISNING	75
	UNIVERSITETSSTYRELSENS BESLUT	92

Bilagor

Bilaga 1	Sammanställning av anslagsbelastning
Bilaga 2	Organisationskiss för Mittuniversitetet 2015
Bilaga 3	Sammanställning av tabeller och diagram
Bilaga 4	Struktur för återrapportering i resultatredovisningen

Förkortningar

ÅRK	används som markering för de avsnitt som redovisar återrapporteringskrav i regleringsbrevet.
HUV	Fakulteten för humanvetenskap
NMT	Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier
Hst	Helårsstudent, det vill säga antalet studenter som är förstags- och fortsättningsregistrerade på ett kurstillfälle multiplicerat med kurstillfällets omfattning i högskolepoäng under en viss period dividerat med 60. Studenter som avbrutit studierna inom tre veckor efter påbörjad kurs ska inte ingå i beräkningen.
Hpr	Helårsprestation: en hpr motsvarar 60 avklarade högskolepoäng, oavsett hur många studenter som bedrivit studierna och oavsett hur lång tid studierna tagit.

Datainsamling

För datainsamlingen har följande administrativa system använts:

- Ladok (studiedokumentationssystemet) för uppgifter om studenter och deras studier och examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå,
- NyA (Universitets- och högskolerådets antagningssystem),
- Palasso (personalsystemet) för uppgifter om personal,
- Agresso (ekonomisystemet) för ekonomiunderlaget,
- DiVa (bibliotekens uppföljningssystem) för uppgifter om publikationer,
- LISA, Mittuniversitetets ledningsinformationssystem, en systemlösning baserad på Diver Solution, som presenterar och analyserar information från Mittuniversitetets källsystem.

Uppgifterna i Ladok läses vid årets slut.

Vetenskapliga publikationer som publicerats tidigare år registreras kontinuerligt. Det innebär att dessa uppgifter förändras från en årsredovisning till en annan.

Statistik om övergångsfrekvenser i regionen, universitetets nybörjare mm har beställts från SCB.

Uppgifter och analyser rörande utvecklingen internt har lämnats bland annat av nämndkanslierna och specialistfunktioner inom förvaltning och bibliotek.

Underlag för indikatorer och index liksom hanteringen av uppgifterna om kostnad per prestation framgår i *Kapitel 5*.

Återrapportering av individbaserad statistik

I ÅR 2015 har Mittuniversitetet valt att redovisa statistiska uppgifter uppdelade på kön på totalnivå. Könsuppdelad statistik har dock använts även på detaljnivå (till exempel för enskilda utbildningsprogram) för att analysera och skapa en bild av hur könsfördelningen ser ut.

Rektor har ordet

Tio år som universitet

Mittuniversitetet firade tio år som universitet 2015. Det uppmärksammades genom bland annat en jubileumswebb, en tioårsfest för alla medarbetare och vid årshögtiden. Det var 2005 som dåvarande Mitthögskolan omvandlades till Mittuniversitetet, som ett resultat av en långsiktig och målmedveten satsning på uppbyggnad av de vetenskapliga miljöerna inom den dåvarande högskolan. Redan tidigare hade högskolan ett vetenskapsområde inom teknik och naturvetenskap, men det var i och med omvandlingen till universitet som den vetenskapliga uppbyggnaden för hela lärosätet kunde intensifieras. När det första decenniet nu summeras kan det konstateras att utvecklingen har varit imponerande.

Utbildning

Under det senaste decenniet har universitetets utbildningsportfölj anpassats till studenternas efterfrågan, arbetsmarknadens behov och nya vetenskapliga insikter. Mittuniversitetet har under alla år haft en hög andel distansutbildning och icke-traditionella studenter. Ny teknik och nya pedagogiska former utvecklas kontinuerligt för att bredda utbildningsutbudet. Under de senaste åren har särskilda former för så kallad "blended learning" utvecklats, där studenter på campus och via distansöverbyggande teknik följer utbildningen gemensamt. E-lärande ingår också i ett av de prioriterade områdena för universitetets strategiska satsningar inom utbildning. Mittuniversitetet är ett av de lärosäten i landet som har ett tydligt fokus på att delta i och driva utvecklingen av moderna distributionsformer och ny pedagogik.

Den region universitetet verkar i har haft en lägre övergångsfrekvens till högre studier och tidvis relativt stor ungdomsarbetslöshet. Det är viktiga anledningar till att arbetslivsanknytning av utbildning ingår i det andra fokuserade området i universitetets utbildningsstrategi. Universitetets utbildningsområden fokuserar i allt tydligare grad på att involvera yrkeslivet i utbildningen. Ekonom-, turism-, personal-, IT- och ingenjörsutbildningarna är bara några exempel där en väsentlig utveckling av arbetslivsanknytning skett, genom till exempel nya sätt att arbeta med praktik och företagssamarbete inom programmens kurser. Utbildningarna inom utbildning, vård och omsorg har ett sedan länge etablerat och nära samarbete med arbetslivets organisationer. Även för dessa viktiga välfärdsyrken har stora förändringar genomförts under de senaste åren. Några centrala insatser är arbetet med att utveckla formerna för den verksamhetsförlagda utbildningen inom både vård- och läraryrkena, utvecklingen av övningsskolor, samverkan med landsting och andra lärosäten i vår del av landet för att matcha utbud och efterfrågan samt en ökning av antalet utbildningsplatser.

Även fortsättningsvis kommer Mittuniversitetet att betona vikten av arbetslivsanknytning och utveckla formerna för det nära samarbetet mellan universitetets utbildningsmiljöer och olika delar av yrkeslivet. I detta ingår även att uppmuntra till företagsstarter som en karriärmöjlighet för universitetets studenter i samverkan med de inkubatormiljöer som finns vid respektive campus.

Universitetet har haft ett starkt söktryck under större delen av den gångna tio-årsperioden. Vid flera tillfällen har Mittuniversitetets ökade söktryck överträffat det nationella söktrycket. Även 2015 hade Mittuniversitetet ett rekordhøgt söktryck. Framgången får tillskrivas en kombination av ett efterfrågat utbud av utbildningar med kvalitet byggd kring e-lärande och arbetslivsanknytning, kurser och program både på distans och på campus och bra kommunikation med potentiella studenter.

Under 2015 genomfördes en extern utvärdering av utbildningsstrategins satsningar. Resultaten innebar att utbildningsstrategin tydligare inriktades mot i synnerhet två områden - *Regional skol-samverkan, arbetslivsanknytning och alumnverksamhet* samt *Miljöer för lärande, teknikstöd och pedagogisk*

utveckling. Insatserna kring e-lärande och arbetslivsanknytning fortsätter, men fokus breddas till ett antal intilliggande områden av stor vikt för utbildningarnas attraktivitet och kvalitet. Sedan tidigare har 50 miljoner anvisats för strategiska satsningar och under 2015 har ytterligare 20 miljoner tillförts programutvecklingsarbetet. Satsningarna på de fokuserade områdena fortsätter.

Det omställningsarbete som pågått de senaste åren, som en följd av det minskade utbildningsuppdraget från regeringen, är i stora drag genomfört. Kostnaderna har reducerats i takt med takbeloppets förändringar. Flera större reformer vad gäller organisation och arbetsfördelning inom universitetet har genomförts eller är under genomförande. Överflyttningen av verksamheten från Härnösand till Sundsvall kommer att genomföras under 2016. Ytterligare anpassningar till takbeloppets utveckling kommer att kunna genomföras inom ramen för den nu etablerade organisationen. Det kommer även att finnas möjligheter för universitetet att ta till sig utökade uppdrag om så skulle behövas.

Forskning

Universitetets, och den tidigare högskolans, uppbyggnad av forskningsmiljöerna inleddes i samband med att vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap etablerades 2001. Det arbetet breddades till hela lärosätet inför och efter universitetstillblivelsen 2005 med ett ambitiöst upplagt professorsprogram och utbyggnad av forskning och forskarutbildning inom ett 20-tal ämnen. Utbyggnaden av forskningsverksamheten stöttades inledningsvis av statsmakten men har de senaste åren varit beroende av universitetets förmåga att attrahera externa medel.

I forskningsstrategin uttrycker Mittuniversitetet starka ambitioner för både den profilerade forskningen inom centrumbildningar och för ämnesforskningen. Sammantaget ska 100 miljoner satsas i olika utvecklingsaktiviteter kopplade till forskningsstrategin fram till 2017. En viktig bas för strategin är ARC13, en utvärdering av all forskning vid universitetet, som genomförts med hjälp av internationella utvärderingspaneler.

Universitetets åtta forskningscenter utgör basen för universitetets profilering och anknyter till områden där forskningen är internationellt erkänd och där samverkan med omgivande samhälle är utvecklad och djup. Väsentligen anknyter universitetets centrumbildningar också till områden där regionens styrkor är särskilt tydliga. Det gäller inte minst kopplingen till skogsnäringen och processindustrin samt vinteridrott och turism.

Under 2015 invigdes två viktiga laboratoriemiljöer som kompletterar redan befintliga laboratorier - vindtunneln vid SportsTech Research Centre och höghöjdslaboratoriet vid Nationellt Vintersportcentrum. Båda är unika anläggningar som bekräftar Mittuniversitetets position som ledande miljö för forskning om träning, prestationsidrott och sportteknik, samtidigt som de ger möjligheter till produkttestning, träning, metodutveckling och utbildning. Även inom universitetets centrum för risk- och krisforskning planeras investeringar i nya experimentella miljöer tillsammans med industriella partner. Centrumbildningen för forskning om ekonomiska relationer har under 2015 framgångsrikt stärkt samarbetet med företagen inom bank, försäkring, pension och fastigheter, vilket varit viktigt för att få till stånd nyetableringar av verksamhet i regionen.

Finansieringen av ämnesforskning kopplad till de stora utbildningsuppdragen inom professionsutbildningarna är en utmaning som blir än tydligare när regeringen ökar antalet utbildningsplatser inom dessa områden. Mittuniversitetet har därför genomfört särskilda satsningar på att bygga ut forskningsverksamheten inom dessa områden och avser att också fortsättningsvis uppmärksamma dessa behov.

Den externa finansieringen av forskningsverksamheten har andelsmässigt minskat under 2015, beroende på att verksamheten inom de europeiska strukturfonderna befunnit sig i ett skifte mellan föregående och nuvarande programperiod. Förväntningen är därför att den externa finansieringen kommer att öka under kommande år. Universitetet har också under slutet av 2015 startat ett särskilt program för att stötta kapaciteten att erhålla extern finansiering.

Universitetet har under de senaste åren särskilt utvecklat arbetet med att kvalitetssäkra forskningsansökningar inom ramen för den så kallade KK-miljön i samverkan med KK-stiftelsen. En tredjedel av universitetets samlade forskningsresurser finns inom KK-miljön, det vill säga inom centrumbildningarna Sensible Things that Communicate och Fibre Science and Communication Network. För dessa ansvarar universitetet själva för granskningen av forskningsansökningar inför finansiering från KK-stiftelsen. I slutet av året erhöles finansiering med ytterligare 28 miljoner kronor. Inom området omsätts totalt omkring 100 miljoner kronor per år.

En generell iakttagelse efter forskningsutvärderingen ARC13 var att Mittuniversitetet har alltför små möjligheter att erbjuda karriärtjänster i anslutning till, eller kort tid efter, disputation. Inom ramen för universitetets forskningsstrategi initierades därför en betydande satsning på ett meriteringsprogram. Ett trettiotal forskare finansieras genom satsningen och ytterligare ett tjugotal forskare deltar i programmet, som syftar till att forskarna snabbare ska meritiera sig och kunna axla en roll som forskningsledare. Programmet förväntas på sikt bidra till att öka kvaliteten i forskningen och kapaciteten att erhålla extern finansiering.

Tillsammans med kommunerna i Östersund, Sundsvall och Härnösand har universitetet ingått samverkansavtal som omfattar sammanlagt 22 miljoner kronor per år i satsningar på olika profilområden där kommunen/regionen och universitetet har gemensamma intressen. Det är ett ändamålsenligt sätt att gemensamt arbeta för ökad och innovativ samverkan mellan universitetet och omgivande samhälle, samtidigt som avancerad forskningsverksamhet utvecklas. Ett flertal projekt, i första hand inom universitetets centrumbildningar, har på detta sätt kunnat erhålla en snabb och effektiv finansiering samtidigt som universitetets regionala betydelse har blivit tydligt formulerad.

Samverkan

Samverkan är en integrerad del av både utbildning och forskning. All utbildning ska vara arbetslivsanknuten och ha relevanta relationer till den arbetsmarknad och det yrkesliv som utbildningarna förbereder för. Mentorprogram, praktik, examensjobb och så kallade kompetenskontrakt är verktyg som används i arbetet med att utveckla utbildningarnas arbetslivsanknytning vilket också berörs ovan.

På samma sätt har samtliga universitetets centrumbildningar nära relationer till företag och organisationer, i regionen, nationellt eller internationellt, som är de främsta företrädarna för en innovativ och framgångsrik praktik inom respektive område. Samarbetspartner är aktiva inom styr- och referensgrupper och som partners i konkreta forsknings- och utvecklingsprojekt. Det gäller både privata och offentliga verksamheter och frivillig- eller ideella organisationer i vissa fall. Även den bredare ämnesforskningen präglas av samma samverkansattityd. Inte minst har forskningsverksamhet i anslutning till skola, vård och omsorg utvecklade och nära samarbeten med skol- och vårdhuvudmän i regionen och i landet i övrigt.

Mittuniversitetet driver innovationskontoret Fyrklövern tillsammans med Linnéuniversitetet, Karlstads universitet och Örebro universitet. Fyrklövern är ett framgångsrecept för samarbete. Under 2015 utvärderade Vinnova innovationskontoren för att vägleda regeringen inför kommande resurssättning av verksamheten. Fyrklövern fick högsta betyg som endast delades av ytterligare ett innovationskontor. Samarbetet inom Fyrklövern har också resulterat i att de fyra nya universitetet samverkar inom andra områden där vi har gemensamma intressen.

Universitetets holdingbolag, Miun Holding, investerar i företagsetableringar med ursprung i forskningen vid Mittuniversitetet. Holdingbolaget och de inkubatorer och science parks som finns i anslutning till universitetet är viktiga delar i det innovationssystem som ska underlätta nyttiggörande av både forskares och studenters idéer. Holdingbolagets investeringar har underlättat nyt-

tiggörandet, men resurserna är relativt knappa och på sikt är det nödvändigt att bredda finansieringen. För att stärka flödet av idéer till innovationssystemet har en särskild utlysning genomförts i slutet av 2015 för att stimulera forskare att lämna ifrån sig innovationer för nyttiggörande i utbyte mot särskilda forskningsmedel. Det arbetet kommer att utvärderas under 2016 för en eventuell fortsättning.

Framtiden

Efter att jubileumsåret 2015 är till ända finns det all anledning att blicka framåt mot kommande decennium. Flera av de utmaningar som universitetet står inför har varit utgångspunkter för de överväganden som ligger till grund för universitetets strategier och som i delar berörs i texten ovan.

Områden som inte naturligt har berörts ovan men som har stor betydelse för universitetets utveckling är bland annat jämställdhet, lika villkor, kompetensförsörjning, arbetsmiljö och värdegrund. Jämställdhetsfrågor har en ständig aktualitet och det finns anledning att även fortsättningsvis stärka ett systematiskt förhållningssätt för jämställdhetsintegrering i enlighet med det uppdrag som regeringen formulerat. Det blir en viktig uppgift kommande år och berör både kompetensförsörjning i stort och ledar- och chefsförsörjning.

Kompetensförsörjningsfrågorna är också viktiga på ett generellt plan och arbetet med kompetensförsörjningsplaner drivs runt om på universitetet i syfte att säkerställa ett långsiktigt arbete kring detta. Universitetet ska vara en attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö där människor trivs och utvecklas.

Med bas i de psykosociala arbetsmiljöundersökningarna vid universitetet och behovet att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet har ett för lärosätet gemensamt framtidsarbete startats. Miun 2025 syftar till att diskutera och reflektera över universitetets framtid på ett sätt som stimulerar och bidrar till det kommande arbetet med att omformulera universitetets långsiktiga utvecklingsplan och strategi. Miun 2025 är uppbyggt med det akademiska samtalet som utgångspunkt och det är därmed också ett syfte att betona den akademiska gemenskapens värden och värderingar som utgångspunkten för universitetets framtidsarbete.

Mittuniversitetet behövs och fyller en viktig plats i regionen, för studenter, för akademiska och vetenskapliga sammanhang där universitetet ingår och för samarbetspartner som på olika sätt är engagerade i verksamheten. På kort och medellång sikt handlar utmaningarna om att fortsätta stärka attraktivitet och kvalitet i den forskning och utbildning som bedrivs. På lite längre sikt har universitetet en vidare plats i samhällets framtida utveckling. Det innebär att de stora samtidsfrågorna kring hållbar utveckling, migration, åldrande, klimat, energi och sociala eller kulturella spänningar – för att bara nämna några områden – behöver finnas med som viktiga delar i resonemanget om hur universitetets prioriteringar bör formas!

Anders Söderholm

Rektor

1. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det totala antalet helårsstudenter låg ungefär på samma nivå som året innan, knappt 7000. Inte heller bland helårsprestationerna skedde någon större förändring. Genomströmningen var 81 procent. Programutbildningarna fortsatte öka i omfattning och utgjorde 71 procent av universitetets helårsstudenter. Övergången till högre studier är låg i jämförelse med riket.

Utbyggnaden av bland annat sjuksköterske-, lärar- och ingenjörstudier kan noteras i form av fler programnybörjare och helårsstudenter. Universitetet utfärdade närmare 2000 examensbevis på grund- och avancerad nivå – det högsta antalet utfärdade examina sedan universitetet bildades.

1.1 Utbildningens omfattning

Helårsstudenter

Antalet helårsstudenter (hst) var under 2015 hundra fler än 2014, se tabell 1. Sommarkurser och basår har minskat något. De senaste tre åren har antalet hst varit omkring 7000 varje år, en nivå i linje med Mittuniversitetets takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Antalet registrerade individer minskade med närmare 600 personer eller fyra procent jämfört med föregående år. Större delen av minskningen rör Lärarlyftet (se avsnitt 1.5), basår och sommarkurser.

Tabell 1

Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar

Poänggivande utbildningar	Antal helårsstudenter				förändring 2014-2015	förändring % 2014-2015
	2012	2013	2014	2015		
Grundutbildning	7 057	6 641	6 378	6 517	139	2%
Sommarkurser	565	316	380	347	-33	-9%
Basår	122	127	127	121	-6	-5%
Summa	7 743	7 083	6 886	6 985	100	1%
Andel kvinnor	65%	65%	64%	63%		
Andel män	35%	35%	36%	37%		
Särskilda uppdrag						
Lärarlyftet	23	42	92	67	-25	-27%
Uppdragsutbildning med poäng	58	31	53	56	3	7%
Beställd utbildning	16	14	13	15	1	8%
Avgiftsskyldiga studenter	25	29	24	27	2	9%
Summa	121	116	183	164	-19	-10%
Andel kvinnor	76%	72%	76%	71%		
Andel män	24%	28%	24%	29%		
Totalt	7 865	7 200	7 069	7 150	81	1%
Andel kvinnor	66%	65%	65%	71%		
Andel män	34%	35%	35%	29%		
Antal registrerade studenter *	18 396	15 518	15 895	15 311	-584	-4%
andel kvinnor	64%	63%	64%	63%		
andel män	36%	37%	36%	37%		

* inkl. uppdr.utb

Fördelningen mellan kvinnor och män inom grundutbildningen har varit ungefär densamma de senaste åren. Under 2015 utgjorde männen 37 procent av såväl antalet hst som av individerna. I landet som helhet är ungefär 40 procent av de registrerade studenterna män.

Mittuniversitetets utbildningsuppdrag

ÅRK

I likhet med andra universitet och högskolor får Mittuniversitetet ersättning för grundutbildning i relation till hur många studenter som registreras och till hur många högskolepoäng studenterna presterar. Anslaget ges som ett takbelopp. Tillsammans med eventuellt anslagssparande anger takbeloppet den maximala ersättning som universitetet kan få under ett år.

Värdet av antalet helårsstudenter och helårsprestationer, hpr, var knappt 521 miljoner kronor under 2015. Takbeloppet för 2015 var 523 miljoner kronor.

Tabell 2

Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr)

Utbildningsområde	Antal helårsstudenter				Antal helårsprestationer			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Humaniora	743	654	631	675	449	402	380	388
Juridik	264	149	177	182	183	125	129	149
Samhällsvetenskap	2 114	1 808	1 763	1759	1 688	1 549	1 439	1 395
Naturvetenskap	829	708	720	741	569	524	532	577
Teknik	1 297	1 291	1 245	1299	924	963	940	986
Vård	1 099	1 135	1 030	1039	1 013	1 061	969	960
Medicin	366	316	340	348	316	316	307	305
Undervisning	535	331	276	290	495	347	283	270
Verksamhetsförlagd utbildning		76	93	84		45	104	79
Övrigt	267	374	388	369	239	330	366	339
Design	177	176	161	145	162	184	153	130
Idrott	53	64	62	56	49	54	57	53
Summa	7 743	7 083	6 886	6 985	6 088	5 901	5 658	5 631
<i>Andel kvinnor</i>	<i>65%</i>	<i>65%</i>	<i>64%</i>	<i>63%</i>	<i>68%</i>	<i>67%</i>	<i>67%</i>	<i>65%</i>
<i>Andel män</i>	<i>35%</i>	<i>35%</i>	<i>36%</i>	<i>37%</i>	<i>32%</i>	<i>33%</i>	<i>33%</i>	<i>35%</i>
Därav naturvetenskap och teknik	2 126	1 999	1 965	2 040				
<i>andel kvinnor</i>	<i>40%</i>	<i>38%</i>	<i>39%</i>	<i>37%</i>				
<i>andel män</i>	<i>60%</i>	<i>62%</i>	<i>61%</i>	<i>63%</i>				

Tabell 2 visar fördelningen av helårsstudenter och helårsprestationer mellan olika utbildningsområden. Regeringen ger ersättning för 65 helårsstudenter och lika många helårsprestationer inom utbildningsområdet design. Utöver detta uppnåddes ytterligare 80 helårsstudenter och 65 helårsprestationer i design. Undervisningen på dessa utbildningsplatser genomfördes med den lägre teknikprisklassen.

Genomströmning

Genomströmningen, eller prestationsgraden, visar hur stor andel av helårsstudenterna som registrerats och slutfört påbörjad kurs under året. Under 2015 var genomströmningen 81 procent, en procentenhet lägre än året innan, se tabell 3.

Tabell 3

Genomströmning, 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Campusutbildning	89%	93%	92%	89%
Genomströmning kvinnor	91%	96%	95%	92%
Genomströmning män	84%	88%	86%	84%
Distans total	68%	73%	72%	71%
Genomströmning kvinnor	73%	77%	76%	75%
Genomströmning män	58%	64%	63%	64%
totalt	79%	83%	82%	81%
Genomströmning kvinnor	82%	87%	86%	84%
Genomströmning män	73%	78%	76%	76%

Kvinnor har generellt en högre genomströmning än män. Kvinnor läser också i högre utsträckning program där prestationer, det vill säga avklarade kurser, krävs för att få fortsätta utbildningen, exempelvis sjuksköterske- och lärarutbildningar.

Genomströmningen varierar med upp- och nedgångar i antalet hst. När hst ökar kraftigt blir det en eftersläpning i de prestationer som hör samman med registrerade hst under året och genomströmningen blir lägre. När antalet hst i stället minskar blir förhållandet det motsatta. De senaste tre åren har antalet hst varit relativt oförändrat på totalnivå och genomströmningen har varit drygt 80 procent.

1.2 Söktryck och rekrytering

Antal sökande

Antalet sökande till Mittuniversitetets utbildningar var högre än någonsin tidigare inför höstterminen 2015. Totalt sökte 36 800 personer en utbildning vid Mittuniversitetet, en ökning med 18 procent jämfört med föregående hösttermin. Även antalet förstahandssökande var högt, närmare 10 500 personer, se tabell 4.

Tabell 4

Antal förstahandssökande vid sista anmälningdag

Inför	2013	2014	2015	2016
Vårtermin	5 200	6 179	4 175	5 311
Hösttermin	10 952	9 296	10 479	
Sommar	10 393	8 078	10 216	

Även sommarkurserna är fortsatt attraktiva, mer om dessa följer i avsnitt 1.3.

Studentrekrytering

Enligt universitetets studentrekryteringsstrategi ska ökade satsningar göras på universitetets egna studenter, eftersom nöjda studenter är bra marknadsföring. För 2015 fanns en särskilt avsatt budget och en åtgärdsplan med aktiviteter för befintliga studenter. Åtgärdsplanen togs fram i samarbete med studentkårerna. Särskilt avslutningsaktiviteter och aktiviteter i samband med terminsstart har stått i fokus.

Ett nytt koncept för rekrytering av nya studenter togs fram 2014 och utvecklades vidare inför studentrekryteringskampanjerna 2015. Lärosätet producerade tre nya filmer, som var bärande i profilkampanjer under året. En utvärdering visade att majoriteten av de som sett kampanjen och som deltog i undersökningen hade fått en mer positiv bild av universitetet.

Under 2015 fortsatte också den annonsering på Google som startade för samtliga utbildningsprogram året innan. Nytt för årets kampanj var möjligheten att spåra hur många som klickat sig vidare från enskilda annonser till programsidornas anmälningssknapp och vidare till antagning.se. Statistiken visar att Google var en av de främsta källorna till besök på universitetets webb.

En stor webbundersökning genomfördes. Den omfattade hela webben och samtliga målgrupper. Undersökningen visade att användarnas upplevelser av webbens design och användarvänlighet har förbättrats sedan den förra undersökningen 2013.

Breddad rekrytering och breddat deltagande

För Mittuniversitet handlar breddad rekrytering främst om att öka övergångsfrekvensen i regionen, minska avhopp och få studenter från hem utan akademisk tradition att vilja studera vidare. Under 2015 har arbetet med att utveckla regional skol- och gymnasiesamverkan (se efterföljande avsnitt) och hitta former som bidrar till att öka övergångsfrekvensen i regionen fortsatt.

Mittuniversitetet ger mycket utbildning på distans, något som underlättar för även andra än ungdomsstudenter att skaffa en utbildning eller att vidareutbilda sig. Inom ramen för utbildningsstrategin satsar universitetet medel på att utveckla teknikstöd, pedagogik och lärandemiljöer för utbildningar på distans, campus och blended learning, det vill säga blandade lärmiljöer där både studenter online och på campus läser tillsammans.

Till de mer konkreta insatserna för breddat deltagande i utbildningen hör de etablerade rutiner och det stöd som finns att tillgå för studenter med funktionsnedsättningar, exempelvis anteckningshjälp, inläst litteratur eller hörslingor i föreläsningssalarna.

Alla studenter har möjlighet att få stöd i akademiskt skrivande och studieteknik samt språkstöd i svenska och engelska. Beroende på utbildning finns även enskilda initiativ att stötta studenter, exempelvis genom mattestugor.

Under 2015 gick Mittuniversitetet med i *Include*, ett nationellt nätverk som arbetar med breddad rekrytering och breddat deltagande inom högre utbildning.

Föräldrars utbildningsnivå

Mittuniversitetet verkar i en region med låg övergång till högre studier. Mittuniversitetets studenter har i högre grad än i riket i stort föräldrar som saknar högre utbildning. Statistik från SCB visar dock att universitetets nybörjare, det vill säga studenter som för första gången läser vid Mittuniversitetet, i allt högre utsträckning kommer från hem med hög utbildningsnivå.

Regionalt utvecklingsnätverk och regional gymnasiesamverkan

Regionalt utvecklingsnätverk, RUN, är ett samverkansforum för kommuner, skolor och universitetet för samordning, utveckling och forskningsanknytning i förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, lärarutbildning och kompetensutveckling av parternas personal. Vid den årliga RUN-riksdagen beslutas om de ramar som ska vägleda ledningsgruppens arbete under kommande år. Verksamhetsplanen för åren 2014-2016 identifierar sex insatsområden som delvis överlappar varandra, vilket innebär att insatser inom ett område också är en del av andra områden. Tillsammans utgör områdena ett led i att konkretisera det regionala utvecklingsnätverkets verksamhetsidé och vision. Till de större insatser som genomfördes under 2015 hör bland annat en RUN-riks-

dag på temat ledarskap, en RUN-konferens på temat karriärtjänster, övningsskoleprojekt med särskilt utsedda skolor och förskolor som tar emot ett större antal studenter, handledarutbildning i kulturanalys, metodhandbok, politikerutbildning samt en seminarieserie för rektorer och förskolechefer.

Regional gymnasiesamverkan ingår i RUN:s ordinarie verksamhet. Internt ingår området även i universitetets utbildningsstrategi där det under 2015 fasats in i ett nytt processområde tillsammans med arbetslivsanknytning och alumnverksamhet.

Syftet med stärkt samarbete med regionens skolor är att öka övergångsfrekvensen, att få fler invånare i regionen att vilja och kunna gå vidare till högre studier samt att stärka Mittuniversitetets roll som regionens universitet och som självklar samverkanspart. Visionen är att regionen år 2020 ska vara ledande inom skolutveckling.

Regional gymnasiesamverkan har arbetat fram en väl fungerande organisation både internt och externt för en systematisk och långsiktig samverkan med regionens gymnasieskolor. Ett årshjul med olika aktiviteter planeras gemensamt i det nätverk som byggts upp. Vid årsskiftet 2015/16 hade 25 av regionens 35 gymnasieskolor en utsedd kontaktperson för samarbetet med universitetet. Internt på universitetet fanns väl inarbetade kontakter med samtliga avdelningar kring skolsamverkan.

Övergångsfrekvenser i regionen

I Mittuniversitetets två län, Jämtland och Västernorrland, ligger övergångsfrekvensen, det vill säga andelen elever som slutför gymnasieskolan och påbörjar högre utbildning, lägre än riksgenomsnittet. Särskilt låg är övergången i Jämtlands län. Läsåret 2014/15 hade dock övergångsfrekvensen ökat i Jämtland, medan Västernorrland fortsatte minska. Kvinnor har högre övergångsfrekvens än män.

Tabell 5

Övergångsfrekvenser

Studentexamen angivet läsår

Andel som påbörjat högre studier efter tre år (procent), totalt

	08/09	09/10	10/11	11/12
Riket	45,1	43	42,5	42,2
<i>kvinnor</i>	51%	49%	48%	48%
<i>män</i>	39%	37%	37%	37%
Y län	42,6	40,3	39,4	36,8
<i>kvinnor</i>	51%	47%	46%	42%
<i>män</i>	34%	33%	33%	32%
Z län	31,0	29,5	27,5	28,3
<i>kvinnor</i>	37%	35%	32%	32%
<i>män</i>	25%	24%	23%	25%

Ett av målen i utbildningsstrategin är att öka övergången till högre studier i regionen och att öka Mittuniversitetets marknadsandel i regionen, det vill säga öka den andel studenter från regionen som väljer Mittuniversitetet.

Andelen förstahandssökande från regionen har dock minskat över tid. Inför höstterminen 2007 valde drygt hälften av de förstahandssökandena från Jämtlands län att söka Mittuniversitetet. Inför höstterminen 2014 var motsvarande andel 36 procent. I Västernorrland valde 2007 41 procent av de förstahandssökandena Mittuniversitet, medan motsvarande andel 2014 var 31 procent. Även antalet och andelen högskolenybörjare från regionen till Mittuniversitetet har sjunkit under ett antal år.

Med det höga söktryck som för närvarande råder har andelen sökande från den egna regionen relativt liten påverkan på universitetets totala verksamhet. Universitetet ser dock en risk för negativa effekter i och med en minskande andel sökande från den egna regionen, eftersom regional anknytning är viktigt för Mittuniversitetet. Under 2016 kommer universitetet att göra en fördjupad analys av bland annat sökmönster och preferenser.

Antagna nybörjare vid Mittuniversitetet

Antalet nybörjare, det vill säga studenter som för första gången registrerade sig på Mittuniversitetet, var färre läsåret 2014/15 än föregående år. Merparten av Mittuniversitetets nybörjare kom från Stockholm, Västra Götaland och Skåne län. Antalet nybörjare från regionen minskade något, men andelen nybörjare från regionen (Jämtlands och Västernorrlands län) var densamma som året innan, 14 procent.

Tabell 6

Nationell rekrytering till Mittuniversitetet

Nybörjare	Läsår och antal individer			
	11/12	12/13	13/14	14/15
Rekryteringslän				
Jämtlands län	442	421	362	340
Västernorrlands län	768	645	551	539
Summa regionen	1 210	1 066	913	879
<i>Andel kvinnor</i>	66%	66%	64%	64%
<i>Andel män</i>	34%	34%	36%	36%
Stockholms län	1 735	1 497	1 323	1 351
Skåne län	853	773	689	661
Västra Götaland	1 097	974	877	789
Övriga län	3 240	2 855	2 604	2 497
	8 136	7 166	6 406	6 177
Antal nybörjare (individer)				
<i>Andel kvinnor</i>	63%	62%	62%	62%
<i>Andel män</i>	37%	38%	38%	38%
<i>Andel från regionen</i>	15%	15%	14%	14%

Högskolenybörjare från regionen

Antalet högskolenybörjare från Jämtlands och Västernorrlands län, det vill säga de som för första gången börjar studera vid en högskola, ökade marginellt jämfört med läsåret innan.

Av regionens drygt 2000 högskolenybörjare läsåret 2014/15 valde 32 procent att söka sig till Mittuniversitetet, en liten minskning från 33 procent föregående läsår. Andelen högskolenybörjare från regionen som väljer Mittuniversitetet har minskat under flera år, från att som mest ha varit omkring 45 procent. Högskolenybörjare från Jämtland väljer Mittuniversitetet i högre utsträckning än högskolenybörjare från Västernorrland. Kvinnor från regionen väljer Mittuniversitetet i högre utsträckning än män. De som inte valde Mittuniversitetet började vid främst Umeå universitet, följt av Uppsala universitet.

Under 2015 gjorde universitetet en fördjupad genomgång av underlag när det gäller övergångsfrekvenser i regionen och varför en minskande andel högskolenybörjare från regionen väljer att läsa vid Mittuniversitetet. Genomgången visade bland annat att stadskommuner har högre övergångsfrekvens än landsortskommuner, att föräldrars utbildningsnivå har betydelse för övergång till högre studier, att andelen behöriga gymnasiestudenter är på samma nivå som i hela riket samt att högskolenybörjare från Jämtland är mer trogna Mittuniversitetet än högskolenybörjare från Västernorrland.

Även andra län har de senaste åren haft en lägre övergång av högskolenyborjare från respektive region till det/ de egna lärosätet eller lärosätena, medan åter andra inte visar någon tydlig förändring.

Genomgång av ett par olika intervju- och attitydundersökningar visar att storstadsnormen är stark och att särskilt medelklassungdomar är benägna att flytta från den egna regionen. Mest flyttbenägna är unga kvinnor.

Universitetet avser fördjupa analysen kring prioriteringsgrunder, preferenser och sökmönster under 2016 för att kunna dra mer långtgående slutsatser.

Behörighetsgivande förutbildning

Genom behörighetsgivande förutbildning får blivande studenter möjlighet att komplettera behörigheten för att sedan kunna läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar. Basåret är en alternativ rekryteringsväg som kan bredda den grupp av studenter som söker till universitetet. Av de som var registrerade på basåret våren 2015 (påbörjade basåren hösten 2014) sökte ungefär 40 procent till något av Mittuniversitetets naturvetenskapliga eller tekniska program som prio 1 höstterminen 2015. Under 2015 var antalet hst 128 till antalet, något lägre än 2013 och 2014.

Tabell 7

Behörighetsgivande förutbildning

	2012	2013	2014	2015
Helårsstudenter	228	133	133	128
<i>därav</i>				
<i>Andel kvinnor av hst</i>	<i>43%</i>	<i>42%</i>	<i>45%</i>	<i>43%</i>
<i>Andel män av hst</i>	<i>57%</i>	<i>58%</i>	<i>55%</i>	<i>57%</i>

1.3 Utveckling av utbildningen

Utbildningsstrategin

En viktig del i utvecklingen av universitetets utbildningar är utbildningsstrategin. Resultaten från en extern metautvärdering presenterades i början av 2015. Utvärderingen visade både vad som varit framgångsrikt och vad som kunde förbättras. I huvudsak har rätt förutsättningar funnits för att få fram, utveckla och implementera de idéer som valts ut inom strategin. Enligt utvärderingen finns dock fortfarande en stor potential att ta ut i spridnings- och implementeringsfasen.

Resultaten från utvärderingen låg till grund för det program för prolongering som togs fram under året. De tidigare fem processerna lades samman eller utgick ur strategin, så att arbetet framdeles drivs inom tre områden: *Regional skolsamverkan, arbetslivsanknytning och alumnverksamhet, Miljöer för lärande, teknikstöd och pedagogisk utveckling* samt *Internationalisering*. För de två förstnämnda beslutades under året om handlingsplaner. För *Internationalisering* håller en handlingsplan på att tas fram. Inom ramen för utbildningsstrategin har även medel fördelats till fakulteternas programutveckling, för att bland annat stärka arbetslivsanknytning och studentrekrytering samt för att öka kvaliteten genom att utveckla pedagogiken på distansbaserad utbildning.

Utbildningsutbud och återrapporteringskrav

ÅRK

Universitetet ska, enligt regleringsbrevet, redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om lärosätets utbildningsutbud.

Enligt ovan nämnda utvärdering återstår en del att göra när det gäller utbildningsportföljen. Universitetet behöver jobba strategiskt mer aktivt kring utformandet av och innehållet i utbildningsutbudet för att generellt sett nå en högre kvalitet.

För ett par år sedan inledde en av universitetets två fakulteter ett arbete med att ta fram övergripande strategier för prioritering av utbud. Det resulterade i en mall baserad på de tre delområdena *kunskap*, *student* och *omvärld*, att använda som stöd vid värdering av fakultetens utbildning. Under 2015 hämtades underlag in från ämnena och avdelningar och bereddes för vidare bedömning av fakultetsnämnden. Den andra fakulteten använder ett ramverk som beaktas vid överväganden av nya utbildningar.

Fakulteterna strävar efter att öka utbudet av utbildning på avancerad nivå för att skapa så kompletta miljöer som möjligt genom att förena utbildning och forskning. Under 2015 tillkom nya magisterutbildningar inom ämnena socialt arbete och religionsvetenskap liksom två nya ingenjörsprogram. Två nya program på avancerad nivå beslutades.

Fristående kurser har haft lägre prioritet när utbildningsportföljen anpassats till minskat takbellopp. Utbudet av sommarkurser och kurser på distans har begränsats av denna prioritering.

Mittuniversitetet har ett högt söktryck, vilket visar att utbudet är väl anpassat till studenternas efterfrågan. I processen för inrättande av program finns krav på att beakta studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kurser och program som rekryterar dåligt riskerar att försvinna ur utbudet. Under 2015 efterfrågade studenterna, via Studentkåren, obligatoriska kurser i hållbar utveckling, en fråga som fakulteterna nu arbetar vidare med. Ett annat exempel är studenter på det tvååriga förvaltningsjuridiska programmet, som har efterfrågat ett tredje år. Ett tredje år tas nu fram och planeras ingå i utbudet läsåret 2017/18. Ytterligare exempel är socionomutbildningen, där efterfrågan hos studenter och i samhället lett till högre antagning.

Programnybörjare på sjuksköterskeutbildningar

ÅRK

Tabell 8

Utbildning inom vård och omsorg

Sjuksköterskeutbildning	2012	2013	2014	2015
Programnybörjare	226	248	261	266
<i>Andel kvinnor</i>	80%	78%	80%	82%
<i>Andel män</i>	20%	22%	20%	18%
Hst	599	592	586	650
<i>Andel kvinnor</i>	80%	79%	78%	80%
<i>Andel män</i>	20%	21%	22%	20%
Examina	184	181	177	168
<i>Andel kvinnor</i>	82%	79%	82%	76%
<i>Andel män</i>	18%	21%	18%	24%
Specialistsjuksköterskeutbildning				
Programnybörjare	78	118	78	84
<i>Andel kvinnor</i>	83%	86%	86%	82%
<i>Andel män</i>	17%	14%	14%	18%
Hst	72	86	93	91
<i>Andel kvinnor</i>	86%	84%	85%	84%
<i>Andel män</i>	14%	16%	15%	16%
Examina	65	69	71	89
<i>Andel kvinnor</i>	82%	87%	86%	80%
<i>Andel män</i>	18%	13%	14%	20%
Barnmorskeutbildning				
Programnybörjare	13	12	16	16
<i>Andel kvinnor</i>	100%	100%	100%	100%
<i>Andel män</i>				
Hst	10	14	12	19
<i>Andel kvinnor</i>	100%	100%	100%	100%
<i>Andel män</i>				
Examina	-	8	3	15
<i>Andel kvinnor</i>		100%	100%	100%
<i>Andel män</i>				

Regeringen har beslutat att utöka antalet platser på sjuksköterske-, specialistsjuksköterske- och barnmorskeutbildning för Mittuniversitetet. Under 2015 har såväl antalet programnybörjare som antalet hst och examina på utbildningarna ökat. Ungefär en femtedel av studenterna på sjuksköterskeutbildningen var män, färre på specialistsjuksköterskeutbildningarna. På barnmorskeutbildningen var alla kvinnor.

Programnybörjare på ingenjörstudier

Tabell 9

Ingenjörstudier

Högskoleingenjörstudier	2012	2013	2014	2015
Programnybörjare	121	115	163	191
Andel kvinnor	35%	27%	23%	24%
Andel män	65%	73%	77%	76%
Hst	163	188	226	271
Andel kvinnor	29%	32%	29%	25%
Andel män	71%	68%	71%	75%
Examina	39	37	36	67
Andel kvinnor	33%	24%	38%	30%
Andel män	67%	76%	62%	70%
Civilingenjörstudier				
Programnybörjare	80	101	94	127
Andel kvinnor	27%	30%	24%	23%
Andel män	73%	70%	76%	76%
Hst	173	217	250	275,93
Andel kvinnor	23%	28%	29%	28%
Andel män	77%	72%	71%	72%
Examina	6	12	21	21
Andel kvinnor	17%	8%	29%	19%
Andel män	83%	92%	71%	81%

Både högskoleingenjörstudier och civilingenjörstudier har stadigt ökat. Inom fyra av civilingenjörstudiernas inriktningar kan studenterna välja om de vill avsluta sina studier vid Mittuniversitetet eller vid KTH, vilket påverkar antalet civilingenjörsexamina.

Kvinnor utgjorde ungefär en fjärdedel av studenterna på ingenjörstudier.

Läro- och förskollärostudier

Mittuniversitetet följer de bedömningar som bland andra Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Utbildningsdepartementet gör av det nationella behovet av lärare och förskollärare med olika inriktningar och ämneskombinationer. Även statistik från Skolverket, SKL och SCB tjänar som underlag för analys av framtida lärobehov. Såväl på nationell som på regional nivå finns signaler om att behovet av förskollärare, grundlärare och vissa kategorier av ämneslärare ökar kraftigt. Universitetet har en nära samverkan med skolhuvudmännen i Jämtland, Västernorrland och norra Hälsingland och diskuterar regionala behov inom ramen för det regionala utvecklingsnätverket RUN, se avsnitt 1.2. Med denna information som bas fattar universitetet beslut om de olika läroprogrammets dimensionering utifrån det utrymme läroutbildningen har av universitetets totala takbelopp för utbildning samt extra tilldelning av läroutbildningsplatser.

Studievägledare för läroutbildningen informerar och vägleder studenterna när det gäller olika inriktningar inom läroprogrammen och behovet på arbetsmarknaden. Vid generella rekryteringsinsatser får de som läser läroprogrammen också information om arbetsmarknaden.

Regeringen har utökat antalet platser på läro- och förskollärostudier. Tabell 10 visar att antalet programnybörjare visserligen har ökat på de tre utbildningar som fått utökat antal platser,

men inte i den omfattning som regeringen avsett. En anledning är att universitetet internt behöver viss framförhållning att bygga ut en utbildning för att kunna ta emot fler studenter. För den kompletterande pedagogiska utbildningen finns intresse, men många sökande saknar behörighet. Mer generella orsaker är att inte tillräckligt många behöriga vill bli lärare eller förskollärare samt att många väljer att hoppa av utbildningen. Det är nationella problem, som även drabbar Mittuniversitetet.

Tabell 10

Läroutbildning

Förskolläroutbildning, nya läroutb.	2012	2013	2014	2015
Programnybörjare	177	149	118	128
<i>Andel kvinnor</i>	93%	93%	95%	94%
<i>Andel män</i>	7%	7%	5%	6%
Hst	181	297	363	379
<i>Andel kvinnor</i>	93%	94%	95%	95%
<i>Andel män</i>	7%	6%	5%	5%
Grundlärore inriktning förskoleklass och åk 1-3				
Programnybörjare	67	34	35	61
<i>Andel kvinnor</i>	91%	91%	86%	90%
<i>Andel män</i>	9%	9%	14%	10%
Hst	36	52	71	102
<i>Andel kvinnor</i>	91%	91%	89%	89%
<i>Andel män</i>	9%	9%	11%	11%
Kompletterande pedagogisk utbildning				
Programnybörjare	-	7	19	16
<i>Andel kvinnor</i>		43%	42%	81%
<i>Andel män</i>		57%	58%	19%
Hst	-	3	12	21
<i>Andel kvinnor</i>		43%	42%	59%
<i>Andel män</i>		57%	58%	41%

I antalet hst ryms även studenter som sedan tidigare går utbildningen. Den totala läroutbildningen omfattar drygt 600 hst och redovisas inte ovan.

Programutbildningar

Programutbildningar utgjorde drygt 71 procent av alla hst. Att andelen ökat är en följd av medvetna val och beslut att prioritera programutbildningar framför fristående kurser. Universitetets strategiska mål är dock en blandning av programutbildningar och fristående kurser, av stabilitet och flexibilitet.

Tabell 11

Programutbildningar 2012 - 2015, hst

	2012	2013	2014	2015
Yrkesprogram	2 391	2 384	2 331	2 451
Generella program	2 464	2 390	2 413	2 461
Summa	4 855	4 774	4 743	4 913
<i>Andel kvinnor</i>	67%	67%	66%	64%
<i>Andel män</i>	33%	33%	34%	36%

Både yrkesprogrammen och de generella programmen ökade något, se tabell 11.

Tabell 12 visar att vårdutbildningar dominerar, följt av samhällsvetenskapliga utbildningar och beteendevetenskapliga utbildningar, inklusive socionom- och psykologutbildningar. Antalet hst på ingenjör- och civilingenjörutbildningar ökade.

Tabell 12

Programutbildningar vid Mittuniversitetet

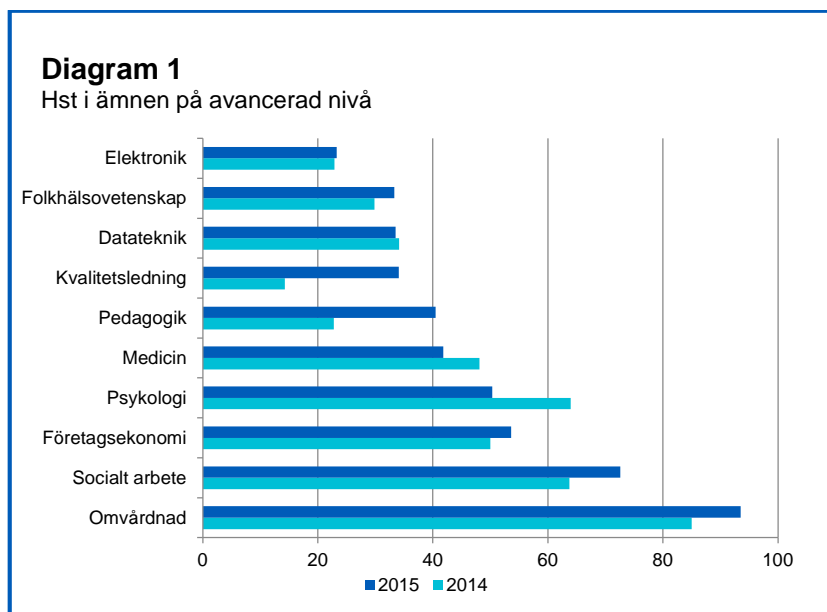
Programutbildningar	Antal helårsstudenter				Förändring 2014-2015
	2012	2013	2014	2015	
Humanistiska utbildningar	6	7	10	7	-3
Beteendevetare och socionomer	1 018	946	886	830	-56
Medieutbildningar	374	360	344	351	7
Samhällsvetenskapliga utbildningar	698	708	778	854	76
Vårdutbildningar	955	934	910	952	42
Utbildningar med inr. sport och idrott	73	84	83	74	-9
Civilingenjörutbildningar	173	217	251	276	25
Ingenjörutbildningar	163	189	226	271	45
Tekniska utbildningar	155	61	30	29	-1
IT-utbildningar (ej ingenjör)	382	396	434	455	21
Naturvetenskapliga utbildningar	69	72	71	78	7
Utbildningar med konstnärliga inslag	125	130	105	93	-12
Lärarytelse	681	669	615	641	26
Mittuniversitetet totalt	4 871	4 773	4 742	4 913	171
Därav program på avancerad nivå	474	497	485	518	32
Andel kvinnor av totalen	67%	67%	66%	64%	
Andel män av totalen	33%	33%	34%	36%	

Andelen kvinnor respektive män varierar stort mellan utbildningarna, men på totalnivå har andelen män ökat något.

Avancerad nivå

Nya magisterutbildningar tillkom inom socialt arbete och inom religionsvetenskap liksom två nya ingenjörprogram – civilingenjör i teknisk kemi och maskiningenjör – produktutveckling. Två nya program på avancerad nivå beslutades och startar hösten 2016 – ett masterprogram i psykologi samt ett magister-/ masterprogram i hållbar informationsförsörjning. Det senare har utvecklats i samarbete mellan flera avdelningar på universitetet och omfattar tre olika inriktningar.

Andelen utbildning på avancerad nivå utgjorde knappt nio procent av det totala antalet hst, en procentenhet högre än föregående år. Av 611 hst på avancerad nivå avsåg 85 procent studier på program. Det största ämnet var omvårdnad, följt av socialt arbete, se *diagram 1*.

Av utbildningar som enbart ges på avancerad nivå var specialistutbildning till distriktssjuksköterska samt magisterprogram i kvalitets- och ledarskapsutveckling störst.

Andelen män på avancerad nivå var 30 procent och andelen kvinnor 70 procent.

Fristående kurser

Mittuniversitetet har under flera år dragit ned på antalet fristående kurser för att anpassa volymen till minskat takbelopp. År 2015 var andelen hst på fristående kurser 29 procent, från att ha varit närmare 50 procent för några år sedan.

Tabell 13

Antal helårsstudenter på fristående kurser

Utbildningsområde	Helårsstudenter				Förändring 2014-2015
	2012	2013	2014	2015	
Humaniora	663	586	571	596	26
Juridik	192	78	88	52	-36
Samhällsvetenskap	872	647	604	612	8
Naturvetenskap	387	213	197	174	-22
Teknik	455	473	367	345	-22
Undervisning	35	32	21	14	-7
Vård	52	88	90	79	-11
Medicin	65	34	45	47	1
Övrigt*	31	29	39	29	-10
Design	13	17	17	14	-3
Idrott	3	4	-	2	-4
Summa**	2 768	2 201	2 039	1 964	-74
Andel kvinnor	63%	62%	63%	62%	
Andel män	37%	38%	37%	38%	

* Här ingår AU60, se lärarutbildningen

** I summan ingår även kurser inom basår eller behörighetsgivande förutbildning. År 2015 uppgick detta till 14,1 hst

De största utbildningsområdena var, liksom tidigare år, samhällskunskap, följt av humaniora, se tabell 13.

Sommarkurser

Sommarkurserna är en del av de fristående kurserna. Intresset är stort och 2015 sökte drygt 20 000 personer, varav 10 000 förstahandssökande, sommarkurser vid Mittuniversitetet. Det är fler än 2014 och lika många som rekordåret 2013. Den mest sökta kursen var *Juridisk översiktskurs*.

Tabell 14

Antal helårsstudenter, sommarkurser

	Antal helårsstudenter			
	2012	2013	2014	2015
Humaniora	143	62	86	120
Juridik	68	42	57	22
Naturvetenskap	116	17	20	21
Samhällsvetenskap	195	94	152	110
Teknik	37	85	37	48
Andra utbildningsområden*	6	15	28	26
Totalt	565	316	380	347
<i>Andel kvinnor</i>	62%	57%	63%	60%
<i>Andel män</i>	38%	43%	37%	40%
Genomströmning	63%	64%	65%	64%

* här ingår utbildningsområdena medicin, undervisning, vård, design och övrigt

Andelen män var högre på sommarkurser än på andra kurser och utbildningar.

Nyckeltal

Nyckeltalen visar inte på någon större förändring jämfört med 2014. Andelen män har ökat något, såväl bland individer som mätt i hst. På avancerad nivå har dock andelen kvinnor ökat marginellt. Kvinnors genomströmning har sjunkit, medan männens är på samma nivå som föregående år.

Tabell 15

Nyckeltal, anslagsgrundande

Utbildningsvolym och genomströmning	2012	2013	2014	2015
Totalt antal hst	7 743	7 083	6 886	6 985
<i>Andel kvinnor</i>	65%	65%	64%	63%
<i>Andel män</i>	35%	35%	36%	37%
Totalt antal hpr	6 088	5 901	5 658	5 631
<i>Andel kvinnor</i>	68%	67%	67%	65%
<i>Andel män</i>	32%	33%	33%	35%
Genomströmning	79%	83%	82%	81%
<i>Genomstr. kvinnor</i>	82%	86%	86%	83%
<i>Genomstr. män</i>	73%	78%	76%	76%
Andel hst inom program	64%	69%	70%	72%
Nivåer, hst:				
Förberedande nivå*	265	167	161	155
<i>Andel kvinnor</i>	46%	46%	49%	46%
<i>Andel män</i>	54%	54%	51%	54%
Grundnivå	6 877	6 298	6 128	6 195
<i>Andel kvinnor</i>	66%	65%	64%	63%
<i>Andel män</i>	34%	35%	36%	37%
Avancerad nivå	580	602	578	611
<i>Andel kvinnor</i>	63%	66%	69%	70%
<i>Andel män</i>	37%	34%	31%	30%
Studenter:				
Antal studenter (individer)	17 836	15 010	14 776	14 572
<i>Andel kvinnor</i>	63%	62%	63%	62%
<i>Andel män</i>	37%	38%	37%	38%
Åldersstruktur, andel av hst				
- 25 år	43%	43%	43%	42%
25-34 år	38%	39%	39%	40%
35 år -	19%	18%	18%	18%

* Basår, preparandkurser i matematik och svenska för utbytesstudenter

1.4 Distansutbildning och e-lärande

Distansutbildning är ett samlingsbegrepp för olika typer av utbildning som helt eller delvis genomförs utanför campus. Dit hör nätbaserad utbildning utan träffar och utbildning med ett eller flera samlingsstillfällen, allt från korta enstaka träffar till hela samlingsveckor. I Universitetskanslersämbetets (UKÄ) statistik definieras distansutbildning som utbildning där lärare och studenter i huvudsak är åtskilda i tid och rum, en definition som stämmer väl överens med den Mittuniversitetet använder.

Distansutbildning är en distributionsform med betydande volym, både nationellt och internationellt. Mittuniversitetet har lång erfarenhet av distansutbildning och är ett av landets volymmässigt ledande lärosäten inom området. Under 2015 var andelen distansstudenter 46 procent av

det totala antalet hst. Universitetet strävar efter att ha en fortsatt fördelning mellan de båda distributionsformerna på ungefär nuvarande nivå. Oavsett om programmen ges på distans eller campus är Mittuniversitetets ambition att utveckla e-lärandet i utbildningarna.

Miljöer för lärande, teknikstöd och pedagogisk utveckling i utbildningsstrategin

E-lärande (av engelskans e-learning) är en metod för att med hjälp av datorer och kommunikationsteknik förstärka inläring. Den är basen för nätbaserad utbildning.

Ett av målen i utbildningsstrategin är att Mittuniversitetet ska vara *erkänt framgångsrikt* inom e-lärande, såväl bland studenter och arbetsliv som i jämförelser med andra lärosäten. E-lärande ska omfatta utbildning både på distans och på campus.

Arbetet med att implementera utbildningsstrategin fortsatte under 2015. Efter att området utvärderats av en expertpanel har utbildningsstrategin prolangerats och fått ökad betoning på pedagogisk utveckling inom området *Miljöer för lärande, teknikstöd och pedagogisk utveckling*.

I det nya universitetsbiblioteket i Sundsvall färdigställdes lokaler för att möjliggöra fortbildning och kompetensutveckling. Därigenom har Mittuniversitetet under 2015 fortsatt arbetet med att säkra infrastruktur och tekniskt och pedagogiskt stöd för e-lärande.

Under året arbetade universitetet också vidare med digital närvaro i termer av ett så kallat e-campus. Detta samordnades med utvecklingen av universitetets webb.

Distansstudenter

Distansutbildningen minskade inom fristående kurser och ökade inom program, samma tendens som för den totala utbildningen.

Tabell 16

Antal helårsstudenter i distansutbildning

	Antal helårsstudenter			
	2012	2013	2014	2015
Distansutbildning, program	1 436	1 527	1 568	1 604
Distansutbildning, frist kurs	2 291	1 815	1 677	1 598
Distansutbildning totalt	3 727	3 342	3 245	3 202
<i>Andel kvinnor</i>	69%	68%	68%	66%
<i>Andel män</i>	31%	32%	32%	34%
Varav helt nätbaserat	2 406	1 917	1 895	1 810
nätbaserat, program	427	415	471	469
nätbaserat, frist kurs	1 979	1 502	1 424	1 341
Andel av distansutbildning totalt	65%	57%	58%	57%

Den helt nätbaserade utbildningen utgjorde 57 procent av den totala distansutbildningen, en procentenhet lägre än föregående år.

Genomströmning

Genomströmningen på program i nätbaserad distansform fortsatte att öka under 2015. I övrigt var genomströmningen för distansutbildning något lägre året innan, se tabell 17.

Tabell 17

Genomströmning %, anslagsfinansierat

	2012		2013		2014		2015	
	program	fristående kurser	program	fristående kurser	program	fristående kurser	program	fristående kurser
Distans med träffar	87%	84%	86%	71%	90%	64%	87%	61%
Nätbaserad distans	65%	57%	68%	64%	70%	60%	73%	58%
Campus	90%	79%	95%	81%	93%	78%	91%	74%
Totalt	87%	64%	90%	68%	90%	64%	88%	62%
<i>Kvinnor</i>	90%	66%	94%	69%	94%	64%	91%	63%
<i>Män</i>	81%	59%	83%	66%	83%	62%	83%	59%

Tre campus

Mittuniversitetet har tre campus, även om delar av verksamheten vid Campus Härnösand har flyttats till Campus Sundsvall, ett arbete som kommer att slutföras under 2016.

Tabell 18 visar antalet registrerade individer per campus. Här ingick även studenter som läser på IT-distans och som aldrig besöker sitt campus.

Tabell 18

Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus, läsår

Campus	Antal individer per läsår			
	11/12	12/13	13/14	14/15
Mittuniversitetet	16 202	14 609	13 153	12 764
<i>Andel kvinnor</i>	64%	62%	63%	63%
<i>Andel män</i>	36%	38%	37%	37%
<i>varav</i>				
Härnösand	4 797	3 288	3 067	2 006
Sundsvall	5 631	5 651	5 123	5 990
Östersund	6 543	6 477	5 621	5 402

* Eftersom samma individ kan läsa på mer än ett campus kan den sammanlagda summan för campusorterna vara högre än för Mittuniversitetet totalt.

Andelen distansutbildning var 46 procent, mätt i hst. Det är en procentenhet lägre än 2014, se tabell 19. Vid Campus Härnösand läste 99 procent av helårsstudenterna på distans, medan andelen var 39 procent i Sundsvall och 33 procent i Östersund.

Tabell 19

Antal helårsstudenter per campus, anslagsfinansierat

Studieort	2012		2013		2014		2015		Andel distans 2015
	Totalt	Därav distans	Totalt	Därav distans	Totalt	Därav distans	Totalt	Därav distans	
Härnösand	1 807	1 666	1 621	1 511	1 365	1 306	1 009	994	99%
Sundsvall	2 666	889	2 563	899	2 675	1 000	3 065	1 207	39%
Östersund	3 048	1 135	2 717	907	2 704	916	2 785	919	33%
Övriga orter	222	35	181	24	142	23	103	15	14%
Summa	7 743	3 726	7 083	3 341	6 886	3 245	6 985	3 202	46%
Andel distans		48%		47%		47%		46%	
<i>Andel kvinnor</i>	65%	69%	65%	68%	64%	68%	63%	66%	
<i>Andel män</i>	35%	31%	35%	32%	36%	32%	37%	34%	

1.5 Samverkan och arbetslivsanknytning

Samverkan i olika former

Mittuniversitetet samverkar med organisationer, företag och offentlig sektor samt med andra lärosäten när det gäller utbildning. Samverkan omfattar allt från extern representation i styrelser och programråd till gästföreläsare på enskilda kurser. Det öppnar möjligheter för studenter att få praktikplatser, examensarbeten och jobb. Samverkan stärker även universitetets förankring i regionen och ökar kunskaperna om aktuella frågor som har betydelse för universitetet. Universitetet ger också många utbildningar i samarbete med andra lärosäten och branscher.

Arbetslivsanknytning är fortsatt ett prioriterat område i universitetets utbildningsstrategi. Området *Regional skolsamverkan, arbetslivsanknytning och alumnverksamhet* har tagit fram en handlingsplan och riktat särskilda utvecklingsmedel till satsningar som anses strategiskt viktiga för att nå målen i utbildningsstrategin.

En viktig del av Mittuniversitetets samverkan sker genom utbildningsprogram i allmänhet och genom professionsutbildningarna i synnerhet, exempelvis lärar-, sjuksköterske- och socionomutbildningarna.

Universitetsövergripande aktiviteter för arbetslivsanknytning

En stor del av Mittuniversitetets verksamhet för att öka arbetslivsanknytningen riktar sig till alla utbildningsprogram eller studenter som är intresserade. Till dessa hör bland annat följande:

Alumnverksamhet

Det webbaserade nätverket för alumner infogades i Studentportalen för att förenkla för alumner att ha kontakt med universitetet. Antalet alumner i alumnätverket har under 2015 växt till 770. Även webbnätverket LinkedIn har fått en större roll i kommunikationen med alumnerna. I universitetets LinkedIn-nätverk finns drygt 20 000 personer som uppger sig ha läst vid lärosätet. Med anledning av universitetets tioårsjubileum instiftades priset Årets Alumn, som för första gången delades ut under 2015. De två pristagarna höll varsin föreläsning.

Mentorprogram

Universitetets mentorprogram för studenter har fortsatt att växa under året. Totalt inledde ett sjuttioalv student och lika många mentorer ett utbyte under 2015. En särskild insats riktad till mentorerna på temat ledarskap tog form. Även inom enskilda utbildningar, exempelvis civilingenjörsutbildningen, finns sedan länge etablerade mentorprogram.

Karriärsök för förmedling av examensjobb, praktikplatser och jobb

Tjänsten *Karriärsök* ger företag och andra organisationer en digital plattform för att annonsera ut olika typer av uppdrag till universitetets studenter. Karriärsök har marknadsförts till studenter genom en särskild kampanj.

Branschsamverkan för nätverkande mellan studenter och arbetsgivare

Tillsammans med företag och organisationer inom IT-branschen har universitetet en samverkansplattform för att bland annat utveckla arbetslivsanknytningen för studenterna och stärka kompetensförsörjningen i regionen. Gästföreläsningar, tävling och introduktionsdag är några resultat av samarbetet. Plattformen ska också ge möjlighet till kompetensutveckling för företagens anställda.

Även inom hållbar resurseffektivitet har universitetet sedan hösten en samverkansplattform med industribranscher i Västernorrland, Jämtland och norra Hälsingland. Projektet syftar till att öka arbetslivsanknytningen i de utbildningar som har tydlig koppling till området. Fyra workshops med bransch- och programrepresentanter har arrangerats för att utveckla formerna för branschsamverkan.

Inom IT har ett första tvärvetenskapligt hackathonevenemang genomförts tillsammans med näringslivet. Syftet var att ta fram verktyg för framtida journalistiklösningar.

Universitetet har också tagit fram ett nytt koncept för branschsamverkan i samarbete med Östersunds kommun, för att avdramatisera kontakten med universitetet och välkomna branschrepresentanter till campus för att samverka med studenter. En första träff samlade ett fyrtiotal studenter från socionom- och psykologprogrammen och ungefär lika många från motsvarande branscher. Under året har universitetet även arrangerat en exjobbsdag i Sundsvall.

Kompetenskontrakt för långsiktiga relationer

Kompetenskontraktet är en avsiktsförklaring om samarbete mellan en arbetsgivare och ett eller flera specifika utbildningsprogram kring praktikplatser, exjobb, gästföreläsare, studiebesök, mentorskap och skarpa uppdrag. Syftet är att skapa långsiktiga och strategiska samarbeten med arbetsgivarna i regionen. Arbetet har under året främst fokuserat på finansieringsfrågor och framtida organisations- och processupplägg för långsiktighet. Nio kompetenskontrakt tecknades.

Arbetslivskompassen för strategisk utveckling och kvalitetssäkring

Utvecklingsverktyget Arbetslivskompassen som tagits fram inom ramen för utbildningsstrategin testades på tre program. Parallellt med test och vidareutveckling har universitetet fortsatt processen att utarbeta verktyget.

Entreprenörskap i utbildningen

Mittuniversitetets progressionsbaserade koncept för entreprenörskap i utbildningen omfattar tre olika moduler att integrera i befintliga kurser. Under 2015 har modulerna integrerats i nio utbildningsprogram och omfattat 600 studenter.

Arbetslivsanknytning i utbildningar

I inledningen nämndes att en viktig del av Mittuniversitetets samverkan och arbetslivsanknytning sker inom och genom universitetets utbildningsprogram. Under året förstärktes detta genom att totalt 20 miljoner kronor inom utbildningsstrategin avsattes för att under en tvåårsperiod ge utbildningsprogrammen möjlighet att utveckla bland annat arbetslivsanknytningen. I och med att lång framförhållning behövs för tjänsteplanering finns ännu inga resultat att rapportera från satsningen.

Utbildningssamarbete med lärosäten och branscher

Samarbeten med såväl andra lärosäten som med olika branscher kan ge högre kvalitet genom att komplettera utbildningarna med kompetens från andra lärosäten samt genom att utveckla utbildningar som svarar mot arbetsmarknadens behov.

Mittuniversitetet ger specialistsjuksköterskeutbildningen *Vård av äldre* i samverkan med Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Sophiahemmet högskola, Högskolan i Gävle och Uppsala universitet. Under hösten inledde Mittuniversitetet en dialog med Umeå universitet och Luleå tekniska universitet om ytterligare samverkan kring specialistsjuksköterskeutbildningen.

Magister- och masterutbildning i hälsovetenskap ges i viss samverkan med Högskolan i Gävle och Blekinge tekniska högskola. Tillsammans med Linnéuniversitetet och Högskolan Dalarna ger Mittuniversitetet programmet *Musik- och ljuddesign*. Utbildningen går både på hel- och halvfart. Utbildningen *Elkraftingenjör* ges på distans tillsammans med Umeå universitet och Luleå tekniska universitetet. Representanter för branschen är engagerade i programutvecklingen och bistår med bland annat laborativa inslag och studiebesök på elkraftanläggningar. De deltar också aktivt i marknadsföringen av programmet.

Uppsala universitet ger *Biomedicinsk analytiker, 180 hp*, i samarbete med Mittuniversitetet och Landstinget i Västernorrland. Studenterna läser kurser under första året vid Campus Sundsvall och andra och tredje årets kurser delvis i Uppsala. Vissa moment i kurserna är förlagda till landstingets lokaler. I programmet ingår också verksamhetsförlagda kurser.

Inom civilingenjörsutbildningarna samarbetar Mittuniversitetet med KTH och Stockholms universitet. Detta ger möjlighet till fler inriktningar. Samarbetet med KTH omfattar inriktningarna *Datateknik, Elektroniksystem, Teknisk kemi* samt *Teknisk design*. Studenterna kan välja att avsluta utbildningen år 4 och 5 vid antingen Mittuniversitetet eller KTH. Samarbetet med Stockholms universitet omfattar inriktningen *Industriell ekonomi* och innebär att civilingenjörstudenter vid Mittuniversitetet kan läsa kurser under år fem vid Stockholms universitet inom masterprogram i data- och systemvetenskap. Studenter på masterprogrammet kan i sin tur läsa kurser med inriktning mot *förändringsledning* inom ramen för femte året på *Civilingenjör i industriell ekonomi* vid Mittuniversitetet.

Praktik, verksamhetsförlagd utbildning, gästföreläsare, studiebesök och kurser med företagsprojekt förekommer i många utbildningar. Kursen *Projektbaserad produktutveckling* ges inom ramen för *Student Innovation Mid Sweden (SIMS)*, där studenter från minst två olika utbildningsprogram samarbetar i projektgrupper med att lösa problem som en arbetsgivare presenterat, till exempel att utveckla en prototyp eller ta fram en affärs- och marknadsplan för en produktidé.

Branschråd och branschrepresentanter i utbildningarnas programråd är ytterligare sätt att stärka samverkan och utveckla utbildningarna. Det finns även nationella nätverk som tillsammans med branschen verkar för utveckling av utbildningar för att möta samhällets behov.

Uppdragsutbildning

Universitetet har besökt företag för att marknadsföra de möjligheter som finns för kompetensutveckling inom universitetet. Det har även förts samtal kring konkreta utbildningar och kurser. Möten och workshops med potentiella kunder visar att intresset för uppdragsutbildningar är stort i regionen. Universitetet har också utvecklat en extern webbsida för att ge företag i behov av kompetensutveckling en ingång till universitetet. Genom webbsidan har fler förfrågningar kommit in till avdelningar över hela universitetet. Internt finns en webbsida med bland annat kalkylmallar samt mallar för avtal och intyg. Universitetet har också tagit fram och beslutat om ett nytt regeldokument för uppdragsutbildningar. Under 2014 startades ett internt arbete för att informera de akademiska avdelningarna om det stöd som finns att få för programmen och avdelningarna. Detta arbete fortsatte under 2015.

Bredden bland universitetets uppdragsutbildningar har varit stor under året. Uppdragsutbildningar har bland annat bedrivits inom socialt arbete med kursen *Socialrätt med inriktning mot äldre och funktionsnedsatta* och i det svenska språket genom kursen *Svenska för utländska akademiker*. Inom det tekniska området har bland annat utbildningar inom *Java* och *Excel* bedrivits.

Tabell 20

Uppdragsutbildning, helårsstudenter och intäkter

	2012	2013	2014	2015
Antal hst i poänggivande uppdragsutbildning	81	73	145	123
Andel kvinnor	86%	80%	80%	77%
Andel män	14%	20%	20%	23%
Intäkter av all uppdragsutbildning (tkr)	9 869	11 277	14 370	16 518

Som framgår av tabell 20 har antalet hst i poänggivande uppdragsutbildning minskat. Det är en direkt följd av lägre efterfrågan från Skolverket på kurser inom Lärarlyftet. Skolverket har under 2015 haft mindre resurser för Lärarlyftet och har börjat med riktade offertförfrågningar till lärosätena om betydligt färre kurser än tidigare.

Uppdragsgivaren har möjlighet att välja om deltagarna på en kurs eller utbildning ska få möjlighet att examineras och på så sätt kunna tillgodoräkna sig högskolepoäng. En del uppdragsutbildningar ges därför utan att generera hst till universitetet och finns inte med i ovanstående tabell, även om de redovisade intäkterna avser all uppdragsutbildning.

1.6 Internationalisering

Internationella inslag i utbildning och forskning är en kvalitetsaspekt för Mittuniversitetet och internationalisering är också ett av områdena i utbildningsstrategin. Såväl i undervisning som i forskning försöker universitetet främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden. Det görs bland annat genom forskarnätverk, temadagar, student och lärarutbyten samt gästföreläsningar. Ett mål i utbildningsstrategin är att *internationalisering ska vara integrerad i all verksamhet. Den ska vara tydlig och synas på många nivåer internt och externt, offensivt och operativt.*

Utvärderingen av utbildningsstrategin omfattade även området internationalisering. Utvärderingen visar att arbetet har utvecklats och ligger på en acceptabel nivå vad gäller studiemiljön. Under prolongeringsperioden kommer mobilitetsfrågan att prioriteras och den obalans som finns mellan in- och utresande studenter hanteras. Lärarna kommer att ges ökad stimulans och möjligheter att verka vid utländska lärosäten. I slutet av året påbörjades arbetet med att ta fram en handlingsplan för mobilitet.

Insatser 2015

Under året gjorde universitetet insatser för att öka antalet utresande studenter på utlandsstudier till partneruniversitet då det råder obalans mellan antalet inresande och utresande partnerstudenter. Lärosätet fortsatte arbetet med den kommunikationsplan som upprättades 2014 och gjorde ytterligare satsningar för att öka antalet utresande studenter. Satsningarna inkluderade fler informationspass och drop-in tider om utlandsstudier, publiceringar och inlägg på studentportal och facebook. Utöver detta medverkade studentambassadörer för utlandsstudier (f.d. utbytesstudenter) på flera av informationspassen för att berätta om sina erfarenheter och för att inspirera studenterna. Efter insatserna har antalet utresande på studier till partneruniversitet ökat. Däremot har antalet utresande praktikanter minskat.

I syfte att stärka och formalisera informella forskarkontakter besökte Mittuniversitetet under året fyra universitet i USA. Ytterligare ett syfte var att teckna avtal för olika typer av samarbeten. Rektor, dekaner, internationaliseringsansvariga samt ett antal forskare från respektive fakultet deltog.

För fjärde året genomförde NMT-fakulteten ett två veckor långt Summer University, ett nätverkssamarbete med europeiska partneruniversitet. I år deltog drygt 40 studenter. Antalet inresande lärare från partneruniversitetet var 10 och från Mittuniversitetet deltog närmare tio medarbetare. Vid det årliga nätverksmötet för sommaruniversitetet, som i år ägde rum vid IT Sligo, Irland, beslutades att Summer University ska cirkulera mellan partneruniversitetet. Vidare beslutades även att utforma och ge ett gemensamt kurspaket på 30 hp. Ytterligare ett koncept som ska arbetas fram är en konferens på temat "hållbarhet i alla utbildningar".

Drygt tio lärare reste ut på kortare undervisningsuppdrag via Erasmusprogrammet och ett par reste inom Nordlysprogrammet. Ett tiotal lärare deltog i andra undervisningsuppdrag, som t ex Intensive Programme och Summer University. Sju personer från övriga personalgrupper deltog i Erasmusfinansierade mobilitetsaktiviteter för administrativ personal. Ytterligare lärare och annan personal besökte partneruniversitetet och deltog i internationaliseringskonferenser. Under året tog Mittuniversitetet emot ett femtiotal lärare för kortare besök.

Mittuniversitetet hade vid årets slut bilaterala samarbetsavtal med cirka 150 universitet och ingick också i nätverk för mobilitet av studenter och lärare. Exempel är North2North, Nordlys samt ett antal Nordplusnätverk. Totalt har universitetet över 200 partneruniversitet.

Studentmobilitet

Under 2015 förlade 99 studenter en del av sin utbildning utomlands, varav 45 åkte till ett partneruniversitet. Totalt 53 studenter gjorde utlandspraktik, varav tio inom EU-program och övriga 43 utanför EU. Majoriteten av praktikanterna var kvinnor.

Mittuniversitetet ligger nationellt efter de främsta universiteten när det gäller utresande studenter. En anledning är att många utbildningar och kurser ges på distans, en annan att lärosätet har en större andel äldre studenter än andra lärosäten, vilket kan påverka benägenheten att studera eller göra praktik utomlands.

Stipendieprogrammet Minor Field Studies ger studenter möjlighet att samla material till sitt examensarbete eller sin uppsats i ett utvecklingsland. Under 2015 beviljades tre studenter, alla kvinnor, stipendiet.

Tabell 21

Ut- och inresande studenter, individer

Utresande	2012	2013	2014	2015	Inresande	2012	2013	2014	2015
EU-program	23	18	17	25	EU-program	262	261	248	273
Linnaeus	-	-	-		Linnaeus	2	-	-	-
Nordplus	-	-	-		Nordplus	2	2	3	-
Nordsam	-	-	-		Nordsam	1	-	-	-
North2North	1	-	1	1	North2North	1	1	-	1
Övriga bilaterala avtal	18	10	16	21	Övriga bilaterala avtal	47	48	62	55
Praktik ³⁾	60	75	78	53	Praktik	-	-	-	-
Freemover ¹⁾	2	2	3	1	Freemover ¹⁾	338	245	184	105
Summa ²⁾	104	105	114	99	Summa ²⁾	642	550	493	426
<i>Andel kvinnor</i>	<i>65%</i>	<i>74%</i>	<i>79%</i>	<i>71%</i>	<i>Andel kvinnor</i>	<i>36%</i>	<i>39%</i>	<i>42%</i>	<i>45%</i>
<i>Andel män</i>	<i>35%</i>	<i>26%</i>	<i>21%</i>	<i>29%</i>	<i>Andel män</i>	<i>64%</i>	<i>61%</i>	<i>58%</i>	<i>55%</i>

¹⁾ studenter utanför utbytesprogram

²⁾ om samma student finns i flera utbytesprogram räknas den bara en gång i summeringen

³⁾ 2015 var 5 st praktikstudenter Erasmus-stipendiater.

Mittuniversitetet tog emot 273 utbytesstudenter från partneruniversitetet inom Europa/EES. Under året kom 56 tredjelandsstudenter till Mittuniversitetet via partneravtal.

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Arbetet med studieavgifter för utomeuropeiska studenter görs i enlighet med förordningen om anmälnings- och studieavgift vid universitet och högskolor, SFS 2010:543.

Nya studieavgiftsskyldiga studenter 2015

2015 erbjöd Mittuniversitetet tio engelskspråkiga program, varav nio på avancerad nivå. Totalt antog universitetet 94 studieavgiftsskyldiga studenter och inledningsvis betalade 71 av dem studieavgift. Av de 71 lämnade 35 studenter återbud. Orsaker till återbuden var främst att studenten fick avslag på ansökan om uppehållstillstånd eller att ansökan om uppehållstillstånd inte behandlats i tid, men också sjukdom och familjeskäl. Tre betalande studenter registrerade sig inte. En student ändrade status och blev avgiftsbefriad.

Slutligen förstagsregistrerades 32 studieavgiftsskyldiga studenter, varav 12 kvinnor och 20 män. Av de registrerade valde 20 studenter samhällsvetenskapliga- och 12 teknisk-naturvetenskapliga utbildningar.

Stipendier

Mittuniversitetet har inga nya stipendiemedel att fördela hösten 2015 och våren 2016, men tillsammans med outnyttjade medel från läsåret 2014/2015 finns totalt 1 443 200 kr för 2015/16.

Av tio utdelade stipendier erhöll åtta studenter Universitets- och högskolerådets stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter. Två studenter beviljades stipendium för hösten 2015 om vardera 250 tkr. Sex studenter beviljades stipendier om vardera 70 tkr för hösten 2015. Outnyttjade medel läsåret 2015/2016 kommer att överföras till läsåret 2016/2017. Stipendiaterna rangordnas baserat på akademiska meriter och sökande som hade Mittuniversitetet som förstaval vid söktillfället på www.universityadmissions.se hade förtur. Även jämn könsfördelning eftersträvas. Resterande två studenter tog emot Svenska Institutets stipendium för gäststuderande.

Summering av samtliga betalande tredjelandsstudenter

Sammanlagt betalade 50 tredjelandsstudenter studieavgift för sin utbildning under 2015, varav 30 män och 20 kvinnor. I gruppen ingick nya studenter samt studenter som antagits föregående läsår och som fortsatte sina studier.

Tabell 22

Avgiftsstudenter per program, individer

Program	2013	2014	2015
Magisterprogram i Företagsekonomi: Marknadsföring och Management	20	20	22
Magister i turismvetenskap	5	5	5
Internationellt masterprogram i elektronikkonstruktion	15	8	10
Internationellt masterprogram i datateknik	5	3	3
Övriga kandidatprogram	7	4	1
Övriga masterprogram	4	3	9
Totalt	56	43	50
Andel kvinnor	39%	42%	40%
Andel män	61%	58%	60%

I tabell 22 redovisas antalet avgiftsskyldiga studenter per program. Under 2015 registrerades 50 avgiftsskyldiga studenter vid Mittuniversitetet, en ökning med 7 studenter jämfört med föregående år.

Studieavgifternas storlek och sammansättning

För Mittuniversitetets internationella program ligger avgifterna mellan 70 och 250 tkr per läsår beroende på utbildningsområde. För fristående kurser varierar avgifterna mellan 1 600 och 5 200 kronor per högskolepoäng. Intäkterna uppgick till 2 172 tkr och kostnaderna till 2 069 tkr.

Konsekvenser av införandet av studieavgifter samt det interna arbetet

Införandet av studieavgifter har medfört att färre tredjelandsstudenter sökt sig till Mittuniversitetet, vilket inneburit färre studenter på avancerad nivå. År 2015 utfärdades 62 av 279 examina på avancerad nivå till internationella studenter.

Tabell 23

Examen, internationella studenter

Examen	2012	2013	2014	2015
Högskoleexamen	-	-	1	6
Kandidatexamen	16	13	22	25
Magister med djup	34	32	24	19
Magister med bredd	-	-	-	-
Masterexamen	57	78	43	43
Yrkesexamen	-	-	-	1
Summa	107	123	90	94
<i>Andel kvinnor</i>	25%	42%	43%	43%
<i>Andel män</i>	75%	58%	57%	57%

Avgiftsreformen har påverkat universitetets övriga verksamhet vad gäller administration innan, under och efter antagning samt vid fakturering och registrering av avgiftsskyldiga studenter. Totalt antogs 125 avgiftsskyldiga studenter och av dem betalade och registrerade sig 26 procent. I förhållande till det relativt låga antal som är registrerade är administrationen omfattande.

Migrationsverket

Under 2015 ökade antalet återbud markant jämfört med föregående år. Samtidigt antogs fler avgiftsskyldiga studenter och fler studenter betalade studieavgiften. Den främsta angivna orsaken till återbud var att studenterna fick avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd eller att de inte hann få sin ansökan om uppehållstillstånd behandlad i tid till starten av utbildningen.

För en del studenter innebär formaliteterna kring uppehållstillståndskorten långa resor och höga kostnader, vilket fördröjer ankomsten till universitetet. Studenter som ansökte om förlängt uppehållstillstånd drabbades ofta av långa handläggningstider.

Migrationsverket får information om betalda studieavgifter centralt via Ladok och detta informationsutbyte har fungerat bra.

1.7 Kvalitetsarbete inom utbildningen

Universitetskanslersämbetets utvärderingar

Universitetskanslersämbetets (UKÄ) granskningar har under perioden 2011-2014 omfattat 59 av Mittuniversitetets huvudområden/ examina. För tre av dessa utfärdas inte längre examina. Av övriga 56 har två fått omdömet mycket hög kvalitet, 48 har fått hög kvalitet och sex har fått omdömet

bristande kvalitet. I siffrorna ingår både de som fått ändrat omdöme efter en andra bedömning och de som ännu inte fått ett andra omdöme.

I slutet av 2014 lämnade de sex tekniska utbildningar som tidigare bedömts ha bristande kvalitet analyser och åtgärdsrapporter till UKÄ. Samtliga av dessa har under 2015 fått beskedet att de nu bedöms hålla hög kvalitet.

Av de huvudområden/ examina som granskades i den femte granskningsomgången fick några omdömet bristande kvalitet. Dessa redovisade under året analyser och vidtagna åtgärder och har också fått beslut från UKÄ att de nu bedöms hålla hög kvalitet. I denna granskningsomgång ingick även sex olika specialistsjuksköterskeexamina som fick omdömet bristande kvalitet. En av de sex utbildningarna lades ned och övriga fem lämnade dokumentation över analys och vidtagna åtgärder till UKÄ i oktober 2015. Beslut väntas komma under 2016.

I den sjätte granskningsomgången fick fem huvudområden/ examina omdömet bristande kvalitet. Grafisk design (kandidat och master) samt socialt arbete (kandidat och magister) lämnade redovisningar till UKÄ i juni och fick under hösten besked att examina var godkända. Kandidatexamen i pedagogik har lämnat dokumentation i oktober och beslut från UKÄ väntas under 2016.

Erfarenheterna av och förberedelserna inför UKÄ:s utvärderingar tas tillvara i universitetets löpande kvalitetsarbete, se nedan under *Internt kvalitetsarbete*.

Nytt nationellt kvalitetssystem för högre utbildning

Ett förslag till nytt system för kvalitetssäkring av högre utbildning skickades ut på remiss från regeringen under 2015. Det innebär bland annat ett mer sammanhållet kvalitetssäkringssystem där de granskningar som UKÄ ansvarar för beaktar lärosätenas eget kvalitetssäkringsarbete i ökad utsträckning. Mittuniversitetet var i sitt remissvar positivt till att lärosätena får ta större ansvar för utvärdering av utbildningarna.

Mittuniversitetet arbetar tillsammans med Linnéuniversitetet och Karlstads universitet med att ta fram ett gemensamt ramverk för att möta kraven i det nya systemet. Mittuniversitetets del i arbetet leds av vicerektor för kvalitetsarbete. Möten har också hållits internt på Mittuniversitetet där representanter från studentkåren, kvalitetshandläggare och ordförandena i råden för utbildning på grund- och avancerad nivå respektive forskarnivå har deltagit för att diskutera och förbereda för det arbete som måste göras internt. Större möten har också hållits med fakultets- och lärosätesledningarna för att diskutera systemet.

Internt kvalitetsarbete

Under året har universitetet gjort en översyn av de kvalitetsindikatorer som ligger till grund för kvalitetsindex och som används i den interna verksamhetsuppföljningen, se avsnitt 5. Indikatorernas tidigare målvärden var satta till 2015. I översynen har bland annat framkommit att en treårsperiod fortfarande är önskvärd, eftersom det ger rimlig tid att för att genomföra åtgärder i verksamheten och se effekter. Indikatorernas målvärden ska gälla för lärosätet men vara relativa för avdelningarna. Ett mål som är rimligt på övergripande nivå är inte nödvändigtvis relevant på avdelningsnivå. I slutet av året fattade universitetsstyrelsen beslut om indikatorernas målvärden för kommande treårsperiod.

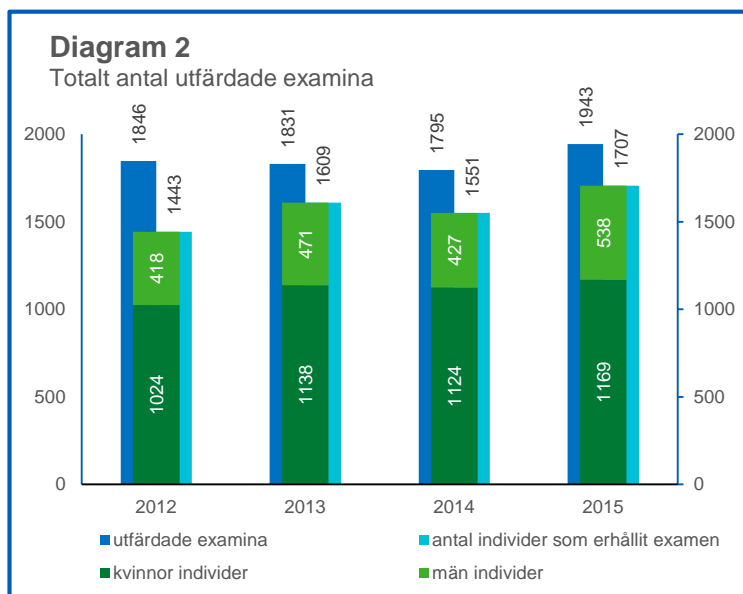
Universitetets fakulteter arbetar löpande med att säkra god kvalitet i utbildningen. Målsättningen är att skapa kompletta miljöer där utbildning och forskning förenas och ger förutsättningar att erbjuda utbildning av hög kvalitet.

Erfarenheterna av och förberedelserna inför UKÄ:s utvärderingar har betydelse i universitetets löpande interna kvalitetsarbete, bland annat när det gäller revidering av kurs- och utbildningsplaner samt vid utveckling av kurser. I slutet av året höll de två fakulteternas respektive råd för utbildning på grund- och avancerad nivå ett gemensamt möte, där fokus var kvalitetsfrågor och främst arbetet med kommande kvalitetsutvärderingar. NMT-fakulteten presenterade sin mall för

prioritering av utbildningsutbud, se avsnitt 1.3. Fakulteterna har även haft särskilda temadagar, konferenser och liknande där bland annat programansvariga och ämnesföreträdare medverkat i aktuella frågor. Teman under året har bland annat varit rättssäker examination, kvalitetsutveckling av ämnen och prioritering av utbud.

1.8 Examina

År 2015 utfärdade Mittuniversitetet 1 943 examensbevis på grundnivå och avancerad nivå till 1 707 individer. Det är det högsta antalet utfärdade examina sedan universitetet bildades. Både antalet generella examina och yrkesexamina har ökat. Generella examina är huvudsakligen så kallade Bolognaexamina, det vill säga examina utfärdade enligt de regelverk som gäller från och med halvårsskiftet 2007. Den 30 juni 2015 var sista dagen som studenter med enbart resultat godkända före 1 juli 2007 hade möjlighet att avlägga examen (s.k. pre-Bolognaexamen), men detta tycks inte ha påverkat statistiken nämnvärt. Yrkesexamina från pre-Bologna-perioden är ovanligare än generella examina.

Drygt 200 personer tog ut fler än en examen, en minskning i jämförelse med år 2014. Dubbla examina innebär att en student avlägger en generell examen samt en yrkesexamen alternativt två eller flera generella examina men i skilda huvudområden eller på skilda nivåer.

Andelen kvinnor har minskat med fem procentenheter jämfört med 2014, både när det gäller antal utfärdade generella examina och antal utfärdade yrkesexamina. Andelen kvinnor som avlagt en generell examen utgör nu knappt 70 procent och av yrkesexamina knappt 80 procent.

Något fler internationella studenter tog examen jämfört med år 2014. Av 93 generella examina var 31 på grundnivå och 62 på avancerad nivå.

Tabell 24

Totalt antal utfärdade examina

Examina	2012	2013	2014	2015
Generella examina				
Högskoleexamen	116	148	116	143
Kandidatexamen	828	721	742	781
Magisterexamen med ämnesdjup	179	177	175	210
Magisterexamen med ämnesbredd	3	5	1	3
Masterexamen	68	98	58	66
Summa generella examina	1 194	1 149	1 092	1 203
Yrkesexamina	652	682	703	740
Totalt	1 846	1 831	1 795	1 943
Andel kvinnor	72%	71%	73%	69%
Andel män	28%	29%	27%	31%
Andel internationella studenter	6%	7%	5%	5%

Generella examina

Bland generella examina ökade samtliga examenstyper. Antalet högskoleexamina domineras av datateknik, men bland pre-Bolognaexamina dominerar ämnet företagsekonomi. Flest antal kandidatexamen utfärdades inom företagsekonomi som också ökat i antal jämfört med tidigare år. Andra kandidatämnen som tydligt ökat är datateknik, kulturgeografi samt industriell organisation och ekonomi. Bland pre-Bolognaexamina ökade journalistik samt medie- och kommunikationsvetenskap markant.

På magisternivå utfärdades flest examina i företagsekonomi och omvårdnad följt av kvalitets- och ledarskapsutveckling. Masterexamen toppas av ämnena elektronik och datateknik. Varken bland magister- eller masterexamina finns några nämnvärda ökning eller minskningar.

Yrkesexamina

Inom gruppen yrkesexamina ökade högskoleingenjörsexamina samt barnmorskeexamina mest, medan antalet lärarexamina samt sjuksköterskeexamina minskade något. Bland högskoleingenjörsexamina är det inriktningarna byggnadsteknik och maskinteknik som står för flest examina och den största ökningen. Inom lärarexamina är det framför allt förskollärarexamen som utfärdas, följt av grundlärarexamen.

Tabell 25

Yrkesexamina

Examensbenämning	2012	2013	2014	2015
Civilingenjörsexamen	6	12	21	21
Högskoleingenjörsexamen	39	37	37	67
Lärarexamen ¹⁾	188	168	219	188
Psykologexamen		27	27	30
Sjuksköterskeexamen	184	181	176	168
Socionomexamen	167	180	145	162
Specialistsjuksköterskeexamen	65	69	71	89
Social omsorgsexamen	3	-	1	-
Barnmorskeexamen	-	8	3	15
Totalt	652	682	703	740
Andel kvinnor	83%	79%	83%	78%
Andel män	17%	21%	17%	22%

1) Lärarexamen är en examensbenämning, men här utgör detta ett begrepp för samtliga examina inom undervisning.

2. Forskning och utbildning på forskarnivå

Mittuniversitetet fortsatte arbetet med kvalitet i forskningen genom bland annat stora satsningar på utvecklingsinsatser inom ramen för forskningsstrategin. Under året har insatserna främst riktats mot meriteringsprogrammet för lovande, nyligen disputerade forskare.

Antalet professorer har minskat under året, liksom antalet forskarstuderande. Även externfinansieringen har minskat, bland annat till följd av en ny programperiod inom EU. Samverkan och nyttiggörande är en fortsatt viktig del av forskningen.

2.1 Utbildning på forskarnivå

Målet med utbildning på forskarnivå är att utbilda självständiga forskare. En stor del av universitetets forskning bedrivs inom ramen för utbildning på forskarnivå. Utbildningen är viktig för framgångsrik forskning. Där är bland annat handledning och kurser viktiga delar i att åstadkomma en hög kvalitet i utbildningen på forskarnivå.

Mittuniversitetets forskningsstrategi betonar att utbildningen bör bli mer internationellt orienterad, bland annat genom att erbjuda fler doktorandkurser på engelska och genom utbyten med andra länder.

Under året har universitetet, inom ramen för forskningsstrategin, bland annat satsat medel på en forskarskola inom vårdområdet. Vård och utbildning är två områden där andelen disputerade behöver öka.

Forskarstuderande

Under 2015 antog Mittuniversitetet 42 nya forskarstuderande (se tabell 26), något färre än året innan. Antagningen till utbildning på forskarnivå varierar med tillgång till medel och större utlysningar, eftersom universitetet enbart antar sökande som har beviljad finansiering för hela studietiden. De senaste åren har universitetet haft minskad extern finansiering, vilket medfört färre nyanställningar och forskarstuderande. Universitetets bedömning är dock att antalet forskarstuderande åter kommer att öka de närmaste åren i takt med att nya regionala EU-medel förväntas bli tillgängliga att söka.

Andelen kvinnor bland nyantagna forskarstuderande var lägre än tidigare, 43 procent, att jämföra med drygt 60 procent under år 2014. Under de senaste åren har fördelningen mellan kvinnor och män varit ungefär i intervallet 40-60. Eftersom antalet nyantagna forskarstuderande är relativt blygsamt ger några få individer av ett kön stort procentuellt genomslag.

Tabell 26

Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet, 2012 - 2015

Nämndområde	2012	2013	2014	2015	Därav lic.
Humanvetenskap*	15	18	25	14	4
Därav kvinnor	7	14	21	12	3
Naturvetenskap, teknik och medier**	24	18	21	28	14
Därav kvinnor	6	4	7	6	4
TOTALT	39	36	46	42	18
Därav kvinnor	13	18	28	18	7

* inkl. vårdämnena

** inkl. teknik

Antalet aktiva forskarstuderande var färre under 2015, 165 personer, något som kan förklaras av de variationer som följer av att universitetet vissa år tar emot många nya forskarstuderande och andra år färre. I den stora kull som antogs till forskarutbildningen främst 2009, men även 2010 och 2011, har de flesta avslutat sina studier.

Företagsdoktoranderna är anställda vid företag, kommuner eller andra organisationer och bedriver sina forskarstudier i tjänsten. De får handledning och ingår i en forskningsmiljö vid universitetet. Även antalet företagsdoktorander minskade under 2015 jämfört med tidigare år.

Tabell 27

Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet

Nämndområde	2012	2013	2014	2015	Därav	
					Företagsdoktorander	finansierade av andra lärosäten
Humanvetenskap	118	104	95	73	9	4
Naturvetenskap, teknik och medier	125	112	98	94	23	2
Totalt	243	216	193	167	32	6
Andel kvinnor	54%	52%	52%	47%	34%	67%
Andel män	46%	48%	48%	53%	66%	33%
Medelaktivitet*	71%	68%	69%	66%		

* genomsnittlig aktivitetsgrad för aktiva forskarstuderande

Könsfördelningen har de senaste åren varit jämn för det totala antalet forskarstuderande vid Mittuniversitetet. Inom respektive fakultet är dock skillnaderna större. På NMT-fakulteten har andelen kvinnor bland aktiva forskarstuderande sjunkit från drygt 40 procent för några år sedan till 33 procent år 2015. Även på HUV-fakulteten har andelen kvinnor sjunkit något jämfört med för några år sedan men är ändå närmare 70 procent.

Breddad rekrytering till forskarutbildningen

Alla anställningar som forskarstuderande vid Mittuniversitetet utlyses externt. Universitetet antar de sökande som bedöms ha bäst meriter och förutsättningar att klara forskarutbildningen och saknar möjligheter att anta forskarstuderande på andra grunder än formella meriter.

Universitetet kartlägger, genom statistik från SCB och Universitetskanslersämbetet, fördelningen mellan kvinnor och män samt utbildningsnivån hos föräldrarna. Den senaste uppföljningen från 2014 visar att Mittuniversitetet har en något högre andel kvinnor än genomsnittet för riket samt lägre utbildningsnivå bland studenternas föräldrar. Mittuniversitetet närmar sig dock alltmer genomsnittet för riket, vilket är en följd av att de utlysta tjänsterna söks av studenter från hela landet och även från andra länder. I vissa ämnen är utländska forskarstuderande i majoritet.

Universitetets företagsdoktorander kan vara ett sätt att bredda rekryteringen till forskarnivån, då dessa delvis kommer med andra erfarenheter än mer traditionella doktorander. Mittuniversitetet har dock inte gjort någon uppföljning av ur vilka aspekter som företagsdoktoranderna bidrar till en breddad forskarutbildning.

Examina inom forskarutbildningen

Examina bland forskarstuderande följer samma trend som antagning av forskarstuderande och antalet aktiva forskarstuderande, men med några års förskjutning. Antalet examina förväntas därför att vara lågt ytterligare några år.

Tabell 28

Examina inom forskarutbildningen, antagna vid Mittuniversitetet

Nämndområde	2012		2013		2014		2015	
	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr
Humanvetenskap ¹⁾	1	6	1	19	-	11	1	10
Naturvetenskap, teknik och medier	20	8	14	20	6	22	6	14
Total	21	14	15	39	6	33	7	24
Andel kvinnor	10%	64%	47%	59%	33%	52%	14%	38%
Andel män	90%	36%	53%	41%	67%	48%	86%	62%

¹⁾ inkl. pedagogik och ämnesdidaktik

Kvalitet och uppföljning inom forskarutbildningen

Mittuniversitetet använder väl inarbetade strukturer med regelverk för disputationer, licentiatseminarier, individuella studieplaner, allmänna studieplaner och kurser på forskarnivå. Forskningsdatabasen hanterar de forskarstuderandes individuella studieplaner, deltagande i konferenser och CV. Genom databasen kan fakulteterna granska, bedöma och jämföra studieplaner.

Varje ämne ansvarar för kvaliteten i den egna utbildningen på forskarnivå. Ansvaret för uppföljningen ligger på respektive fakultets *Råd för utbildning på forskarnivå*.

Under året har universitetet beslutat att satsa medel på kvalitetshöjande åtgärder inom forskarutbildningen. Medlen har bland annat gått till stöd för nätverksbyggande med fokus på internationalisering inom doktorandernas forskningsmiljö och till insatser för och utveckling av handledare och handledarutbildning. Den humanvetenskapliga fakulteten (HUV) har lagt medel på att implementera den uppföljningsmodell som fakulteten utvecklade under 2014. Modellen omfattar självvärdering, hearing med rådet samt intervjuer med representanter för ämnet och med forskarstuderande. Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier (NMT) har bland annat satsat på en ämnesövergripande forskarutbildningskurs med fokus på projektplanering, stöd för nätverksbyggande samt kursutveckling och uppdatering av obligatoriska kurser.

För att säkerställa en rättssäker och likvärdig hantering av individuella studieplaner har HUV under året tagit fram och beslutat om regler för individuella studieplaner, ett dokument som också reglerar arbetet med studieplanerna vid fakulteten. NMT har en motsvarande hantering och reglering sedan tidigare, men har under året också riktat medel till en genomgång av ämnenas allmänna studieplaner.

HUV utökade under året resurserna till forskarutbildningsämnena för att kunna ge fler kurser och utökade lärarresurser. Varje år genomför fakulteten sex fakultetsgemensamma kurser.

Alla handledare, i vissa ämnen även biträdande handledare, ska ha handledarutbildning. Handledarutbildningen gavs under 2015 vid ett tillfälle, denna gång med engelska som undervisningsspråk för att underlätta för de handledare och i förlängningen även doktorander som bedriver forskarutbildning på annat språk än svenska.

Mittuniversitetet har under 2015 lämnat remissvar på ett förslag för utvärdering av forskarutbildningen som tagits fram under ledning av UKÄ. Planen är att modellen ska integreras i det kommande nationella systemet. Universitetet är i grunden positivt till förslaget, men tycker att det ska integreras med utvärderingen av övrig utbildning. För att testa modellen har UKÄ initierat en pilotomgång där Mittuniversitetet deltar med ämnet kemi, som ett av tolv utvalda ämnen. Pilotomgången har som syfte att testa ett sätt att utvärdera forskarutbildningen. Mittuniversitetets deltagande har omfattat en självvärdering samt intervjuer med en extern bedömargrupp. Pilotomgången har inneburit ett ökat fokus på kvalitetsarbete inom forskarutbildningen när det gäller in-

terna rutiner och hur forskarutbildningsämnen arbetar med kvaliteten. Under hösten var universitetet värd för en nätverksträff med handläggare och utbildningsansvariga inom forskarutbildningen i Sverige. Ett femtiotal personer från lärosäten i hela landet deltog.

Internt har universitetet gjort en översyn av de kvalitetsindikatorer och deras respektive målvärde som universitetet utvecklat för intern verksamhetsuppföljning, se avsnitt 5. När det gäller produktivitet i forskarutbildningen kommer måtten som avser antal examina och antal nybörjare per aktiv forskarstuderande att tas bort, eftersom måttet inte kan sägas visa hur hög eller låg produktiviteten är. I stället införs ett nytt mått, medelstudietid, som mäter den effektiva studietiden för forskarstuderande. Vidare kommer undersökningen *Doktorandspegeln* att bevakas, en undersökning som genomförs av UKÄ. Enkäten behandlar hur doktorander upplever sina studier. Alla lärosäten är med i urvalet.

Samarbete i nätverk

Både nationella och internationella samarbeten i nätverk är viktiga för en stabil bas av forskarstuderande och av handledare i universitetets 22 forskarutbildningsämnen. Samarbetena omfattar bland annat kontakter för att vidga de forskarstuderandes nätverk, strukturerade forskningssamarbeten och utbyten av handledarkompetenser och gemensamma kurser.

Forskarskolor

En forskarskola är ett mer formaliserat samarbete mellan lärosäten och i vissa fall företag. Forskarskolorna bidrar till att utveckla kvaliteten genom att forskarstuderande får ökade möjligheter inom sina respektive områden.

Bland de forskarskolor som Mittuniversitetet deltar i återfinns *FPIRC – Forest Products Industry Research College*, som samordnar utbildning och fortbildning med vetenskapligt fokus inom pappers- och massaområdet, *Forskarskolan i matematik och beräkningsvetenskap* samt *Forskarskolan avancerade material för 2000-talet*, båda med Uppsala universitet som värd, *Nationella forskarskolan i vård och omsorg* vid Karolinska Institutet, *Nationella forskarskolan i matematikens, naturvetenskapens och teknikens didaktik*, *LicFontD*, med Linköpings universitet som värd samt den nystartade skogsindustriella företagsforskarskolan *FORIC – Forest as a Resource Industrial Research College*.

Inom statsvetenskap finns samarbete med Åbo Akademi i Åbo och Vasa samt med Helsingfors Universitetet inom ramen för *Finlandssvenska forskarskolan*. Samarbetet innebär att forskarstuderande från Mittuniversitetet kan presentera resultat och lägga fram artiklar vid seminarier samt delta i forskarutbildningskurser.

Mittnordisk forskarskola för vård och omsorg som inrättades 2013 har åtta deltagare och under 2015 arrangerades ytterligare forskarutbildningskurser. Forskarskolan är knuten till forskarutbildningsämnet omvårdnadsvetenskap och sorterar under ämnets forskarkollegium. Mittuniversitetet är värd för forskarskolan och Høgskolen i Molde, Høgskolen i Nord-Trøndelag och tidigare Høgskolen i Sør-Trøndelag ingår som partnerlärosäten.

2.2 Forskning – i ämnen och forskningscenter

Mittuniversitetet har en bred forskningsportfölj som består av såväl ämnesforskning som profilerad forskning. Ämnesforskning bedrivs inom alla vetenskapsområden, vilket ger en stor bredd av forskningsprojekt. Den har tydlig koppling till stora och viktiga grundutbildningsområden och är även viktig för utbildning på forskarnivå.

Som mindre universitet behöver Mittuniversitetet koncentrera resurserna och samarbeta med andra forskningsaktörer. Det görs i hög grad inom universitetets nio profilmråden, till vilka åtta olika forskningscentra är knutna.

Ämnesforskning

Ämnesforskningen är grunden för både utbildning och profilerad forskning. En viktig uppgift är att ge grundutbildningen vetenskaplig förankring och att ge studenter goda förutsättningar att tillgodogöra sig aktuella rön och perspektiv, vilket ger dem kunskap för att möta framtida utmaningar.

Vid Mittuniversitetet finns ämnen med en stor andel grundutbildning i förhållande till forskning, exempelvis inom vård- och lärarutbildningarna. Andra ämnen har spetsutbildningar, exempelvis *Psykologprogrammet*. Inom dessa ämnen är det särskilt viktigt att forskningen behandlar områden som är relevanta för utbildningen. Ytterligare andra ämnen har utbildning som är sprungna ur forskningen, exempelvis *Risk- och krishanteringsprogrammet* eller det projektbaserade masterprogrammet *Master by Research*, två utbildningar som är unika för Mittuniversitetet.

Målen för ämnesforskningen är att utveckla starka ämnen som strävar mot excellens inom respektive ämnesvetenskapliga fält, att konsolidera utbildningen på forskarnivå inom befintliga forskarutbildningsämnen samt att öka grundutbildningens forskningsanknytning.

Forskningen omfattar en rad olika ämnen och områden, vilket gör det svårt att ge en rättvis och heltäckande bild av den. Därför får några exempel illustrera den bredd som Mittuniversitetets ämnesforskning har:

InfoSys Research Group är en tvärvetenskaplig forskargrupp med ett tjugotal aktiva forskare. Forskningen omfattar allt från simulering och optimering av trafikstyrningslösningar på SOS Alarm till att säkerställa informationskvalitet i kritisk infrastruktur eller normkritiska metoder för digitalisering av kulturarv och barns användning av digitala verktyg.

Inom *humaniora* pågår ett forskningsprojekt om skogsnäringens framväxt i Norrlands inland. Ett samlat grepp tas om de sociala, ekonomiska och politiska konsekvenserna i lokalsamhället av industrialiseringen. Forskarna analyserar det norrländska inlandets historia och hoppas kunna visa en ny och alternativ bild av hur skogsnäringen växte fram. Ett exempel på en uppfattning som kan komma att nyanseras av forskningsprojektet är den att bönderna "lurades" att sälja sina skogar.

Forskningen inom *biologi* handlar bland annat om den biologiska mångfalden i Sveriges boreala skogar, både i ett historiskt och i ett nutidsperspektiv. Forskarna studerar bland annat skogsbrukets påverkan på biologisk mångfald och populationsdynamik, hur skogsbränder och klimatets variation över tid påverkar artsammansättningen och den genetiska variationen samt adaptiva egenskaper i svampar och kärlväxter. En ambition är att bidra till ett mer hållbart nyttjande av skogslandskapet.

Inom *utbildningsvetenskap* avslutades under året det treåriga forsknings- och utvecklingsprojektet *Världens bästa regionala utbildningssystem*. Universitetet drev projektet i samarbete med tre skolor och tre företag samt MittNorrlandUtbildning (MNU). Skolorna arbetade med att utveckla ledarskapet och förmågan att leda och hantera förändringsprocesser samt med att förbättra förutsättningarna för att utveckla elevernas resultat. De följdes av forskare vid Mittuniversitetet. Varje skola hade ett av företagen som sitt eget "fadderföretag".

Inom *ekoteknik och miljövetenskap* arbetar forskarna tvärvetenskapligt med "integrated assessment"-baserad forskning för att understödja ett hållbart samhälle. Det innebär en helhetssyn kring naturmiljöns tillstånd, påverkan på den, dess roll i stödjandet (life support) av ett hållbart samhälle och drivkrafterna bakom människors påverkan. I detta ingår att identifiera drivkrafter och möjligheter att styra mot hållbarhet genom innovation och olika institutionella styrmedel. Visst fokus finns på hållbara lösningar i glesbygd.

Inom *folkhälsovetenskap* finns bland annat en grupp som forskar inom området skolelevers psykosociala arbetsmiljö och hälsa. Forskningen har ett genusperspektiv som bland annat medför fokus på maktrelationer mellan olika grupper av elever, inte bara mobbning utan också andra former av våld, till exempel sexuella trakasserier och sexuell utsatthet på nätet.

Forskningen i *matematik* spänner över en stor bredd för att ge en bra kvalitet till grundutbildningen. Mestadels rör det sig om grundforskning, men tillämpningar inom olika områden tilldrar sig ett ökat intresse.

Inom *omvårdnad* finns exempelvis forskare som fokuserar på urbefolkningens syn och erfarenheter av hälso- och sjukvård. Ett viktigt forskningsområde är individers förutsättningar för hälsa, reaktioner på och upplevelser av sjukdom eller ohälsa samt effekter av vård och behandling hos personer med olika kulturell bakgrund. Genom att studera skillnader och likheter, både mellan och inom olika kulturer, men också mellan olika generationer med avsikt att kunna stödja och vårda människan som döljs bakom kulturen avser forskargruppen kunna bidra till att öka kunskap och kulturkompetens inom hälso- och sjukvård.

Profilerad forskning

Flera ämnen, eller delar av ämnen, kan samarbeta i ett profilområde. Syftet är att genom interdisciplinär samverkan angripa komplexa problemområden.

Förutsättningar för att bilda ett profilområde är vetenskaplig excellens med väletablerad och internationellt konkurrenskraftig forskning inom profilområdet, gemensamma övergripande mål och visioner samt en betydande samverkan med starka aktörer i omgivande samhälle och i internationella forskningsnätverk.

Målen för universitetets profilerade forskning är att utveckla starka profilområden med tydlig gemensam vision, förädla excellens och internationellt konkurrenskraftig verksamhet inom profilområdets vetenskapliga fält och att bygga djupa och långsiktiga samarbeten med ledande partner inom privat och offentlig verksamhet. Till Mittuniversitetets nio profilområden finns åtta forskningscentra knutna:

Centrum för forskning om ekonomiska relationer (CER), som bedriver branschnära forskning om företags och individers ekonomiska relationer. Centrets forskare har under 2015 tillsammans med forskare från andra lärosäten bland annat gett ut antologin *Trovärdighet och förtroende i ekonomiska relationer*. Boken fokuserar på aktuella frågeställningar inom de fem branscherna bank, försäkring, pension, fastighet och revision och tar vara på de synergieffekter som forskningen vid centret erbjuder.

DEMICOM forskar om demokrati och kommunikation i det digitala samhället.

ETOUR forskar, utvecklar och kommunicerar kunskap om turism och resande.

Fibre Science and Communication Network (FSCN) bedriver forskning i nära samarbete med skogsindustrier och näringsliv i regionen. Under 2015 avslutades ett större forskningsprogram, Mekmassainitiativet, för energieffektivitet. Forskningsprogrammet har genomförts i samarbete med andra lärosäten, myndigheter och de större skogsindustrierna i Sverige. Målet var att utveckla och demonstrera tekniker som gör att energiförbrukningen vid tillverkning av tryckpapper och kartong kan minska med 50 procent.

Nationellt vintersportcentrum (NVC) är världsledande inom skidforskning och olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige. Här invigdes 2015 ett nytt klimatlaboratorium. Genom möjligheten att kombinera hög höjd med kyla öppnar laboratoriet för ny forskning inom prestationsidrott och olika materialtester. Höjder på upp till 9000 meter kan simuleras. Laboratoriet är utrustat med rullband för tester av prestationer inom längdskidåkning och löpning.

Risk and crisis research centre (RCR) som forskar, utvecklar och kommunicerar kunskap om risk, kris och säkerhet.

Sensible Things that Communicate (STC) utvecklar sensorbaserade system och tjänster inom elektronik och datateknikområdet med fokus på industriell IT och digitala tjänster.

Sports Tech Research Centre, Mittuniversitetets senaste forskningscenter, har fokus på tillämpningar inom sportteknologi och produktutveckling. Under året invigdes bland annat en ny vindtunnel med rullband som kan ha både uppför- och nedförslutning med luftmotstånd. Användningsområdena är många, allt från sensorer i fordonsfronter till tester av byggställningar, kläder, tält och outdoorutrustning. Även betydelsen av fartvind i skidåkning kan undersökas i vindtunneln.

Mittuniversitetets forskningsstrategi

Mittuniversitetets forskningsstrategi omfattar åren 2012-2016. Ett viktigt led i implementeringen av strategin var den omfattande forskningsutvärderingen *Assessment of Research and Coproduction* (ARC13) som universitetet genomförde 2013 och slutrapporterade under 2014. Efter det har kollegier och forskningscenter tagit fram egna strategier för att långsiktigt utveckla verksamheten, universitetet har dragit igång ett omfattande meriteringsprogram för lovande forskare och fakulteterna har gjort insatser för att främja utvecklingen av universitetets forskarmiljöer. Mer om implementering av forskningsstrategin följer i avsnitt 2.5.

2.3 Vetenskaplig produktion

I vetenskapliga publikationer ingår artiklar i tidskrifter enligt databasen Ulrich, refereegranskade forskningsöversikter samt refereegranskade konferensbidrag. Övriga publikationstyper är bland annat vetenskapliga böcker och bokkapitel. Siffror som redovisas är uttagna i februari 2016. Artiklar som publicerats 2015 och tidigare år kommer även att fortsätta registreras under resten av 2016.

Tabell 29

Publikationer 2012-2015

Publikationstyp	2012	2013	2014	2015*
Refereegranskade publikationer				
Vetenskapliga artiklar	366	319	377	309
Forskningsöversikter	10	10	7	6
Konferensbidrag	179	202	154	134
Totalt	555	531	538	449
Andra publikationstyper				
Vetenskaplig bok	7	8	6	4
Bokkapitel i vetenskaplig antologi	121	108	95	89
Övrig vetenskaplig rapport	36	42	29	33
Redaktör vetenskaplig antologi	11	14	12	10

* Uppgifter uttagna ur DiVa 8 februari 2016

Antalet konferensbidrag fortsatte att minska. Inom vissa områden har det blivit vanligare att endast tillåta ett konferensbidrag per försteförfattare och en del ämnen har arbetat med att lägga om publicering från konferenser till tidskrifter eller bokkapitel. Publiceringstraditionerna ser olika ut inom olika discipliner. Det är vanligare med bokkapitel inom samhällsvetenskap och humaniora än inom tekniska områden, medan exempelvis konferensbidrag är mer förekommande inom vissa tekniska och naturvetenskapliga områden.

Vetenskaplig produktion och citeringar

Vetenskapsrådet har regeringens uppdrag att ta fram underlag för beräkning av indikatorn vetenskaplig produktion och citering. Underlaget används för tilldelning av en viss del (fem procent) av det totala statliga anslaget för forskning och forskarutbildning.

Vetenskapsrådet räknar fram varje lärosätes bibliometriska index. Talet byggs på antalet artiklar, konferensbidrag, rapporter och bokkapitel med minst en författare från lärosätet som indexerats i databasen Web of Science och antalet citeringar dessa publikationer har fått under en fyraårsperiod. Sedan beräknas varje lärosätes andel av de totala bibliometriska indexen från alla lärosäten. Den andelen utgör underlag för beräkning av ett lärosätes tilldelning av anslag.

Mittuniversitetets bibliometriska index ökade från 390 i fördelningsunderlaget för budgetåret 2015 till 428 i underlaget för budgetåret 2016. Mittuniversitetets andel av de totala bibliometriska indexen för alla lärosäten är i denna beräkning 0,9 procent, vilket innebär plats 16 bland de 29 lärosäten som ingår i materialet.

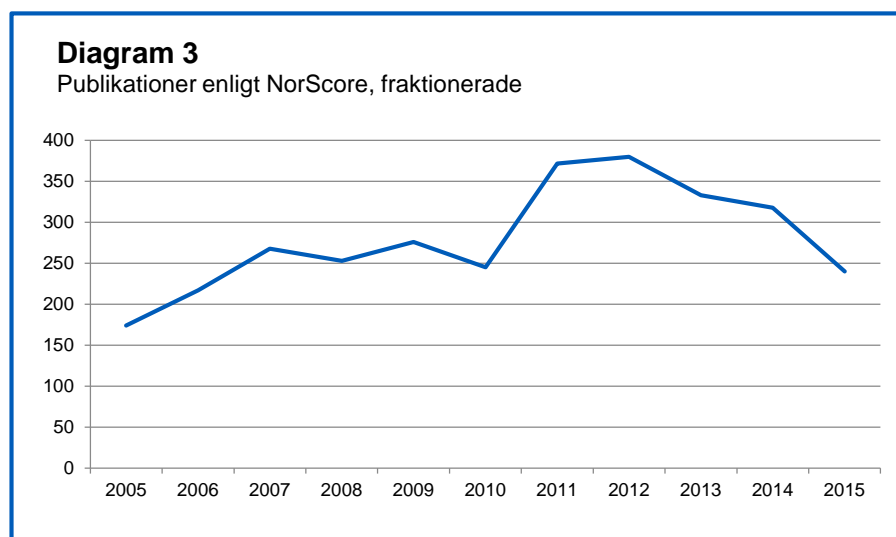
Den norska modellen NorScore

Norges resultatindikator bygger på publiceringsdata. Alla publikationer från lärosätena registreras i en nationell databas och poängsätts utifrån två nivåer. Poängen summeras och publiceras i databasen. Systemet upplevs som transparent och ger också de norska lärosätena en överblick över den forskning som bedrivs i landet.

Modellen används vid flera svenska lärosäten. Mittuniversitetet använder den som komplement till Web of Science, som saknar vissa ämnen. På så sätt blir bilden mer komplett. En nackdel är dock att alla tidskrifter inte finns med i den norska modellen.

Diagram 3 redovisar Mittuniversitetets publikationer åren 2005-2015 poängsatta enligt den norska modellen. I diagrammet redovisas serien för NorScore 2015. Kurvan varierar i huvudsak med antalet forskarstuderande.

Publikationer från ett visst år kan läggas in i DiVa med flera års fördröjning, vilket innebär att siffermaterialet för olika år ändras bakåt.

Uppgifter uttagna ur Lisa 2016-02-08

2.4 Forskningskompetens och forskningsresurser

Antalet professorer minskade även under 2015 och utgjorde 68 personår. Det är 18 procent av lärarkategorin, mätt i personår, samma andel som de två senaste åren. Även mätt i antal individer minskade professorerna jämfört med tidigare år, se tabell 30. Totalt 16 professorer lämnade lärosätet, flera på grund av ålderspension, andra för att en tidsbegränsad anställning upphörde eller för att gå över till annan arbetsgivare. Flera utlysningar och befordringsärenden gällande professorer är aktuella inför 2016.

Tabell 30

Antal professorer, personår (december)

Nämndområde	2012	2013	2014	2015
Humanvetenskap	31	35	33	33
Naturvetenskap, teknik och medier	41	40	38	35
Summa personår	72	75	71	68
Antal individer	94	95	90	80
Andel kvinnor	24%	28%	28%	28%
Andel män	76%	72%	72%	72%

Vid årsskiftet var 22 av 80 professorer kvinnor, vilket motsvarar en andel om 28 procent, samma som föregående två år. När lärosätet fick universitetsstatus år 2005 var 13 procent av professorerna kvinnor. Inom respektive fakultet är dock könsfördelningen ojämn, se även avsnitt 3.2.

Docenter är en handledarresurs i forskarutbildningen och presumtiva professorer. Vid utgången av året hade lärosätet ett sextiototal docenter, varav en tredjedel kvinnor.

Andel kvinnor bland nyanställda professorer

ÅRK

Regeringens mål avseende andelen kvinnor bland nyanställda professorer vid Mittuniversitetet är 32 procent för perioden 2012-2015. Som framgår av tabell 31 var hälften av de sex nyanställda professorerna kvinnor under 2015.

Tabell 31

Antal nyanställda professorer samt antal kvinnor bland dessa

	Humanvetenskap	Naturvetenskap teknik och medier	MIUN
Nyanställda professorer 2012	5	5	10
Därav kvinnor	4	-	4
Nyanställda professorer 2013	8	4	12
Därav kvinnor	3	1	4
Nyanställda professorer 2014	8	4	12
Därav kvinnor	5	-	5
Nyanställda professorer 2015	4	2	6
Därav kvinnor	2	1	3
Andel kvinnor bland nyanställda professorer			
Mål 2012-2015	32%		
Utfall 2012 - 2015	40%		

Sammantaget under de fyra år som målet avser är andelen kvinnor bland nyanställda professorer 40 procent, vilket innebär att Mittuniversitetet med råge når regeringens mål för perioden.

Forskningsresurser

Universitetets forskning finansieras i huvudsak via statliga anslag och externa bidrag från olika finansiärer, där tillgången på externa medel är störst inom de tekniska och naturvetenskapliga områdena. För Mittuniversitetet har andelen extern finansiering varit omkring 45 procent de senaste åren, vilket varit högre än för de andra nya universiteteten. En minskning kan dock ses i utfallet från och med 2014 och för 2015 uppgick externfinansierad forskning till 36 procent (se avsnitt 4). EU:s nya budget- och programperiod för fonder och program gäller åren 2014-2020 och för forskningsbidragen ses en tillfällig minskning vid byte av programperiod.

Tabell 32 visar kostnader för dels anslagsfinansierad forskning, dels forskning som finansieras med externa medel. För båda fakulteterna minskade den externfinansierade och den samfinansierade forskningen under året.

Tabell 32

Kostnader för forskning 2012 - 2015, tkr

Nämndområde	2012	2013	2014	2015	Andel av total kostnad
Humanvetenskap	tkr	tkr	tkr	tkr	2015
Anslag*	76 864	82 281	83 499	93 713	
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	81 433	78 863	66 763	43 893	31%
Nämndområde					
Naturvetenskap, teknik och medier					
Anslag*	62 392	55 133	56 404	95 388	
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	147 474	138 211	124 870	83 842	47%
Universitetsövergripande					
Anslag*					
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	7 502	12 300	11 512	3 024	100%

* exkl. samfinansiering bidragsprojekt

Universitetsövergripande externfinansierad forskning har minskat under 2015 jämfört med föregående år. Innovationskontorets EU-projekt har avslutats under året och KK-projekt har överfört till kärnverksamhet. I utfall för 2015 ingår i huvudsak resterande finansiering av Miun Innovation.

Externfinansiering

En förutsättning för en framgångsrik forskningsverksamhet med hög grad av extern finansiering är att forskargrupperna har tydliga strategier för sin verksamhet och långsiktigt arbetar mot sina strategiska mål. För bättre kvalitet i ansökningarna till finansiärer med begränsad egen vetenskaplig granskning och för att säkerställa vetenskaplig kvalitet i dessa projekt har fakulteterna infört en intern kvalitetsgranskning mot vissa finansiärer. Systemet bygger på det kvalitetssystem som implementerats för KK-miljön, där Mittuniversitetet åtagit sig ansvaret för kvalitetsgranskning.

EU-medel

En betydande del av de externa bidragen för forskning kommer från EU-program och EU-fonder. Under 2015 öppnade de första utlysningarna inom Regionala Fonden ERUF. I den första omgången var inte möjligheten att söka medel för forskning öppen. I den andra omgången togs en stor del av tillgängliga medel i anspråk för infrastrukturprojekt avseende bredband och järnväg.

Hittills har inga projekt inom insatsområde 1 som berör forskning, teknisk utveckling och innovation prioriterats. Total budget för hela perioden 2014 – 2020 är 308 miljoner kronor inom detta insatsområde.

Mittuniversitetets profilområden stämmer väl överens med de regionala utvecklingsstrategierna i Jämtlands och Västernorrlands län. Det finns också en tradition av forskningsfinansiering via regionala EU-medel i norra Sverige från tidigare Mål1-program. Mittuniversitetets ansökningar avseende regionala medel genomgår intern granskning avseende vetenskaplig kvalitet och överensstämmelse med universitetets strategiska mål innan ansökan lämnas in.

Forskning av hög vetenskaplig kvalitet som leder till innovationer i regionen ger regional tillväxt och utveckling direkt och indirekt genom den kompetenshöjning som verksamheten innebär. Mittuniversitetet deltar aktivt i nätverket RND-FoI under ledning av Näringsdepartementet för att tillsammans med andra lärosäten och regioner driva frågor om forskningsdriven innovation.

Universitetets forskning finansieras även via Sjunde Ramprogrammet, Horisont 2020 och olika sektorsprogram. Ett exempel på projekt inom Horisont 2020 med deltagande från Mittuniversitetet är BrightnESS-projektet som koordineras av European Spallation Source. Sektorsprogrammen särredovisas inte i statistiken, vilket gör det svårt att dra slutsatser om den totala volymen. Stöd för att bygga internationella nätverk har getts under tidigare år, vilket förväntas ge resultat i form av ökad internationell finansiering i kommande budgetperiod.

Medel från KK-stiftelsen

Mittuniversitetet har sedan år 2012 en KK-miljö som framför allt omfattar skogsindustriell verksamhet och industriell IT. Verksamheten bedrivs under visionen *Transforming the Industrial Ecosystem through augmented products and efficient manufacturing processes*. Den årliga finansieringen från KK-stiftelsen har genom KK-miljön ökat från cirka 12 miljoner kronor per år till cirka 28 miljoner kronor per år. Mer om KK-miljön följer i avsnitt 2.5.

Medel från forskningsråden

Finansieringen från forskningsråden är begränsad och omfattar omkring sex miljoner kronor per år. Det kan förklaras av att universitetets profil är mer inriktad mot tillämpad forskning än mot traditionell ämnesbaserad grundforskning och av att tidigare tillgång på andra medel medfört att ansökningar till forskningsråden inte har prioriterats.

2.5 Kvalitet i forskningen

Mittuniversitetets forskning ska ha hög akademisk kvalitet och vara relevant för samhället. Forskningen ska ha vetenskaplig excellens, präglas av profilering, internationalisering och samverkan. Implementeringen av universitetets forskningsstrategi är ett viktigt led i att öka kvaliteten.

Fortsatt arbete inom forskningsstrategin

Forskningsstrategin beskrevs kort i avsnitt 2.2. En viktig del i att implementera den var forskningsutvärderingen ARC13, som genomfördes under 2013, men där rapporterna kom först under våren 2014. Den gav insikter om styrkor och förbättringsområden i universitets forskning. Utvärderingarna var överlag positiva. Forskarna bedömdes ha hög kompetens och vara produktiva. Det konstaterades också att universitets forskning bör växa med fler forskare och publikationer. För att göra det behöver universitetet få in medel från fler finansörer. Det i sin tur förutsätter att universitetet syns i fler publikationer och nätverk, såväl nationella som internationella. Både universitetets

forskningsstrategi och utvärderingen lägger stor vikt vid strategisk utveckling av såväl ämnesbaserad som profilerad forskning.

Med utgångspunkt i forskningsstrategin och utvärderingen togs en handlingsplan fram i december 2014. Arbetet under 2015 har främst fokuserats kring den. Universitetsstyrelsen avsatte 100 miljoner kronor under en tvåårsperiod för åtgärder kopplade till forskningsstrategin, varav hälften går till utvecklingsinsatser inom handlingsplanen och den andra hälften går direkt till ämnesforskning och forskningscenter. Många aktiviteter i strategin sker inom ramen för ordinarie verksamhet eller inom andra förändringsprocesser vid lärosätet.

För att bättre anpassa den strategiska utvecklingen till de förhållanden som rör respektive område har universitetets kollegier och forskningscenter tagit fram egna strategiska utvecklingsagendor eller strategier för den egna forskningsmiljön. Dessa syftar till att långsiktigt utveckla forskningsverksamheten inom respektive område.

Den övergripande handlingsplan som togs fram i slutet av 2014, omfattar fem särskilda utvecklingsinsatser, som kortfattat beskrivs nedan.

Implementering av forskningsstrategin

Insatsen omfattar en sammanhållen form för hur de projekt som ingår i strategin ska utvecklas och införas. Det inkluderar gemensamma och breda forskningsmotiverade aktiviteter, återkommande seminarier och workshops samt fortlöpande information kring strategins progression.

Meriteringsprogram

Av de totalt 100 miljoner kronor som avsatts för riktade aktiviteter kopplade till forskningsstrategin under en tvåårsperiod, avser 30 miljoner kronor strategiska meriteringsmedel inom ramen för det tvååriga programmet för nydisputerade forskare. Hösten 2014 utlystes meriteringsstöd för att möjliggöra för lovande, nydisputerade forskare att fortsätta utveckla sig och sin forskning. Meriteringsprogrammet har utgångspunkt i de strategiska överväganden som gjorts inom respektive avdelning och forskningscenter. Totalt har ett trettiotal forskare erbjudits att delta i programmet, som startade i april 2015. Dessa forskare bedriver forskning som anses vara av väsentlig betydelse för forskningens och ämnets strategiska utveckling. I programmet ingår bland annat en utbildning för framtida forskningsledare samt forskning på minst halvtid under två år. Minst två månader ska tillbringas vid ett utländskt lärosäte eller forskningsinstitut. Utöver de trettio forskare som finansieras inom ramen för strategin deltar ytterligare ett tjugotal lovande forskare i den del som avser forskningsledarutbildningen.

Stöd för forskningsfinansiering

Arbetet med att omarbota det universitetsövergripande stödet för forskningsfinansiering påbörjades under året. Universitetet tog bland annat fram ett program för ekonomer för att kunna ge forskarna stöd som är anpassat till olika finansiärer. En hemsida har utvecklats för att ge information om tillgängligt stöd. Även en modell, där erfarna forskare ger råd och stöd kring enskilda finansiärer, provades.

Riktade miljöfrämjande insatser

En fakultetsövergripande resurs för riktade insatser har inrättats. Insatserna ska främja utveckling av forskningsmiljöer och kvalitetsutveckling av forskarutbildningen. Insatserna kan även användas i arbetet med publiceringsstrategier och för att stimulera publicering i tidskrifter med hög kvalitet.

Ny modell för forskningsdriven innovation

En modifierad modell för nyttgörande av forskningsdriven innovation har utvecklats. Modellen ska öka incitamentet för forskarna att nyttiggöra forskningsbaserade idéer. Den första utlysningen gjordes i slutet av 2015 och resulterade i ett tjugotal ansökningar, se även avsnitt 2.7.

Uppföljning av kvalitet

För att följa upp kvaliteten används interna kvalitetsindex, se avsnitt 5. Exempel på indikatorer för forskning är publicering och volym på extern finansiering. Med anledning av att tidigare målvärden gällde till och med 2015, har universitetet gjort en översyn av indikatorerna. I översynen har det bland annat kommit fram önskemål om mått för samverkan. Vinnova tar på uppdrag av regeringen fram en modell för att värdera lärosätenas samverkan med det omgivande samhället. I förlängningen ska denna modell användas som underlag för resursfördelningen av forskningsanslagen mellan lärosätena. Mittuniversitetet följer det nationella arbetet. Vinnovas förslag lämnas till regeringen under 2016.

Från och med 2016 införs den norska modellen Norscore som ett mått på publiceringar, tillsammans med medelcitering enligt Vetenskapsrådet. Den norska modellen är ett produktionsmått som är tänkt att komplettera måttet för medelcitering. Mittuniversitetet använder redan måttet, se avsnitt 2.3.

KK-miljön

Mittuniversitetet är ett av tre lärosäten i landet som utsetts till en KK-miljö av KK-stiftelsen. KK-miljön drivs under tio år och omfattar de två forskningscentra *Fibre Science and Communication Network* (FSCN) och *Sensible Things that Communicate* (STC). Kring dessa två centra har en gemensam organisation och forskningsmiljö byggts upp, *Transformative Technologies*, som fokuserar på transformativ teknologi inom skogsindustrin och ICT-sektorn. Under året beviljades miljön drygt 28 miljoner kronor från KK-stiftelsen inför 2016. Genom forskarnas spetskompetens inom kemi-teknik, elektronik, teknisk fysik och datateknik stödjer miljön industri och näringsliv i utvecklingen av nya produkter, innovationer och tjänster, något som väntas leda tillväxt i både nya och etablerade företag och på sikt gynna hela regionen.

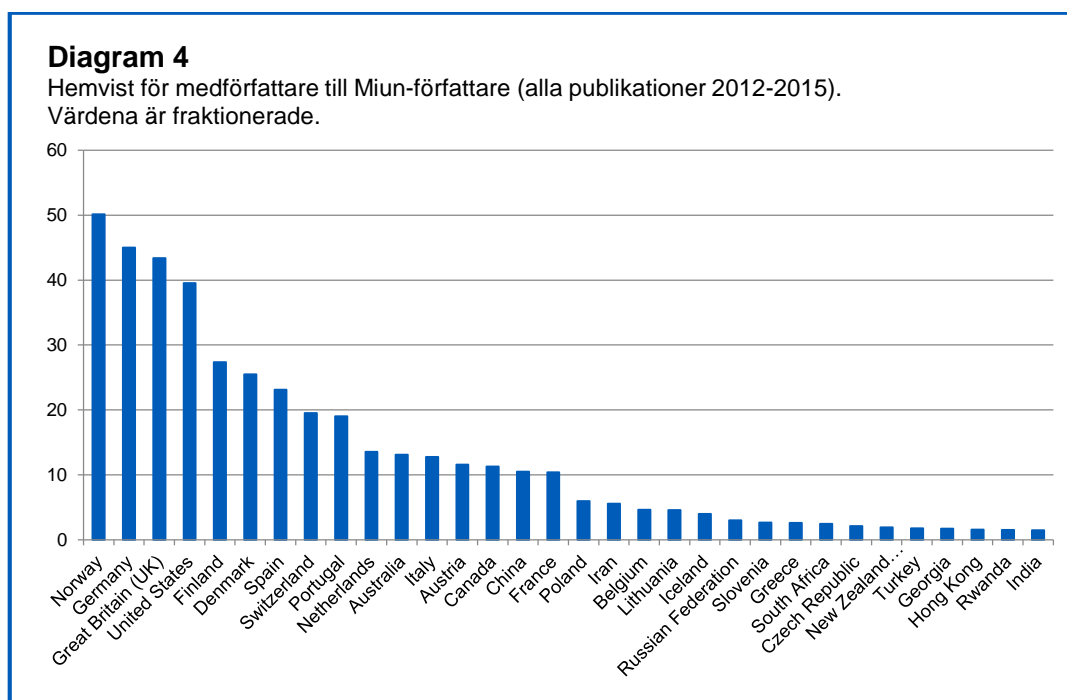
I kvalitetssystemet för KK-miljön ingår bland annat att universitetet kvalitetssäkrar de egna forskningsprojekten. Modellen för kvalitetssäkring används också, om än i modifierade versioner, för att kvalitetssäkra forskningsprojekt- och ansökningar inom andra miljöer vid universitetet, exempelvis ansökningar till EU:s strukturfonder.

Inom ramen för KK-miljön bjuds företag in för att träffa forskare och diskutera utmaningar och frågeställningar. Verksamheten inleddes på prov under 2014 och har under 2015 vidareutvecklats till att även omfatta forskningsprojekt och examensarbeten. Initiativet har lett till flera nya forskningsprojekt.

Forskningens internationalisering

Forskningen är till stora delar internationell i och med att forskare har kontakter över hela världen, med vilka de samarbetar och sampublicerar. Universitetet arbetar aktivt för att skapa förutsättningar och underlätta för såväl forskare som forskarstuderande att bygga internationella nätverk och samarbeten och har avsatt medel för detta. Ett exempel är ovan nämnda meriteringsprogram där det ingår en period som ska tillbringas vid ett utländskt lärosäte eller forskningsinstitut.

Diagram 4 ger en bild av de internationella kontakter som Mittuniversitetets forskare har. Materialet bygger på information ur databasen DiVa.

Forskare vid Mittuniversitetet sampublicerar oftast med andra europeiska länder och med USA. Universiteteten i Tröndelag, Norges teknisk-naturvetenskaplige universitet (NTNU) och högskolorna i Nord- respektive Sör-Tröndelag, som ligger geografiskt nära Mittuniversitetet, är vanliga och kan ses som ett resultat av regional samverkan. Mer om vetenskaplig produktion finns i avsnitt 2.3.

2.6 Samverkan, innovation och nyttiggörande

Samverkan

Som framgår i tidigare avsnitt sker mycket av forskningen i samverkan och samarbeten mellan forskare i olika forskargrupper och vid olika lärosäten.

Mittuniversitetet strävar efter att koppla samman de tre dimensionerna av kunskapstriangeln, det vill säga utbildning, forskning och innovation, och skapa värde för såväl akademien som för det omgivande samhället.

Innovation och nyttiggörande

Forskningen ska vara samhällsrelevant och resultaten ska bidra till samhällsutvecklingen. Det är en uttalad ambition att forskningen ska komma till nytta och leda till innovation i samverkan med partner inom privat och offentlig verksamhet.

Det universitetskopplade innovationsstödsystemet inkluderar innovationskontorsuppdraget som verkställs genom funktionen Miun Innovation, universitetets holdingbolag Miun Holding AB med dotterbolag, samt de inkubatorverksamheter som drivs av Mid Sweden Science Park och Åkroken Science Park och som formaliseras genom samarbetsavtal.

Innovationskontoret Fyrklövern

Mittuniversitetet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro Universitet driver tillsammans ett av landets tolv innovationskontor, Fyrklövern. Innovationskontoret ska ge ett kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena.

Flera aktiviteter genomfördes under året inom ramen för Fyrklövern, bland annat en doktorandkurs om nyttiggörande där 25 doktorander (13 kvinnor och 12 män) från de fyra universiteteten deltog.

Innovationskontoret Fyrklövern var ett av totalt två innovationskontor som fick det högsta betyget (5 av 5) i Vinnovas utvärdering av innovationskontoren. Fyrklövern bedömdes ha gjort en mycket god prestation givet sina förutsättningar med verksamhet på flera universitet med geografisk spridning, relativt små forskningsmedel och erhållna medel till innovationskontoret. Dessutom framhölls arbetet med att utveckla studenternas entreprenöriella förmågor.

De fyra lärosätena fördjupar och breddar kontinuerligt utbytet mellan universiteten med fokus på samverkan och nyttiggörande. Det Vinnova-finansierade projektet *Samverkan för utveckling och tillväxt samt studenters entreprenörskap och involvering i innovationsprocesser (K3)* slutfördes under året och har bland annat resulterat i ett gemensamt självskattningsverktyg med inriktning på studenters entreprenörskap. Projektet har även bidragit till en tydlig dialog mellan lärosätena kring samverkansuppgiften och bedömningen av den.

Det andra Vinnova-finansierade projekt som Fyrklövern driver, *Mobilitet och nytta för tillväxt (MINT)*, har stärkt lärosätenas utbyte kring alumni-frågor samt processat fram och dokumenterat lärosätenas samlade erfarenheter av att planera och genomföra koncept för att systematiskt involvera studenter som utvecklingsresurser i innovationsprocesser.

Flödestal för Innovationskontoret Fyrklövern

Under året hanterade Fyrklövern totalt 718 idéer, varav 157 idéer kom från Mittuniversitetets studenter och 23 från forskare och övrig personal. Åtta idéer gick vidare till inkubatorer kopplade till Fyrklöverns lärosäten. Vid årsskiftet hade totalt 76 ansökningar om verifieringsmedel skickats in och 64 ansökningar beviljats. Från Mittuniversitetet hade 34 ansökningar lämnats in, varav 27 beviljades verifieringsmedel.

Innovationskontoret Fyrklöverns definitioner av idé och verifiering

Fyrklövern definierar en idé, i sin tidigaste form, som en tanke om ett nytt sätt att skapa värde. Värdet kan vara finansiellt, miljömässigt, socialt, mänskligt eller en upplevelse (eller en kombination). Fyrklövern hanterar innovativa idéer från forskare, studenter och annan personal och har samma krav på innovationshöjd oavsett idébärare. Idén ska kunna uttryckas i en unik lösning på ett behov som är bättre än existerande lösningar.

Fyrklövern verifierar detta genom att gradvis bekräfta eller förkasta idén genom att prova de viktigaste verifieringshypoteserna. Ett verifieringsråd bestående av innovationsrådgivare från respektive lärosäte beslutar om verifieringsmedel i enlighet med Vinnovas VFT1-direktiv. Den immateriella rättigheten till den innovativa idén ska ägas till minst 50 procent av forskare, studenter eller annan personal, som inte får ha haft intäkter på idén. Verifiering genom VFT1 är avslutad när värdeerbjudandet antingen har förkastats eller har uppnått något av följande tillstånd:

- kundintäkter finns (värdeerbjudandet har bekräftats av marknaden)
- kommersiellt riskkapital har tagits in
- idén bedöms klar för licensiering
- idén är överlämnad till inkubator
- idén är förvärvad av marknadsaktör, eller
- idén är redo för VFT2 (Vinnovas verifieringsprogram).

Möten under 2015

Fyrklöverns styrgrupp, som består av de fyra rektorerna, har haft tre möten under året. Den operativa verksamhetens ledningsgrupp, som består av samverkanscheferna, har haft åtta möten. Verksamheten organiseras i arbetsgrupper som kopplar mot innovationskontorets verksamhetsplan och de gemensamma projekten. Under året gjordes en studieresa till London med rektorsrepresentation. Syftet var att utbyta erfarenheter och kunskap med brittiska aktörer kring forskningsfinansiering, nyttiggörande och innovationsstöd.

Licensbanken

Licensbanken.se är Fyrklöverns gemensamma marknadsfönster för att sprida licensieringsbara forskningsresultat. Under 2015 har flera nya licensierbara idéer publicerats i banken. Stor vikt har lagts vid att forma ett strukturerat arbetssätt för att hantera licenser samt vid att inleda den strategiska kommunikationen av licensbankens erbjudande.

Miun Holding AB

Mittuniversitetets holdingbolag, Miun Holding AB, registrerades 2012 och ska genom dotterbolaget Miun Venture AB förvärva, äga och sälja aktier och andelar i bolag vars syfte är att kommersialisera kunskap och forskningsresultat sprungna ur Mittuniversitetet. Under 2015 har styrelsen beslutat att investera i tre bolag sprungna ur akademien, varav den förstnämnda investeringen också genomfördes under året:

- *2D fab AB* - ett bolag som bedriver utveckling av tvådimensionella material,
- *Destintell AB*, som utvecklar IT-tjänster för besöksnäringen och bedriver konsultverksamhet inom turism, lokal och regional utveckling, samt
- *Additive Innovation and Research Sweden AB* - ett bolag som genererar och säljer kunskap och immaterialrätt inom ingenjörsvetenskapliga ämnen såsom additiv tillverkning, materialteknik, modellering och mätning.

Utlysning Forskningsdriven Innovation

I avsnitt 2.5 nämndes en ny modell för forskningsdriven innovation som en av fem utvecklingsinsatser inom ramen för forskningsstrategins handlingsplan. Under hösten utlystes fyra miljoner kronor för forskning, vars resultat bedöms ha stor potential att skapa nytta och värde i samhället. Syftet var att bidra till ökat nyttiggörande av forskningsresultat genom att erbjuda forskare vid lärosätet möjlighet att överlåta ansvaret för nyttiggörandeprocessen till Miun Holding AB. Vid sista ansökningsdag hade 22 ansökningar lämnats in.

Samverkansavtal med kommuner

Samverkansavtalen med Östersunds, Sundsvalls och Härnösands kommuner reglerar samarbete för gemensam utveckling och tillväxt samt ökad attraktionskraft i regionerna utifrån kommunernas och universitetets prioritering. Kommunavtalen vilar på en samverkan med lång historik och har under åren genererat resultat såsom nya utbildningar, uppbyggnad av den interna innovationsstödjande verksamheten vid lärosätet och nya miljöer för forskning, inte minst avancerade labbmiljöer.

3. Gemensamt för utbildning och forskning

Arbetet med lika villkor har drivits inom bland annat ledarutvecklingsprogram och poänggivande utbildning som erbjudits alla medarbetare. Med undantag för högsta ledningen, som är tydligt mansdominerad, är könsfördelningen jämn bland universitetets chefer.

Antalet anställda ökade samtidigt som antalet personår minskade. Den totala sjukfrånvaron ökade. Kompetensförsörjningsplanen följdes upp och en ny plan har börjat utarbetas.

Bibliotekets arbete har präglats av flyttförberedelser och ombyggnation. Utlån av fysiska böcker har minskat till förmån för elektroniska nedladdningar från nätet.

Studentkårerna har sedan kårobligatoriets avskaffande svårt att ha representanter i alla relevanta organ. De har även svårt att engagera distansstudenter i sin verksamhet.

3.1 Studentmedverkan

Mittuniversitetet har två studentkårer, en studentkår i Sundsvall och en i Östersund. Studentkåren i Sundsvall ansvarar för att representera studenterna i Härnösand tills dess att campus Härnösand avvecklas 2016.

Mittuniversitetets två studentkårer hade under höstterminen 2015 tillsammans 1 092 medlemmar, varav 616 kvinnor och 476 män, vilket är något fler än 2014. Universitetet och studentkårerna har ett samarbetsavtal som löper fram till 30 juni 2016.

Studentkårerna har två huvudsakliga finansieringskällor, bidrag och medlemsavgifter. Under 2015 fick studentkårerna ett bidrag på 1 632 tkr från lärosätet och 772 tkr från kammarkollegiet. Detta grundas på preliminära siffror då slutjustering sker vårterminen 2016.

Mittuniversitetet finansierar utöver detta studenthälsovården och studentkårernas fadderverksamhet för internationella studenter.

Utbildningsbevakning och studentinflytande är kårernas viktigaste uppdrag, vilket främst sker genom studentrepresentation. Enligt Högskolelagen har studenterna rätt att vara representerade i beredande och beslutande organ som har betydelse för utbildningen och studenternas situation.

Universitetet ansvarar för att tillhandahålla en uppdaterad lista över relevanta organ och kårerna ansvarar för att tillsätta representanter. Under 2015 har kårerna haft problem med att tillsätta platserna då det varit svårt att få studentrepresentanter till samtliga organ. Representation i organ på central nivå och på fakultetsnivå har fungerat väl, medan representationen i ämneskollegierna fungerat sämre.

Sedan kårobligatoriets avskaffande har kårernas uppgift försvårats då stor del av de personella och ekonomiska resurserna går till medlemsrekrytering istället för kärnverksamheten som de tidigare gick till.

Distansstudenterna är fortsatt svåra att attrahera och engagera i kårernas verksamhet. Kårerna arbetar aktivt med att försöka få distansstudenterna att engagera sig i kårernas verksamhet.

3.2 Jämställdhet och arbete för lika villkor

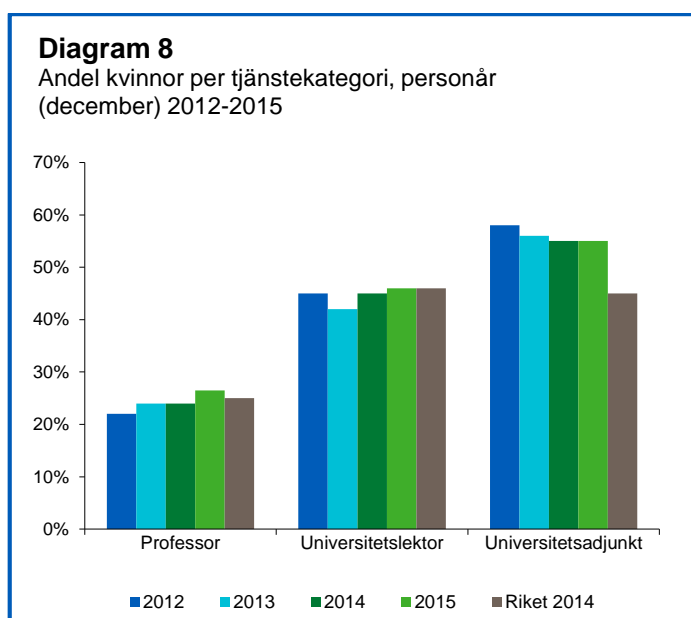
Universitetets jämställdhetsarbete är en del av det samlade arbetet för lika villkor. Inom lika villkor ryms diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder. Arbetet utgår från universitetets *Strategi för verksamhetens förutsättningar*. Lärosätets handlingsplan för lika villkor tar utgångspunkt i strategin och innehåller såväl generella som mer specifika aktiviteter kopplade till de olika diskrimineringsgrunderna.

Under året har universitetet haft fokus på att utforma och genomföra ett antal utvecklingsaktiviteter riktade mot olika målgrupper inom lärosätet. Inom ramen för ledarutveckling initierades programmet *”Ledarutveckling med fokus på genus, mångfald och makt”*. Det är en vidareutveckling av tidigare program, som efter en utvärdering visade positiva effekter när det gäller antalet kvinnor som är beredda att kandidera till chefsbefattningar inom akademien. Det bidrog även till ökad medvetenhet och kunskap om genus och andra maktordningars påverkan på individers och verksamheters utveckling. Lärosätet har även sjösatt ett meriteringsprogram för nyligen disputerade forskare med målsättning att även sörja för en god tillväxt av forskningsledare (se avsnitt 2.4).

När det gäller kompetensutveckling generellt har lärosätet, tagit fram utbildningen *”Lika villkor inom högskola och universitet”* på 7,5 högskolepoäng. Den har erbjudits samtliga medarbetare och startade hösten 2015.

Ett studiematerial, framtaget av Chalmers, om härskartekniker, motstrategier och bekräftartekniker i universitetsmiljön har lanserats. Det innehåller bland annat några korta filmer som gestaltar de olika härskarteknikerna samt ett fråge- och diskussionsmaterial för uppföljning.

Lärosätet har även genomfört en *”Lika villkorsdag”* för anställda och studenter på temat normkritik och normkritisk pedagogik. Förutom externa föreläsare delade två avdelningar med sig av sina erfarenheter av internt lokalt arbete för lika villkor i undervisning och forskning.

Andelen kvinnor bland professorer var 26 procent mätt i personår och 28 procent av individerna. Män är i majoritet bland professorer på båda fakulteterna. På den humanvetenskapliga fakulteten har andelen kvinnor bland professorerna ökat och var 2015 drygt 37 procent. På fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier har andelen kvinnor bland professorer minskat något och var drygt 17 procent år 2015. Möjligheterna att följa upp och styra mot jämnare könsfördelning på fakultetsnivå är begränsade utifrån rådande lagstiftning.

Regeringens mål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer för perioden 2012-2015 är 32 procent. Totalt för perioden uppgick andelen kvinnor bland nya professorer till 40 procent, se även avsnitt 2.4.

Andelen kvinnor på ledande positioner har de senaste två åren varit 47 procent, se tabell 36. Inom högsta ledningen (rektor, prorektor, dekaner, överbibliotekarie och förvaltningschef) är endast en av sex kvinna.

Tabell 33

Könsfördelning för ledningspersoner, individer (december)

Ledningspersoner	2012		2013		2014		2015	
	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor
Dekaner	2	1	2	1	2	1	2	1
Prefekter/avdelningschefer	8	2	20	8	20	8	20	8
Avdelningschefer förvaltning, bib. samt kanslier	12	7	14	7	14	8	14	8
Andel kvinnor		45%		44%		47%		47%
Övrig ledningspersonal, dvs. rektor, prorektor, överbibliotekarie samt förvaltningschef							4	0
					Totalt		40	17
					Andel kvinnor			43%

Arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter

Lärosätet har inlett en mer regelbunden samverkan med RFSL i Jämtland och Västernorrland. Riktad information om möjligheten att bjuda in och samverka med RFSL i undervisning och personalaktiviteter medförde ökat samarbete på lokal nivå.

Under året har universitetet även beslutat att ansluta till nätverket Include, ett högskolenätverk som arbetar för breddad rekrytering inom högre utbildning.

Universitetet har arbetat aktivt med att förbättra samordningen av de insatser som görs för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Det gäller såväl anställda som studenter. Ett viktigt område i främjandearbetet är att mäta och analysera verksamheten med tanke på olika lika villkorsaspekter. Internt har universitetet redovisat statistik kring lika villkor i en av fyra årliga analysrapporter. Lärosätet har även beslutat att använda Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex, JÄMIX, som övergripande indikator inom jämställdhetsområdet.

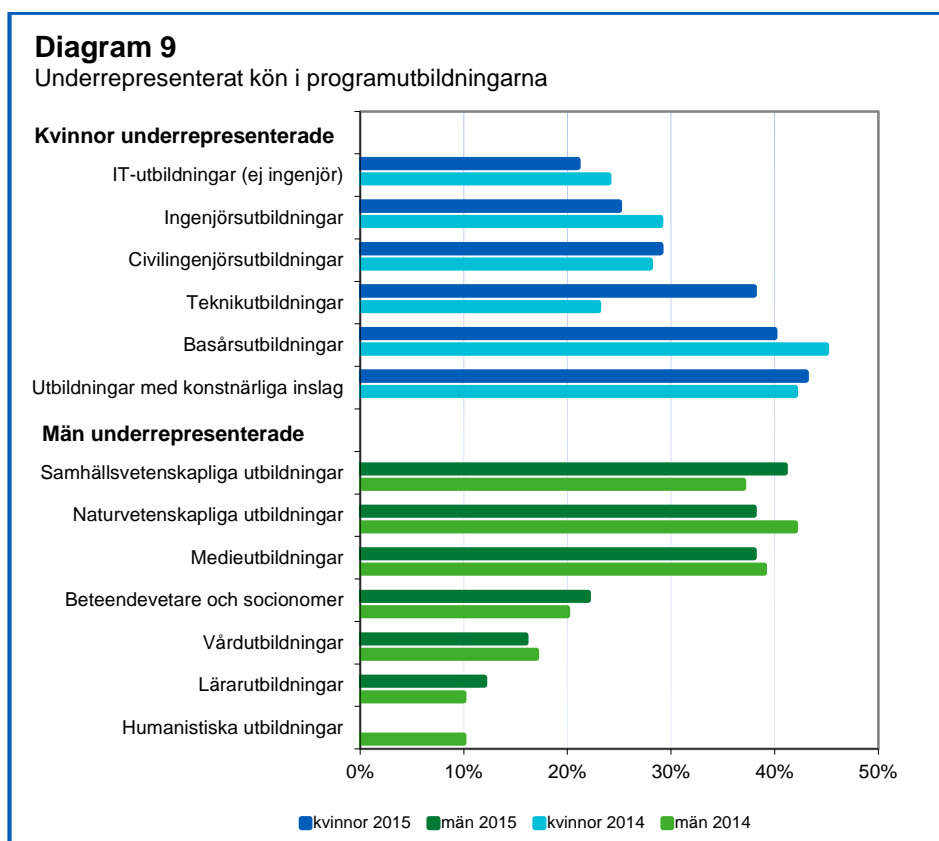
Under hösten har universitetet informerat om lika villkor inom ramen för *Korta vägen*, en riktad satsning för nyanlända akademiker.

Ambitionen är att vid all marknadsföring främja lika rättigheter och möjligheter genom val av formuleringar och bilder och i mötet med studenter. Universitetet informerar om lika villkor till nya studenter både i samband med terminsstart och under terminerna. Informationen omfattar lagstiftning samt vägar att gå om studenten upplever sig vara utsatt för diskriminering eller trakasserier.

Könsfördelning i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Bilden är inte entydig när det gäller andelen kvinnor på de utbildningsprogram där de är underrepresenterade. Det har skett en minskning både på ingenjörs- och IT-utbildningar medan det är en ökning på civilingenjörs- och tekniska utbildningar.

På samma sätt förhåller det sig bland de utbildningar där män är underrepresenterat kön. Inom de samhällsvetenskapliga utbildningarna samt beteendevetenskap och socionomer har andelen män ökat. Däremot är det en minskning inom naturvetenskapliga utbildningar och medieutbildningar. Inom vård- och lärarutbildningarna är andelen män mycket låg, se diagram 9.

3.3 Bibliotek

Mittuniversitetet har egna bibliotek i Sundsvall och Östersund. I Härnösand driver universitetet Sambiblioteket tillsammans med Härnösands kommun och Västernorrlands länsbibliotek. Universitetsbiblioteken ger biblioteksservice till studenter, anställda och till allmänheten.

Tabell 34

Nyckeltal universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket	2012	2013	2014	2015	Förändring
Besök i bibliotekslokalen	654 749	626 542	629 571	620805 ¹	-1,4%
Besök på bibliotekets webb	337 304	400 391	381 708	328 989	-13,8%
Antal frågor (chatt, e-post, infodisk etc)	33 266	28 300	35 746	34 741	-2,8%
Utlån (inkl omlån exkl lån till andra bib)	181 722	171 412	159 730	144475 ²	-9,6%
Nedladdningar fulltext artiklar	311 334	409 757	387 487	374 520	-3,3%
Nedladdningar avsnitt e-böcker	i.u.	74 883	197 515	212 792	7,7%
Deltagare i undervisning (exkl. LRC och Boka bibl.)	3 675	3 413	3 792	4 948	30,5%

¹ Inklusive Sambiblioteket

² Campusbiblioteket Sundsvall har haft delar av boksamlingen stängd i samband med ombyggnationen maj-augusti.

Besöken i bibliotekslokalerna är ganska oförändrade i förhållande till föregående år. Bakom den sammanlagda siffran i tabell 34 finns ett ökat besöksantal i Sundsvall, som sannolikt beror på det ombyggda biblioteket, med en bättre studiemiljö för studenterna och med fler studieplatser och grupprum.

Utlån av fysiska medier fortsatte minska i antal, vilket följer en allmän utveckling med ökad användning av e-medier. Ombyggnationen av biblioteket i Sundsvall medförde att halva boksamlingen var stängd för utlån under en period. Utlån av fysiska böcker minskade men nedladdningen av avsnitt ur e-böcker ökade.

Sökning på bibliotekets webb minskade. En anledning kan vara att biblioteket flyttat in sina så kallade ämnesguider i lärplattformen Moodle så att studenterna når databaser och e-böcker utan att behöva gå via bibliotekets webb.

Biblioteket arbetade under 2015 fram ett förslag till modell för styrning, prioritering och systematisk kommunikation med fakulteter och avdelningar avseende de behov av informationsresurser som lärare och forskare uttryckt. Modellen skapar ett underlag för fakulteter och universitetsbiblioteket att ta ett gemensamt ansvar. Arbetet svarar samtidigt både mot uppdrag i forskningsstrategin och identifierade risker i 2015 års riskanalys.

Det stora projektet under 2015 har varit att färdigställa det nya biblioteket på campus Sundsvall, som också ska kunna härbärgera verksamheten från Härnösand. Biblioteket invigdes i oktober i anslutning till Mittuniversitetets årshögtid. I samband med detta byggdes ett helt våningsplan med grupprum och öppna studieplatser som är tillgängliga för studenterna dygnet runt. I det nya biblioteket finns också en flexibel lärosal där lärare kan pröva ny teknik och nya pedagogiska metoder. Bibliotekets avdelning Lärande- och resurscentrum (LRC) har arbetsrum i nära anslutning och kan på så sätt finnas där som resurser i detta framåtsyftande pedagogiska utvecklingsarbete.

Biblioteket har under året präglats på olika sätt av flyttförberedelser. Ett nytt utlånings- och stöldlarmssystem baserat på rfid-teknik implementerades, vilket innebär modern teknik för självbetjäning och ett säkert stöldskydd.

Det fleråriga utvecklingsprojektet kring biblioteket som pedagogisk resurs har öppnat nya möjligheter för dialog mellan bibliotekets personal och lärare kring hur progression uppnås i studenternas informationskompetens, en alltmer central del i att göra studenterna förberedda för arbetslivet. Arbetet med att utveckla Studentportalen och lärplattformen Moodle har fortsatt. Nu kan universitetet också erbjuda språkstöd på engelska och svarar på detta sätt upp mot de behov som finns hos studenterna.

Bibliometriversamheten fortsätter att utvecklas. Från att tidigare främst ha varit en resurs för universitetsledning på central nivå, exempelvis vid årsredovisning, har bibliotekets bibliometriska kompetens alltmer kommit att bli en självklar komponent i fakulteternas eget kvalitetsarbete. Utifrån uppdrag i forskningsstrategin kommer biblioteket också att verka för att synliggöra den vetenskapliga publiceringen i lärosätets interna och externa kommunikation. Grunden för bibliotekets bidrag är den överblick och de insikter som det bibliometriska analysarbetet möjliggör.

3.4 Personal och kompetensförsörjning

Utveckling av personalvolymen

Antalet anställda vid Mittuniversitetet ökade med ett tjugotal personer mellan 2014 och 2015. Anställningsvolymen minskade dock med 21 personår, bland annat till följd av ökad långtidssjukfrånvaro.

Den största minskningen har skett bland doktorander med nio personår.

Tabell 35

Antal anställda per tjänstekategori, personår (december)

Tjänstekategori	2012	2013	2014	2015
Professor	72	75	71	68
Universitetslektor	165	170	164	161
Universitetsadjunkt	175	165	152	148
Gäst/timlärare				
Forskarassistenter	5	5	6	4
Doktorand	130	115	95	86
Annan undervisande/ forskande personal	66	54	50	55
TA-personal	285	300	275	271
Bibliotekspersonal	38	38	35	34
Mittuniversitetet totalt	936	922	848	827
Andel kvinnor	54%	53%	53%	53%
Andel män	46%	47%	47%	47%

Kompetensförsörjning

Under 2015 gjorde universitetet en uppföljning den strategiska kompetensförsörjningsplanen för åren 2011-2015. I planen definieras åtta strategiska områden. Uppföljningen, liksom framtidsarbetet *Miun 2025*, utgör grund för en ny strategisk kompetensförsörjningsplan som ska fastställas under 2016. De åtta strategiska områdena är:

1. Ledarskap

Under 2015 presenterades ett årshjul, ett rullande program, för planering av kommande ledarutvecklingsinsatser. En ny basutbildning riktad till nya chefer utarbetades och kommer att starta 2016. Ledarutbildningen innehåller även en påbyggnadsdel samt ytterligare valfria moduler. Ett nytt program med fokus på genus och mångfald startade (se även 3.2) och inom akademien har ett chefsnätverk för avdelningscheferna initierats.

2. Medarbetarskap

För att utveckla dialogen mellan chef och medarbetare har lärosätet tagit fram ett nytt stödmaterial för introduktion av nyanställda samt för medarbetar- och avslutningssamtal. Medarbetarsamtalen är en del av arbetet med kompetensförsörjning och ska leda till en individuell utvecklingsplan kopplad till verksamhetens mål och inriktning. Tillsammans med SACO påbörjade universitetet ett arbete med att utveckla underlag för lönesättande samtal.

3. E-lärande

I utbildningsstrategins programprolongering utökades processområdet e-lärande till satsningar även inom närliggande områden, se avsnitt 1.4.

4. Utveckla lärarnas pedagogiska kompetens

E-lärande har tidigare varit en egen process i utbildningsstrategin. Inför prolongeringsperioden slogs e-lärande ihop med lärmiljöer och pedagogisk utveckling till en process. Universitetet har under året arbetat fram en pedagogisk utvecklingsplan för 2016-2017.

5. Etablera karriärsystem för lärarpersonal

I samband med utvärderingen 2014 av området e-lärande framkom förslag på att införa någon form av pedagogisk meritering. Frågan ska utredas under 2016.

6. Ökad andel kvinnor med professorskompetens

Utrymmet för positiv särbehandling för att öka antalet kvinnor bland professorer är begränsat. Mittuniversitetet utlyser meriteringsstöd för professorsmeritering och tillämpar positiv särbehandling för underrepresenterat kön vid likvärdiga meriter.

7. Effektivitet och professionalism i administrativa processer

Det metodstöd för kompetenskartläggning som togs fram 2014 har använts, vidareutvecklats och utvärderats vid några avdelningar under 2015. Arbete utifrån metodstödet planeras att fortsätta.

Universitetet har startat ett projekt för effektiviserad lönehantering med syfte att outsourca tjänsten till Statens servicecenter. Införandet är planerat till juni 2016.

8. Utveckla rekryteringsprocessen

Våren 2015 startade universitetet ett projekt för genomgång av rekryteringsprocesser och införande av ett webbaserat rekryteringssystem, ett arbete som fortsätter 2016.

Samverkan med personalorganisationerna

Universitetet har tillsammans med personalorganisationerna anpassat samverkansavtalet till den nya organisationsstrukturen. Under 2015 har parterna arbetat vidare med det lokala samverkansavtalet och med de frågeställningar och idéer som framkom vid utvärderingen 2014. Parterna är överens om att samverkansformerna ska fortsätta att utvecklas.

Lokala samverkansgrupper ska finnas på alla avdelningar. Frågor inom den egna verksamheten som behandlas av den lokala samverkansgruppen är bland annat arbetsmiljöfrågor, interna rutiner och kompetensutveckling.

I den centrala samverkansgruppen samverkar parterna kring universitetsövergripande frågor. Beslut på central nivå fattas av rektor, universitetsstyrelse, fakultetsnämnd samt lärarutbildningsnämnd enligt Mittuniversitetets beslutsordning. Centrala samverkansgruppen hade sex möten 2015.

Parterna har under året gjort ett lokalt avtal angående de omställningsmedel som avsätts med stöd av det centrala avtalet om omställning.

Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare har parterna förhandlat fram ett nytt arbetstidsavtal för T/A-personal som innebär normalarbetstid som är oförändrad över året. Även personalförmåner har uppdaterats och reviderats.

Arbetsmiljö

Utifrån resultatet av medarbetarundersökningen som gjordes hösten 2014 har en del åtgärder genomförts på avdelningsnivå och redovisats i den centrala skyddskommittén. Ett par exempel är föreläsningar och renodling av arbetsuppgifter.

Under 2015 har parterna deltagit i en workshopserie i Partsrådets regi, för att forma den framtida arbetsmiljöutbildningen för universitet- och högskolesektorn.

Centrala skyddskommittén har samordningsansvar för planering, samordning och målformulering av det övergripande arbetsmiljöarbetet, informations- och utbildningsinsatser på arbetsmiljöområdet samt frågor rörande företagshälsovården. Kommittén följer upp, gör tillsyn och initierar arbetsmiljöåtgärder. Under 2015 har den centrala skyddskommittén haft sju möten.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid ökade till 3,45 procent. Universitetets totala sjukfrånvaro ligger ungefär på samma nivå som sjukfrånvaron för hela statsförvaltningen 2014. Kvinnorna har fortsatt högre sjukfrånvaro än männen. Kvinnornas sjukfrånvaro ökade med 0,7 procentenheter till 4,89 procent medan männens sjukfrånvaro ökade till 1,97 procent. Den åldersgrupp där sjukfrånvaron ökade mest (0,66 procent) och där sjukfrånvaron är högst är 30-49 år (3,86 procent). Andelen långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) av den totala sjukfrånvaron ökade jämfört med 2014 till 75,74 procent. Universitetet har inlett ett analysarbete för att se vad utvecklingen av sjukfrånvaron beror på.

Tabell 36

Nyckeltal, personal och sjukfrånvaro

Anställda i olika kategorier, personår (december)	2012	2013	2014	2015
Lärare*	483	469	443	436
Doktorander	130	115	95	86
TA-personal	285	300	275	271
Bibliotekspersonal	38	38	35	34
Summa, personår	936	922	848	827
<i>Andel kvinnor</i>	<i>54%</i>	<i>53%</i>	<i>53%</i>	<i>53%</i>
<i>Andel män</i>	<i>46%</i>	<i>47%</i>	<i>47%</i>	<i>47%</i>
Åldersstruktur, individer (december)				
-34	19%	19%	17%	17%
35-44	26%	28%	29%	29%
45-54	27%	26%	28%	28%
55-59	13%	14%	13%	14%
60-	14%	13%	13%	13%
summa individer	1 070	1 063	1 021	1 043
<i>Andel kvinnor</i>	<i>54%</i>	<i>54%</i>	<i>51%</i>	<i>55%</i>
<i>Andel män</i>	<i>46%</i>	<i>46%</i>	<i>49%</i>	<i>45%</i>
Sjukfrånvaro (2015)				
Total sjukfrånvaro i %	3,02%	2,79%	3,10%	3,54%
Långtidssjukfrånvaro ö 60 dgr	69,55	69,18	74,15	75,74
Kvinnors sjukfrånvaro	3,96	4,03	4,19	4,89
Mäns sjukfrånvaro	1,91	1,36	1,85	1,97
Antal anställda med sjukrapportering	354	317	327	322
Sjukfrånvaro -29 år	2,41	2,26	1,07	1,41
Sjukfrånvaro 30-49 år	2,61	2,7	3,2	3,86
Sjukfrånvaro 50 år-	3,7	3	3,21	3,34

* inkl. annan undervisande forskande personal

3.5 Hållbar utveckling

I enlighet med högskolelagen ska Mittuniversitetet främja hållbar utveckling. Det innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö samt ekonomisk och social rättvisa.

I universitetets miljöpolicy från 2014 ingår bland annat att studenterna ska ges möjlighet att göra skillnad och medverka till en hållbar samhällsutveckling och forskningen ska bidra till långsiktiga lösningar av dagens och framtidens utmaningar.

Under 2015 har forskare och lärare på Mittuniversitetet startat ett tvärvetenskapligt nätverk för forskning och utbildning inom, eller i relation till, hållbar utveckling. Detta utifrån det intresse och engagemang som finns bland forskare och lärare för att hitta lösningar på olika miljöproblem, en förutsättning för hållbar utveckling. Genom att tillvarata engagemanget kan universitetet inta en ledande miljöroll i regionen och tydligt sätta Mittuniversitetet på hållbarhetskartan. Syftet med nätverket är att utveckla mer fasta former för samarbete och akademiska diskussioner över ämnesgränserna kring fenomenet hållbarhet. Samarbetet kan bli en plattform för gemensamma ansökningsansökningar, för att testa och utveckla olika idéer, för att utbyta information, eller tjäna som inspiration till utveckling av undervisning osv. Inom ramen för detta arbete kommer 6 deltagare från båda fakulteterna att delta i uppbyggandet av det internationella nätverket *Sustainable Development Solutions Network* (SDSN).

Även studenterna har under 2015 tagit initiativ till att utöka momenten av hållbar utveckling i universitetets utbildningar, med utgångspunkten att göra studenterna redo för framtidens utmaningar. I september anordnade MIUN Innovation tillsammans med Studentkåren i Östersund och Region Jämtland Härjedalen en idéverkstad med tema *hållbart studentliv och hållbart campus*. Ett par studenter från olika inriktningar, som träffades vid detta tillfälle, valde att driva vidare sina idéer från dagen. Fokus låg på att arbeta med frågan om hur hållbarhet integreras i utbildningen idag. De identifierade ett behov av bredare förståelse om hållbarhet för studenter på Mittuniversitetet. Förslaget, som presenterats för båda fakulteterna, är en programöverskridande kurs på 7,5 hp i hållbarhet. Studenternas vision är att kursen ska vara valbar inom två år och obligatorisk för alla studenter på Mittuniversitetet inom fem år. Innehållet i kursen ska inkludera de tre grundpelarna, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Genom gästföreläsare, egna projekt och samarbeten med företag, i form av till exempel case-lösningar, avser den här kursen att ge studenterna en fördjupad förståelse för vad begreppet hållbarhet kommer att innebära för dem.

Inom Mittuniversitetet speglas även hållbar utveckling, utifrån miljöpolicy, i arbetet med att minska miljöbelastning från energiförbrukning i lokaler, IT samt tjänsteresor, inköp. Vid uppföljningen av miljöledningssystemet 2015 noterades att det pågår ett förbättringsarbete utifrån miljömålen om energiförbrukning i dessa kategorier. Arbetet pågår med att samla och följa hur hållbarhetsfrågorna hanteras inom fakulteternas verksamheter.

4. Ekonomisk utveckling 2015

Resultatet för verksamhetsåret 2015 visar ett underskott på 28 miljoner kronor, varav utbildningsverksamheten står för 5 miljoner kronor och forskningsverksamheten för 23 miljoner kronor. Externa intäkter är betydligt lägre än budget. Forskningsbidragen står för den största minskningen. Flera projekt som beräknats i budget för 2015 har blivit försenade eller inte godkända i och med EU:s nya budget- och programperiod för fonder och program.

Mittuniversitetets resultat för verksamhetsåret 2015 visar ett underskott på 28 miljoner kronor vilket är ett 13 miljoner kronor större underskott än vad som beräknades i budget och prognos för 2015. Det är främst inom forskningsverksamheten som underskottet ökat jämfört med budget. Ökningen mot budget är där 11 miljoner kronor och beror på minskade externa forskningsintäkter. I utfall för 2015 har extraordinära drift- och lokalkostnader tillkommit jämfört med budget med totalt 8,7 miljoner kronor kopplat till den beslutade omlokaliseringen av universitetets verksamhet från Härnösand till Sundsvall under 2016.

Under perioden 2013-2015 har intäkter och kostnader totalt sett samt i reella tal minskat för varje år jämfört med föregående år. Den största intäktsminskningen är inom grundutbildningsanslag (takbelopp) samt forskningsbidrag. Den största minskningen av takbeloppet för grundutbildningen beräknas vara genomförd i och med 2016. Inom forskningsanslag beräknas trenden vända redan under 2016.

Sammantaget uppvisar myndigheten ett eget kapital, exklusive statskapital, på 207 miljoner kronor vilket är en minskning från föregående år med 27 miljoner kronor. I myndighetskapitalet finns, inom både utbildnings- och forskningsverksamhet, ett positivt eget kapital som reserverats för strategiska satsningar. Inom grundutbildningen finns även ett planerat överskott som kommer att återföras till verksamheten från och med 2016 för en jämnare kostnadsneddragning under åren med reducerade takbelopp inom grundutbildningen.

Tabell 37

Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr

	2012	2013	2014	2015	förändring 2014-2015	förändring % 2014-2015
Intäkter						
Grundutbildning	556 388	560 539	565 478	568 267	2 789	0%
Forskning	370 811	371 312	362 132	322 231	-39 901	-11%
Summa intäkter	927 199	931 851	927 610	890 498	-37 112	-4%
Kostnader						
Personal	619 391	614 627	603 658	616 613	12 955	2%
Lokaler	115 127	113 286	110 686	119 618	8 932	8%
Övriga driftskostnader	172 337	168 080	152 815	154 385	1 570	1%
Finansiella kostnader	1 883	1 047	823	1 188	365	44%
Avskrivningar	36 643	27 830	30 390	26 512	-3 878	-13%
Summa kostnader	945 380	924 868	898 373	918 316	19 943	2%
Verksamhetsutfall	-18 180	6 983	29 237	-27 818	-57 055	-195%
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	6	25	-171	-392	-221	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	10 041	8 338	10 844	18 645	7 801	
Lämnade bidrag	-10 041	-8 338	-10 844	-18 645	-7 801	
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-18 174	7 008	29 066	-28 210	-57 276	

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsverksamheten visar ett underskott på 5 miljoner kronor vilket är 2 miljoner kronor större underskott än budget. Intäkter och kostnader ökar mot budget med drygt 20 miljoner kronor vardera. Av intäktsökningen står takbeloppet för 15 miljoner kronor. Budget 2015 baserades på budgetpropositionen och takbeloppet ökade därefter i både regleringsbrevet och i vårens ändring av regleringsbrevet. Inom externa intäkter ökar främst uppdragsutbildning (avgifter) medan bidragen minskar något mot budget.

Kostnaderna ökar med totalt 23 miljoner kronor mot budget varav 6 miljoner kronor för extraordinära kostnader avser den beslutade omlokaliseringen av verksamhet från Härnösand till Sundsvall. Samtliga kostnadsslag ökar jämfört med budget förutom övriga driftkostnader, som minskar något. Kostnadsökningen är störst inom grund- och uppdragsutbildning där även intäkterna ökat. Även inom anslagsfinansierade strategiska utbildningsprojekt ökar kostnaderna som därmed finansieras med större andel än beräknat av föregående års ej nyttjade avsättningar i myndighetskapitalet.

Jämfört med utfallet föregående år minskar intäkter i reella tal medan kostnaderna totalt sett ökar. Största kostnadsökningen återfinns inom personalkostnader samt inom anslagsfinansierade strategiska projekt.

Tabell 38

Omslutning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr

	2012	2013	2014	2015	förändring 2014-2015	förändring %
Intäkter						
STATSANSLAG						
Ersättning hst, hpr	509 725	513 510	522 350	526 231	3 881	1%
Summa	509 725	513 510	522 350	526 231	3 881	1%
ÖVRIGA INTÄKTER						
Övriga avgifter och bidrag	44 582	45 612	42 301	41 774	-526	-1%
Finansiella intäkter	2 082	1 417	827	262	-565	-68%
Summa	46 664	47 029	43 128	42 036	-1 092	-3%
Totalsumma intäkter	556 389	560 539	565 478	568 267	2 789	0%
Kostnader						
Personal	360 682	353 473	353 386	373 806	20 420	6%
Lokaler	81 659	81 424	79 311	84 794	5 483	7%
Övriga driftskostnader	101 896	100 688	95 938	97 539	1 600	2%
Finansiella kostnader	1 172	666	417	668	251	60%
Avskrivningar	11 853	12 087	12 026	16 633	4 607	38%
Summa kostnader	557 261	548 337	541 079	573 439	32 360	6%
Verksamhetsutfall	-872	12 202	24 399	-5 172	-29 571	-121%
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	464,548	736	61	748	686	
Lämnade bidrag	-464,548	-736	-61	-748	-686	
Summa transfereringar	0	0	0	0		
Årets kapitalförändring	-872	12 202	24 399	-5 172	-29 571	

Totalt underskott på 5 miljoner kronor är nettot av olika utbildningsverksamheters underskott respektive överskott. Anslagsfinansierade strategiska utbildningsprojekt redovisar ett underskott på

12,3 miljoner kronor vilket motsvarar årets upparbetade kostnader mot föregående års ej förbrukade avsättningar till strategiska satsningar. Anslagsfinansierad grundutbildning redovisar ett totalt överskott på 11,7 miljoner kronor vilket är ett planerat överskott som återförs till verksamheten under kommande år. Övriga utbildningsverksamheter redovisar sammantaget ett underskott på 4,5 miljoner kronor vilket bland annat motsvarar kostnader mot föregående års avslutade överskott.

Tabell 39

Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr

	Grundutbildning	Uppdragsverksamhet	
	enl. uppdrag i regleringsbrev	Beställd utbildning	Uppdragsutbildning
Verksamhetens intäkter			
Anslag	526 231		
Avgifter	12 981	2 268	16 518
Bidrag	10 007		
Finansiella intäkter	262		
Summa intäkter	549 481	2 268	16 518
Verksamhetens kostnader			
Personal	360 544	1 473	11 789
Lokaler	83 219	442	1 133
Övriga driftkostnader	94 956	337	2 246
Finansiella kostnader	666	0	1
Avskrivningar	16 539	15	79
Summa kostnader	555 924	2 267	15 249
Uppbördsverksamhet	0	0	0
Transfereringar			
Erhållna	748		
Lämnade	-748		
Summa transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-6 443	2	1 269

Vid utgången av året finns ett myndighetskapital exklusive statskapital inom utbildningsverksamheten, som uppgår till 127 miljoner kronor. En stor del av detta är allokerat till olika utvecklingsprojekt som syftar till att öka kvaliteten inom grundutbildningen. Ytterligare en del är det planerade överskott som ska återföras till kärnverksamheten under perioden 2016-2018. Universitetets mål är att myndighetskapitalet ska uppgå till cirka 10 procent av omsättningen i verksamheten. Det bedöms vara en rimlig nivå att stå emot oplanerade och tillfälliga ekonomiska svängningar i verksamheten.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetets forskningsverksamhet redovisar sammantaget ett underskott på 23 miljoner kronor. I budget beräknades ett underskott på 11 miljoner kronor medan prognosen redovisade ett underskott på 19 miljoner kronor.

Externa intäkter är betydligt lägre än budget varav forskningsbidragen står för största minskningen på 48 miljoner kronor. EU:s nya budget- och programperiod för EU:s fonder och program

började 2014 och flera projekt som beräknats i budget för 2015 har blivit försenade eller inte godkända vilket kraftigt minskat utfallet av forskningsbidrag mot budget. Redan i prognosen för 2015 beräknades en minskning av bidrag mot budget. Utfallet minskade dock ytterligare även mot prognosen.

Jämfört med budget har drift- och lokalkostnader tillkommit med totalt 2,6 miljoner för beslutad omlokalisering av verksamhet från Härnösand till Sundsvall. Sammantaget minskar dock kostnaderna med totalt 35 miljoner kronor som en följd av minskade bidrag. Största kostnadsminskningen återfinns inom personalkostnader, som minskat med 28 miljoner kronor mot budget och 3 miljoner mot senaste prognos. Driftkostnaderna är totalt 5 miljoner kronor samt avskrivningar 4 miljoner kronor lägre än budget.

Tabell 40

Omslutning forskning och forskarutbildning, tkr

	2012	2013	2014	2015	förändring 2014-2015	förändring % 2014-2015
Intäkter						
STATSANSLAG						
Forskningsanslag not 1)	197 172	198 619	207 107	206 896	-211	0%
Summa	197 172	198 619	207 107	206 896	-211	0%
ÖVRIG FINANSIERING						
Forskningsråd	6 788	7 172	5 794	6 461	667	12%
Myndigheter	51 810	57 694	46 914	43 485	-3 429	-7%
Kommuner och landsting	9 055	7 058	8 847	8 694	-153	-2%
Svenska forskningsstift. o organisationer	38 532	37 314	36 835	37 567	732	2%
Svenska företag	10 167	9 824	15 948	14 664	-1 284	-8%
EU-medel, inkl strukturfonder	54 509	48 286	37 189	1 122	-36 068	-97%
Utländska företag och organisationer	-114	3 291	2 190	2 772	582	27%
Övriga intäkter	133	201	449	415	-34	-8%
Finansiella intäkter	2 757	1 852	858	156	-702	-82%
Summa	173 638	172 693	155 025	115 335	-39 690	-26%
Totalsumma intäkter	370 810	371 312	362 132	322 231	-39 901	-11%
Kostnader						
Personal	258 708	261 154	250 272	242 807	-7 465	-3%
Lokaler	33 468	31 862	31 375	34 824	3449	11%
Övriga driftskostnader	70 441	67 392	56 877	56 847	-30	0%
Finansiella kostnader	711	381	406	520	114	28%
Avskrivningar	24 790	15 742	18 364	9 879	-8 485	-46%
Summa kostnader	388 118	376 531	357 294	344 877	-12 417	-3%
Verksamhetsutfall	-17 308	-5 219	4 838	-22 646	-27 484	-568%
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	6	25	-171	-392	-221	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	9 577	7 602	10 782	17 897	7 115	
Lämnade bidrag	-9 577	-7 602	-10 782	-17 897	-7 115	
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-17 302	-5 193	4 667	-23 038	-27 704	

not 1) Av årets anslag har 128 tkr transfererats

Intäkter och kostnader 2015 minskar även jämfört med utfall föregående år. Intäkterna minskar med totalt 40 miljoner kronor varav huvuddelen återfinns inom forskningsbidrag. Kostnaderna

minskar totalt med 12 miljoner kronor, varav största delen finns inom personalkostnader och avskrivningar. Totalt resultat är 28 miljoner sämre än 2014 och innebär att anslagsfinansierad verksamhet ökat mellan åren och kostnader även upparbetats mot föregående års ej nyttjade anslag.

Vid utgången av året finns ett myndighetskaptal exklusive statskapital inom forskning som uppgår till 81 miljoner kronor. Minskningen mot föregående år, som nämnts ovan, kopplad till verksamhet mot ackumulerat myndighetskaptal.

Tabell 41

Redovisning av intäkter och kostnader forskning och forskarutbildning, tkr

	Forskning	Uppdragsforskning
Verksamhetens intäkter		
Anslag not 1)	206 896	
Avgifter	6 701	12 731
Bidrag	95 747	
Finansiella intäkter	156	
Summa intäkter	309 500	12 731
Verksamhetens kostnader		
Personal	234 925	7 882
Lokaler	34 013	811
Övriga driftkostnader	53 273	3 574
Finansiella kostnader	519	1
Avskrivningar	9 543	337
Summa kostnader	332 273	12 604
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		
	-392	0
Transfereringar		
Erhållna	17 897	
Lämnade	-17 897	
Summa transfereringar	0	0
Kapitalförändring		
	-23 165	127

not 1) Av årets anslag har 128 tkr transfererats

Oförbrukade bidrag uppgår 2015 till 65 miljoner kronor varav huvuddelen finns inom forskningsverksamhet. Motsvarande siffra 2014 var 70 miljoner kronor. Oförbrukade bidrag är 68 procent av total bidragsfinansiering 2015, vilket är en något högre andel än föregående år och främst kopplad till minskade bidrag 2015. Forskningsbidragen har minskat mer än budgeterat 2015, men beräknas öka igen från och med 2016.

De största enskilda bidragsgivarna 2015 är KK-stiftelsen, Statens Energimyndighet, Vinnova, Vetenskapsrådet, Formas, Östersunds och Sundsvalls kommuner samt regionens Länsstyrelser. Svenska företag står sammantaget för 11 procent av årets forskningsbidrag.

Avgiftsbelagd verksamhet

I tabell 42 redovisas myndighetens avgiftsbelagda verksamhet enligt de krav på återrapportering som finns i regleringsbrevet. Avgiftsintäkter enligt §4 Avgiftsförordningen som uppgår till 10,3 miljoner kronor ingår inte i tabellen. Mittuniversitetet har enligt regleringsbrevet rätt att ta ut och disponera avgifter för verksamhet inom Nationellt Vintersportcentrum.

Överskottet överstiger tio procent av omsättningen. Enligt myndighetens långsiktiga budget kommer det ackumulerade överskottet att upparbetas under kommande år. Större delen av överskottet härrör från uppdragsutbildning och ska användas för att expandera och utveckla verksamheten.

Tabell 42

Avgiftsbelagd verksamhet, tkr

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2013	Över-/underskott 2014	In-täkter 2015	Kostnader 2015	Över-/underskott 2015	Ack. över-/underskott/utgående 2015
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	-5	4	2 268	2 267	2	0
Uppdragsutbildning	4 478	2 393	16 518	15 249	1 269	8 140
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	460	-84	2 172	2 069	103	480
Summa	4 932	2 314	20 958	19 584	1 374	8 620
Nationellt Vintersportcentrum	13	168	436	463	-26	155
Summa	13	168	436	463	-26	155
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	1 346	-83	12 731	12 604	127	1 391
Summa	1 346	-83	12 731	12 604	127	1 391
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-524	-226	1 172	1 316	-143	-894
Upplåtande av bostadslägenhet	0					
- utbytesprogram och gästforskare	0	0	0	0	0	0
Summa	-524	-226	1 172	1 316	-143	-894

5. Verksamhetens resultat

För att svara mot kraven i Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), redovisas kostnader per prestation för helårsstudenter och helårsprestationer, per publikation och per doktorand. I slutet av kapitlet finns ett avsnitt med prestationsmått för samverkan.

Kvalitetsindex och kvalitetsindikatorer

Mittuniversitetet har utvecklat kvalitetsindex för att mäta uppfyllelsen av de långsiktiga mål som universitetet formulerat för olika verksamhetsområden. Kvalitetsindex ska omfatta utbildning, forskning samt verksamhetens grundförutsättningar, det vill säga ledarskap, administrativ verksamhet och bibliotek. Det ska ge en sammanfattande bild av verksamheten. Ambitioner i olika strategiska dokument och Mittuniversitetets syn på kvalitet ska speglas och användas internt. Som underlag för index tas en rad indikatorer fram.

Utbildnings- och forskningsindikatorerna används som underlag i den interna verksamhetsuppföljningen och speglar aktivitet och resultat inom respektive område. För flera indikatorer finns nationella jämförelsedata och tidsserier. Som tidigare nämnts har universitetet gjort en översyn av indikatorerna med målvärden, detta med anledning av att tidigare målvärden var satta till 2015. Vissa förändringar kommer att göras när det gäller indikatorerna i årsredovisningen för 2016.

Utbildningsindikatorer

Utbildningsindikatorerna visar en övervägande positiv utveckling. Antalet förstahandssökande per antagen har ökat både när det gäller program och kurser. Antalet antagna ökade för kurser men i och med att även antalet förstahandssökande ökade har det värdet förbättrats.

Tabell 43

Indikatorer ingående i index för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	2012	2013	2014	2015	Mål 2015
<i>Attraktivitetsindikatorer; VHS statistik</i>					
Antal behöriga förstahandssökande/antal antagna ³⁾					
- Program	1,45	1,39	1,41	1,47	2.00
- Kurser	0,66	1,25	1,05	1,08	1.00
<i>Läroindikatorer¹</i>					
Andel disputerade bland undervisande och forskande personal (lärare + AUF) (%)	48	49.1	48	²⁾	52
Antal lärare per hst (indexvärde)	-0,4	-0.36	-0,38	²⁾	0
Andel professorer bland undervisande och forskande personal (lärare + AUF) (%)	14	15.2	15	²⁾	15
<i>Nöjd Studentindex/EvaSys</i>					
Svenskt kvalitetsindex, på uppdrag av Mittuniversitetet	65	64	-	66	Långsiktigt positiv utveckling
Kursvärderingsindikator EvaSys	-	-	3,65	3,63	
<i>Prestationsindikatorer² Ladok</i>					
Genomströmning (%)	79	83	82	81	80
Andel programstudenter kvar år två (%)	63	66	67	67	73

1/ Uppgifterna är hämtade ur Högskoleverkets årsrapport.

2/ UKÄ årsrapport 2015 publiceras under sensvåren 2016

3) Från och med hösten 2012 beräknas dessa värden på VHS statistik direkt efter urval 2. Siffrorna för tidigare år är korrigerade för att följa denna beräkningsmetod.

Andelen disputerade bland forskande och undervisande personal har minskat något, liksom antal lärare per hst. Andelen professorer ligger kvar på föregående års nivå vilket även är målvärdet.

Nöjd studentindex, som genomfördes under året, visade ett positivt resultat med en ökning av indexvärdet från 64 (2013) till 66. En del i undersökningen avsåg studenternas lojalitet mot lärosätet, bland annat om de kunde tänka sig att rekommendera lärosätet till andra. Betyget för lojalitet var det högsta sedan Mittuniversitetet började göra denna undersökning 2008.

Kursutvärderingsindikatorn innebär att studenterna får bedöma hur nöjda de är med kursen som helhet på en femgradig skala. Medelvärdet var för 2015 är 3,63, marginellt lägre än för 2014.

Genomströmningen var en procentenhet lägre än föregående år.

Andelen programstudenter kvar i årskurs 2 var oförändrad sedan föregående höst.

Forskningsindikatorer

Flera forskningsindikatorer redovisas med värden för 2014, eftersom värdena för 2015 ännu inte finns tillgängliga, se tabell 44. Båda externfinansieringsindikatorerna minskade, vilket kan förklaras av minskade bidrag i anslutning till övergången till EU:s nya budget- och programperiod.

Andelen nybörjare i forskarutbildningen ökade mellan 2013 och 2014. Antalet doktorsexamina har minskat. Variationen i antalet examina beror på att doktorandtjänster till stor del finansieras med medel från externa finansiärer och varierar bland annat med tidpunkten för större utlysningar.

Tabell 44

Indikatorer ingående i index för forskning och forskarutbildning

	2012	2013	2014	2015	Mål 2015
<i>Indikatorer för externfinansiering ¹⁾</i>					
Andel externfinansiering/total fo-finansiering (%)	47	47	43	36 ⁴⁾	52
Andel från Forte, Formas, VR (%)	1,8	1,9	1,6	2,0 ⁴⁾	5
Andel övriga konkurrensutsatta fo-medel (%)	22	20,9	17,2	²⁾	25
<i>Publiceringsindex</i>					
Medelcitering enligt Vetenskapsrådet	0,82	0,76	0,87	³⁾	1,0
<i>Produktivitetsindikatorer ¹⁾</i>					
Antal forskarexamina/antal aktiva fo-stud	0,07	0,25	0,26	²⁾	0,15
Antal nyantagna/antal aktiva fo-stud	0,13	0,13	0,18	²⁾	0,22

1/ Uppgifterna är hämtade ur UKÄ: årsrapporter.

2/ UKÄ årsrapport 2015 publiceras under senhösten 2016

3/ Ännu ej publicerat

4/ Mittuniversitetets egna siffror 2015

Medelciteringen enligt Vetenskapsrådets beräkning ökade 2014. Resultatet för 2015 publiceras under senare delen av 2016.

Biblioteksindex

Bibliotekets index visade en god måluppfyllelse, särskilt inom samverkan och utvecklingsmöjligheter, samt att man är på god väg när det gäller övriga områden.

Tabell 45

Index för biblioteket

	2012	2013	2014	2015	Mål 2015
Forskning	37,6*	39,2	38,7	38,4	50
Tidskriftsbestånd, nöjd med service					
Utbildning	33,1	31,6	38,6	38,3	50
Uppsatsernas referenslistor, deltagare i bib.kurser, nöjd med service					
Allmän bibl.service	33,5**	41,4	40,4	39	50
Fjärrlån, inköp, användning databaser					
Samverkan	21,5	23,4	26,5	25,9	25
Avtal/partner, externa kunder					
Utvecklingsmöjlighet	61,4	62,3	61,1	67,3	75
Måluppfyllelse, kompetensutveckling, arbetsmiljö					
summa index	187,1	198	205,3	208,9	250

* Fr.o.m. 2013 har vi en 3:e indikator med som tar upp forskningspublikationer i fulltext

** Fr.o.m. 2013 har vi en ny indikator som tar upp användningen av e-böcker

Nyttjandet av bibliotekets resurser i studenternas självständiga arbeten ökade, 68 procent av uppsatsernas referenser återfinns inom bibliotekets bestånd, jämfört med 59 procent året innan. Deltagare i bibliotekets undervisning ökade på grundnivå, men minskade på avancerad nivå jämfört med året innan.

Antal frågor över informationsdiskarna i biblioteken ökade. En tredjedel av frågorna rörde tekniska problem. Frågor via chatten minskade något under den period chattfunktionen var mindre synlig i Studentportalen och på bibliotekets webb. I mitten på höstterminen flyttades chattfunktionen fram och antalet frågor har sedan dess ökat, jämfört med samma period förra året.

Bibliotekets resultat i nöjd-studentindex ingår i mätningen av stöd till utbildningsområdet. Liksom tidigare är låg biblioteket högt.

Användning av e-böcker och av databaser fortsatte öka. Besök på bibliotekets webb minskade, bland annat på grund av flytt till Liferay-miljö och minskat antal webbsidor samt att ämnesguiderna flyttat till lärplattformen Moodle, där studenterna direkt når databaser och e-böcker.

Antal utlån av tryckt litteratur som förvärvats under senaste två åren minskade. En bidragande orsak kan vara ombyggnationen av campusbiblioteket i Sundsvall, då bokbeståndet inte gick att nå under ett par månader.

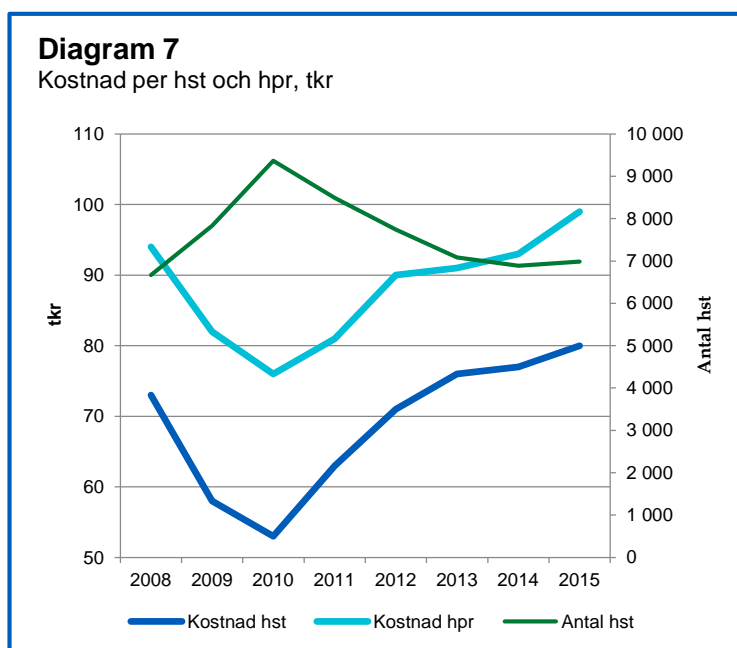
Av antalet titlar som citerar Mittuniversitetets forskning förfogar biblioteket över 76 procent, något lägre än året innan. Antalet registrerade publikationer i DiVA som tillgängliggörs i fulltext har ökat något.

Kostnad per prestation

Kostnad per helårsstudent och helårsprestation

Kostnaden per helårsstudent, hst, respektive helårsprestation, hpr, beräknas genom att den totala kostnadsmassan för utbildning på grund- och avancerad nivå, divideras med producerade hst respektive hpr. Uppgifterna hämtas ur ekonomisystemet och Ladok och redovisas i *Väsentliga uppgifter*.

Kostnaden per hst och kostnaden per hpr ökade jämfört med 2014. Det snabbt ökande studentantalet fram till 2010 innebar att kostnaden per hst sjönk. De senaste åren, när universitetet dragit ned på antalet hst, har däremot kostnaderna per hst ökat igen.

Kostnad per prestation inom forskningen

Kostnaden per artikel ökade jämfört med 2014. Kostnaden är kopplad till den finansiering universitetet tidigare haft, det vill säga kostnaden uppstår vid annat tillfälle än vid publicering.

Tabell 46

Kostnader per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr

Publikationstyp	2011	2012	2013	2014	2015
Artiklar och forskningsöversikter	1 264	1 052	1 239	979	1 095
Inklusive refereegranskade konferensbidrag	800	728	798	717	768
Totalt					

* Uppgifter om publikationer är uttagna ur DiVa 2 februari 2015

Kostnad per forskarstuderande

Redovisningen av kostnaderna per doktorand följer rekommenderad modell från Karolinska institutet, som schablonberäknar kostnaderna per doktorand. Samtliga kostnader redovisas i respektive års prisnivå.

Tabell 47

Kostnad för doktorander, tkr

Fakulteten för Humanvetenskap					Förändring
Doktorandkostnad	2012	2013	2014	2015	2014-2015
Lön exkl utb bidrag	354	367	376	388	3%
Drift exkl konsulter	71	69	69	82	20%
Lokaler inkl lab	48	47	55	59	7%
Avskrivningar	11	9	28	23	-19%
Delsumma	484	492	527	552	5%
Handledarkostnader					
Lön	43	44	57	57	-1%
Drift exkl konsulter	5	4	6	7	15%
Lokaler inkl lab	3	3	5	5	3%
Avskrivningar	1	1	2	2	-22%
Delsumma	52	52	70	70	0%
Indirekta kostnader på lön	211	218	229	227	-1%
Total kostnad	746	761	827	849	3%
Fakulteten för Naturvetenskap, teknik och medier					Förändring
Doktorandkostnad	2012	2013	2014	2015	2014-2015
Lön exkl utb bidrag	354	370	383	389	2%
Drift exkl konsulter	97	78	81	86	6%
Lokaler inkl lab	79	80	89	100	13%
Avskrivningar	77	43	55	18	-67%
Delsumma	608	570	607	594	-2%
Handledarkostnader					
Lön	50	54	53	55	3%
Drift exkl konsulter	8	6	6	6	7%
Lokaler inkl lab	6	6	7	8	14%
Avskrivningar	6	3	4	1	-67%
Delsumma	70	70	70	70	0%
Indirekta kostnader på lön					
Total kostnad	206	216	222	240	8%

Forskningsverksamheten och därmed antalet årsarbetskrafter inom forskning har totalt sett minskat 2015 jämfört med 2014. Sett till de olika kostnadsslagen per fakultet ses dock en svag ökning 2015 av driftkostnader inom HUV, vilket ger en ökad kostnad per årsarbetskraft. För NMT gäller motsvarande för lokalkostnader som ökat något per årsarbetskraft. Avskrivningarna har minskat mellan 2014 och 2015. Det är främst kopplat till att många EU-projekt avslutats under 2014 och att investeringar då slutavskrivits.

Prestationsmätt för samverkan

Mittuniversitetet samverkar med näringsliv, myndigheter och organisationer i både utbildning och forskning, vilket redovisats i tidigare avsnitt av årsredovisningen. Tabell 48 redovisar ett antal mått för samverkan.

Antalet personer som sökt verifieringsmedel har tydligt ökat, ett tecken på att många idéer befunnit sig i just den fasen. Antalet nystartade företag har minskat bland studenterna.

Tabell 48

Mått på samverkan

	2012	2013	2014	2015
Adjungerade lärare - professorer	11	14	8	10
Adjungerade lärare - lektorer	2	2	2	3
Företagsdoktorander	27	31	40	13
Intäkter uppdragsutbildning, tkr	9 869	11 277	14 370	16 518
Intäkter uppdragsforskning, tkr	11 390	13 901	18 586	12 731
Utvärderade idéer				
från anställda	16	15	15	23
från studenter	74	120	128	157
Personer				
som sökt verifieringsmedel (externa medel)	18	17	24	34
som erhållit verifieringsmedel	18	16	23	27
Antal sökta IPR/patent	2	0	2	3
Antal idéer överlämnade till inkubatorer	3	0	0	2
Nystartade företag				
från anställda	2	2	3	3
från studenter	12	9	17	6

6. Intern styrning och kontroll

Mittuniversitetet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Med intern styrning och kontroll avses den process som med rimlig säkerhet säkerställer att en myndighet fullgör sina uppdrag och mål i enlighet med kraven i myndighetsförordningen (2007:515). Vad som är en betryggande intern styrning och kontroll avgör myndighetsledningen.

I nedanstående avsnitt ges en sammanfattning dels av Mittuniversitetets interna kontrollmiljö, dels av arbetet med intern styrning och kontroll 2015. Avsnittet utgör ett underlag för universitetsstyrelsens bedömning att Mittuniversitetet har en betryggande intern styrning och kontroll.

Intern styr- och kontrollmiljö vid Mittuniversitetet

Verksamhetsstyrning, planering och uppföljning

Utgångspunkten för Mittuniversitetets långsiktiga verksamhetsstrategiska arbete är en utvecklingsplan med tre underordnade strategier: utbildningsstrategi, forskningsstrategi och en strategi för verksamhetens förutsättningar. Utvecklingsplanen sträcker sig fram till och med 2016 och arbete har påbörjats med att ta fram en ny flerårig sådan plan.

För den kortsiktiga styrningen tar Mittuniversitetet varje år fram det övergripande styrdokumentet *Verksamhetsplan och budget* som ger såväl allmänna som ekonomiska förutsättningar för lärosätets verksamhet. Planen innehåller även övergripande uppdrag från styrelsen till rektor, respektive från rektor till verksamheten. Planens olika delar beslutas av styrelsen respektive rektor. En del av de uppdrag som ges till verksamheten utgår från riskanalysen enligt beskrivning nedan. Uppföljning av verksamhetsplanen görs två gånger per år vid dialoger mellan rektor och respektive verksamhetsföreträdare.

Årliga verksamhetsplaner tas även fram på underliggande nivå, t.ex. *Förvaltningens verksamhetsplan*. Även dessa följs upp på dialoger motsvarande de på rektorsnivå ovan.

Under 2015 har Mittuniversitetet fortsatt införandet av system som kopplar till budget- och utbudsplanering genom ett nytt budgetsystem (Hypergene), ett tjänsteplaneringsverktyg (Retendo) samt ett system som förenklar och kvalitetssäkrar universitetets arbete med beräkning av takbellopp (Studplan). Införandet av systemstöden har medfört en högre grad av enhetlighet och effektivare administration. Fortsatt arbete under 2016 återstår framför allt inom tjänsteplaneringen.

Arbets- och delegationsordningar

Mittuniversitetet fördelar huvudsakligen ansvarsområden och beslutsbefogenheter genom fyra arbetsordningar: den av universitetsstyrelsen fastställda centrala arbetsordningen, som förutom befogenhetsfördelningen inom linjeorganisationen, reglerar uppgifter och beslutsmandat för de kollegiala organen. Biblioteket och de två fakultetsnämnderna har därutöver kompletterande arbetsordningar med vidaredelegationer inom respektive verksamhetsområde. Uppdateringar av Mittuniversitetets arbetsordning görs fortlöpande för att reglera de förändringar i beslutsmandat och beslutsvägar som sker.

Övriga styrdokument

Mittuniversitetet har utifrån internrevisionens rekommendationer under 2015 tagit fram styrdokument som reglerar upphandling och inköp.

Fortsatt arbete med att ta fram styrdokument på såväl övergripande som operativ nivå inom IT-området har bedrivits. Arbete med de övergripande IT-styrdokumenterna kommer att slutföras 2016.

Ytterligare exempel på områden där arbete med övergripande styrdokument gjorts är kommunikationsområdet där ny kommunikationspolicy som ersätter tidigare policy och andra styrdokument beslutats. Bland nya styrdokument på operativ nivå kan nämnas handläggningsordning och regelverk inom det studieadministrativa området.

Mittuniversitetet har 2015 gjort en uppföljning av projekt från tidigare år med att se över styrdokument tillgängliga regelverk och styrdokument på webben. Uppföljningen visar att visst arbete kvarstår innan målen nås fullt ut. Detta kommer att göras under 2016.

Organisationsanpassningar

Mittuniversitetet har under 2015 fortsatt utvecklingen mot att centralisera administrativa funktioner/arbetsuppgifter i syfte att förbättra styrning, effektivisera och skapa högre kvalitet.

Ett exempel på ovanstående är tentamensutlämning där Mittuniversitetet under 2015 upphandlat ett system för digital tentamensutlämning. Den nya systemlösningen innebär att tentamina skannas, lagras och distribueras via en central funktion, istället för som idag via respektive avdelning. Försöksverksamhet startar vintern 2016 och den nya verksamheten beräknas vara i drift våren 2016.

Ett ytterligare exempel är hanteringen av salstentamen på annan ort där arbete bedrivits under 2015 för att ta fram en central organisation samt nya centrala rutiner och regelverk. Bakgrunden till nyordningen är att universitetet inte haft en enhetlig policy eller enhetligt regelverk i frågan. Fortsatt arbete med detta kommer att bedrivas under 2016 då projektet slutförs.

Utöver ovanstående har Mittuniversitetet under 2015 utrett möjligheterna till central tillgodoräknandehantering¹ och utifrån detta inför 2016 skapat utrymme för en ny sådan funktion. Arbete med implementering av denna kommer att bedrivas under 2016. Den nya hanteringen förväntas framförallt ge en högre grad av likartad hantering inom universitetet.

Riskbedömning

En central del av intern styrning och kontroll är myndighetens riskanalys och riskhantering enligt myndighetsförordningen, som universitetsstyrelsen fattar beslut om. Riskanalysen är också en grund för att styrelsen ska kunna intyga att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Riskanalysen identifierar de omständigheter som utgör en risk för att verksamhetens mål inte ska uppnås. Med mål avses i detta fall dels lärosätets övergripande mål enligt utvecklingsplan, dels verksamhetskraven enligt myndighetsförordningen.

Riskanalysen på Mittuniversitetet har utvecklats och utvecklas fortlöpande sedan starten 2008. Sedan 2015 gör Mittuniversitetet en fördjupad riskanalys vart tredje år och övergripande riskanalyser mellanliggande år. I båda fallen inhämtas underlag utifrån extern omvärldsbevakning, verksamhetsdialoger på olika nivåer, avstämning med verksamhetsföreträdare etc. I den fördjupade analysen inhämtas underlaget även utifrån riskanalyser från samtliga avdelningar, nämnder och kanslier. Motivet till förfarandet är framförallt resursskäl vägda till bedömd nytta. Inför 2015 utgjordes riskanalysen av en övergripande analys. Nästa fördjupade analys kommer att göras inför 2017.

Från och med 2015 har Mittuniversitetets riskanalys utvecklats så att den är mer överskådlig dels då den strukturerats i större riskområden i stället för enskilda risker på detaljnivå, dels då riskerna är betydligt färre till antalet. Denna förändring har bidragit till att skapa bättre överblick och

öka förutsättningarna för helhetssyn vid åtgärdandet av riskerna. För varje risk finns uttalat ansvariga samt angivet vad ansvaret innefattar.

Riskanalysen har också utvecklats under 2015 så att såväl bedömningsgrunderna för riskvärderingarna som de bakomliggande orsakerna tydligare framkommer.

Riskanalysen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen vid Mittuniversitetet där planerade åtgärder för att hantera identifierade risker, samt ansvariga för detta återfinns i verksamhetsplaner på olika nivåer. Uppföljning av åtgärderna och riskaspekter görs fortlöpande på verksamhetsdialoger samt i rektors ledningsgrupp. En kortfattad återrapportering av detta sker sedan till styrelsen utifrån väsentlighets- och avvikelseperspektiv.

Kontrollsystem

Mittuniversitetets kontrollaktiviteter bidrar till att säkerställa att ledningens direktiv genomförs samt att nödvändiga åtgärder vidtas för att hantera risker för att organisationens mål inte uppnås. Kontrollaktiviteter äger rum inom hela organisationen, på alla nivåer och i alla funktioner. De innefattar en rad aktiviteter av olika slag såsom generella IT kontroller (t.ex. behörigheter), godkännanden, attester, verifikationer, avstämningar samt genomgångar av verksamhetens resultat.

Upphandlingsfunktionen har stor betydelse för universitetets regelefterlevnad vid offentlig upphandling genom behörighetskontroller vid avtalstecknande samt genom att se till att rätt upphandlingsform används och att rätt person upphandlar. Utveckling av rutiner för stickprovkontroller kring upphandling har skett under 2015, bland annat utifrån internrevisionens rekommendationer.

Mittuniversitetet införde 2013 en ny ordning för hantering och uppföljning av bisysslor som tillämpats sedan dess. Denna inbegriper bland annat att Mittuniversitetet en gång per år påminner om redovisning av eventuell bisyssla, samt att följsamhet kontrolleras genom stickprov och uppföljning.

Även inom Ladok-området har fortsatt arbete med kontroller skett, bland annat görs fortlöpande kontroller att överföringar till uppföljningssystemet LISA är korrekta.

Information och utbildning

Under 2015 riktades utbildningsinsatser kopplade till intern styrning och kontroll till nya forskningshandledare angående de rättsliga förutsättningarna för handledaruppdraget, samt de rättigheter och skyldigheter som åvilar de forskarstuderande.

Under 2015 har Mittuniversitetet tagit fram ett årshjul med återkommande utbildningsmoduler/-block inom ledarutveckling, till exempel ett basblock där bland annat arbetsrätt, arbetsmiljö, ekonomistyrning och förvaltningsrätt ingår. Även inom introduktionsutbildning för nyanställda tas ovanstående aspekter upp.

Uppföljning och utvärdering

Internrevision

Under 2015 har universitetsstyrelsen beslutat om nya riktlinjer för internrevisionen.

Internrevisionen har under 2015 genomfört granskningar enligt reviderad plan. Bland annat kan nämnas genomgång av upphandlingsprocessen där nya styrdokument tagits fram, enligt beskrivning ovan. Därutöver har granskningar påbörjats kring bisysslor samt rapportering, kontroll och uppföljning av resultat på olika nivåer. Dessa kommer att redovisas i styrelse under 2016.

Mittuniversitetet har under 2015 fortsatt arbete för att skapa ökad systematik kring integreringen av internrevisionens rekommendationer i Mittuniversitetets löpande arbete. En process kring detta finns framtaget som sträcker sig från beslut av rekommendationerna i styrelsen med tydligt ansvar för åtgärder till slutlig avrapportering.

Extern revision

Riksrevisionen informerade universitetsstyrelsen i december 2015 om iakttagelser utifrån granskningar under året. Den sammanfattande bedömningen från Riksrevisionen var att de iakttagelser som gjorts under 2015 inte är av den art att de föranleder någon formell rapport på styrelsenivå. Mittuniversitetet kommer under 2016 att redovisa för styrelsen vidtagna och planerade åtgärder utifrån iakttagelserna.

Operationell uppföljning

Verksamhet och ekonomi följs upp på såväl övergripande som operativ nivå vid dialoger två gånger per år, se avsnitt *Verksamhetsstyrning, planering och uppföljning* ovan.

Vid det första dialogtillfället på våren görs även en måluppföljning på såväl operativ som övergripande nivå utifrån ett antal kvalitetsindikatorer kopplade till strategiområdena utbildning, forskning och verksamhetens förutsättningar. För det sistnämnda området har indikatorer tagits fram under 2015. Bland annat mäts tillgänglighet inom IT-området, sjukfrånvaro samt kvalitet inom de studieadministrativa processerna.

Uppföljning av indikatorerna görs även på årsbasis i styrelsen.

Universitetsstyrelsens bedömning

Universitetsstyrelsen bedömer att Mittuniversitetets kontrollmiljö samt arbete med att utveckla den interna styrningen och kontrollen på olika nivåer 2015 ger en grund för bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Ekonomisk redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Resultaträkning

Balansräkning

Anslagsredovisning

Noter

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2015	2014	2013	2012	2011
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	6 985	6 886	7 082	7 743	8 492
– andel kvinnor	63%	64%	65%	65%	64%
– andel män	37%	36%	35%	35%	36%
Kostnad per helårsstudent (tkr)	80	77	76	71	63
Totalt antal helårsprestationer ¹	5 631	5 658	5 901	6 088	6 547
– andel kvinnor	65%	67%	67%	68%	67%
– andel män	35%	33%	33%	32%	33%
Kostnad per helårsprestation (tkr)	99	93	91	90	81
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	27	24	29	25	9
– andel kvinnor	41%	42%	41%	48%	44%
– andel män	59%	58%	59%	52%	56%
Totalt antal nyantagna doktorander	42	46	37	39	52
– andel kvinnor	43%	61%	51%	33%	52%
– andel män	57%	39%	49%	67%	48%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	165	193	216	243	242
– andel kvinnor	47%	52%	52%	54%	55%
– andel män	53%	48%	48%	46%	45%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	86	95	115	130	139
– andel kvinnor	52%	51%	49%	54%	58%
– andel män	48%	49%	51%	46%	42%
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	1	3	1	0,5	1
– andel kvinnor	-	-	-	-	-
– andel män	100%	100%	100%	100%	100%
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen (år)	2,8	2,9	2,5	2,7	2,5
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen (år)	4,1	3,8	4,1	3,4	3,8
Totalt antal doktorsexamina	24	33	39	14	24
– andel kvinnor	38%	52%	59%	64%	33%
– andel män	62%	48%	41%	36%	67%
Totalt antal licentiatexamina	7	6	15	21	17
– andel kvinnor	14%	33%	47%	10%	47%
– andel män	86%	67%	53%	90%	53%
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	309	377	319	366	301
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr)	1 095	979	1 239	1 052	1 264

Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	827	848	922	936	971
– andel kvinnor	53%	53%	53%	54%	54%
– andel män	47%	47%	47%	46%	46%
Medelantal anställda	1 036	1 022	1 058	1 082	1 093
Totalt antal lärare (årsarb.)	381	393	415	417	426
– andel kvinnor	45%	45%	44%	46%	46%
– andel män	55%	55%	56%	54%	54%
Antal disputerade lärare (årsarb.)	233	241	250	242	243
– andel kvinnor	39%	38%	36%	37%	37%
– andel män	61%	62%	64%	63%	63%
Antal professorer (årsarb.)	68	71	75	72	70
– andel kvinnor	26%	24%	24%	22%	23%
– andel män	74%	76%	76%	78%	77%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	890	928	932	927	909
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	568	565	561	556	558
– andel anslag (%)	93%	92%	92%	92%	92%
– andel externa intäkter (%)	7%	8%	8%	8%	8%
forskning och utbildning på forskarnivå(mnkr)	322	362	371	371	352
– andel anslag (%)	64%	57%	54%	53%	54%
– andel externa intäkter (%)	36%	43%	46%	47%	46%
Kostnader totalt (mnkr)	918	898	925	945	921
– andel personal	67%	67%	66%	66%	66%
– andel lokaler	13%	12%	12%	12%	12%
Lokalkostnader ² per kvm (kr)	1 659	1 559	1 614	1 620	1 614
Balansomslutning (mnkr)	538	541	523	511	549
– varav oförbrukade bidrag	65	70	84	94	102
– varav årets kapitalförändring	-28	29	7	-18	-12
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ³	210	238	209	201	218

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Enligt resultaträkningen.

³ För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Resultaträkning (tkr)

Verksamhetens intäkter	Not	2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Intäkter av anslag		733 127	729 457
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	51 200	55 203
Intäkter av bidrag		105 754	141 265
Finansiella intäkter	2	417	1 686
Summa intäkter		890 498	927 610
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-616 613	-603 658
Kostnader för lokaler	4	-119 618	-110 686
Övriga driftskostnader	5	-154 385	-152 815
Finansiella kostnader	6	-1 188	-823
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-26 512	-30 390
Summa kostnader		-918 316	-898 373
Verksamhetsutfall		-27 818	29 237
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	8	-392	-171
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten			
Intäkter av uppbörd			
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten			
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag		128	100
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		18 517	10 714
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	30
Lämnade bidrag	9	-18 645	-10 844
Saldo transfereringar		0	0
 Årets kapitalförändring	 10	 -28 210	 29 066

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2015-01-01	2014-01-01
		2015-12-31	2014-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		4 818	6 335
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		1 147	1 004
Summa immateriella anläggningstillgångar	11	5 965	7 339
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		46 708	37 430
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		53 308	47 314
Pågående nyanläggningar		2 959	3 472
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	12	102 975	88 216
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag		1 593	1 985
Summa finansiella anläggningstillgångar	13	1 593	1 985
Varulager m.m.			
Förskott till leverantör		0	0
Summa varulager m.m.		0	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2 211	3 055
Fordringar hos andra myndigheter		17 750	17 475
Övriga kortfristiga fordringar		459	193
Summa kortfristiga fordringar	14	20 420	20 722
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		31 485	29 841
Upplupna bidragsintäkter		10 762	30 221
Övriga upplupna intäkter		2 837	1 779
Summa periodavgränsningsposter	15	45 084	61 841
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		0	0
Summa avräkning med statsverket	16	0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	362 234	362 112
Kassa, postgiro och bank		0	0
Summa kassa och bank		362 234	362 112
SUMMA TILLGÅNGAR		538 271	542 215
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	18	2 653	2 792
Donationskapital		0	0
Resultatandelar i hel- och delägda företag	19	0	32
Balanserad kapitalförändring	19	235 700	206 463
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	19	-28 210	29 066
Summa myndighetskapital		210 143	238 353
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	9 095	6 146
Övriga avsättningar	21	18 698	1 706
Summa avsättningar		27 793	7 852
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	22	105 011	89 599
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	23	17 903	17 924
Leverantörsskulder	24	26 388	34 872
Övriga kortfristiga skulder	25	10 769	10 747
Summa skulder mm		160 071	153 141
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		49 176	55 358
Oförbrukade bidrag		65 246	70 478
Övriga förutbetalda intäkter		25 842	16 029
Summa periodavgränsningsposter	26	140 264	141 865
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		538 271	542 211

Anslagsredovisning (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Omdisponerat anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Saldo
Ramanslag							
16 02 027 Grundutbildning (Ramanslag)	0	523 100	0		523 100	523 100	0
16 02 027 001 Takbelopp (ram) ¹		523 100	0		523 100	523 100	0
16 02 028 Forskning och forskarutbildning (Ramanslag)	0	207 024	0		207 024	207 024	0
16 02 028 004 Basresurs (ram) ^{1,2}		207 024			207 024	207 024	0
16 02 065 Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.	0	254	0	2 877	3 131	3 131	0
16 02 065 049 Kvalitetsbaserad resursfördelning (ram) ¹		254		-8	246	246	0
16 02 065 080 Kvalitetsförstärkning (ram) ¹				2 885	2 885	2 885	
SUMMA	0	730 378	0	2 877	733 255	733 255	0

Not 1: Enligt regeringsbeslut III:2

Not 2: Av årets basresurs har 128 tkr transfererats inom nationella forskarskolor

Noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om avräkning i anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag ska ske i samband med de månatliga inbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges under 2015 undantag från att upprätta finansieringsanalys samt från att redovisa väsentliga uppgifter enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Väsentliga uppgifter redovisas i stället enligt uppställning i bilaga 6 i regleringsbrevet.

Värderingsprinciper

Fordringar har värderats till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Utländska fordringar har inte omräknats till balansdagens kurs p.g.a. att beloppet inte är väsentligt.

Tillgångar med ett inköpspris överstigande 20 tkr och med en livslängd längre än 3 år har aktiverats.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Datorer	3 år
Kontorsmaskiner, elektriska apparater, bilar	5 år
Inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny- till- och ombyggnad	10 år

Tillgångar som inte förs över till annan verksamhet betraktas som fullt avskrivna när verksamheten i externa projekt upphör och tillgångarna därmed ej nyttjas.

Mittuniversitetet tar upp lån i Riksgäldskontoret två gånger per år, i juni och december.

Lånen omfattar anskaffningar gjorda under december till maj, respektive juni till november.

Noter till resultaträkningen (tkr)

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)	2015	2014
Intäkter utomstatliga	21 999	23 978
Intäkter från andra myndigheter	29 201	31 224
Summa	51 200	55 203

Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen uppgår till 10 305 tkr varav hyresintäkter utgör 2 803 tkr. (2014; 11 539 tkr varav hyresintäkter utgör 2 786 tkr).

Not 2 Finansiella intäkter (tkr)	2015	2014
Riksgäldskontoret	230	1 594
Övrigt	187	92
Summa finansiella intäkter	417	1 686

Finansiella intäkterna har minskat 2015 pga. att reporäntan har sänkts betydligt.

Not 3 Kostnader för personal (tkr)	2015	2014
Personalens lönekostnader exkl. sociala avgifter	399 304	398 625
Arbetsgivavgifter, pensionspremier o andra avg enl. lag o avtal	201 839	190 164
Övriga personalkostnader	15 470	14 869
Summa kostnader för personal	616 613	603 658

Av posten personalens lönekostnader exkl. sociala avgifter på totalt 399 304 tkr utgör 9 347 tkr kostnader för arvoden till styrelse och ej anställd personal (uppdragstagare). (2014; 398 625 tkr varav arvoden utgör 11 245 tkr)

Not 4 Kostnader för lokaler (tkr)	2015	2014
Lokalhyra inkl. mediakostnader som ej ingår i hyran	109 486	105 010
Lokalvård på entreprenad	5 735	5 513
Avsättning extraordinära kostnader omlokalisering	4 150	0
Övriga lokalkostnader	247	163
Summa kostnader	119 618	110 686

Kompletterande information enligt SUHF:s rekommendationer om redovisning av lokalkostnader (SUHF Dnr 14/069)

	2015	2014
Lokalhyra	105 985	102 724
Mediakostnader el, värme, kyla, vatten (som ej ingår i hyran)	3 502	2 286
Kostnader för reparation och underhåll av lokaler	343	352
Avskrivningskostnader förbättringsutgifter på annans fastighet	5 699	4 561
Kostnader för lokalvård	8 255	7 891
Kostnader för bevakning	428	412
Kostnader för larm och skalskydd	115	87
Kostnader för lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	5 088	1 199
Kostnader för egna fastigheter	0	0
Externa hyresintäkter och intäkter såld lokalvård	-3 570	-3 519
Summa lokalkostnader	125 845	115 993

Area, kvm LOA vid årets utgång (exkl. extern uthyrning)	70 448	69 052
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	1 786	1 680

Noten är omarbetad enligt SUHF:s reviderade vägledning okt-2015, därav är vissa poster i jämförelseåret justerade för att ge en rättvisande bild.

Extra ordinära kostnader (4 150 tkr) ingår i posten lokaltillbehör och övriga lokalkostnader.

Not 5 Övriga driftskostnader (tkr)	2015	2014
Resekostnader Sverige	6 313	7 432
Resekostnader Utlandet	5 472	4 375
Datajänster	13 937	12 400
Utbildningskonsulter	12 367	9 546
Konsultkostnader	31 807	42 254
Praktikplatsersättningar	12 677	11 217
Avsättningar tjänster omlokalisering	4 500	0
Övriga driftskostnader	67 312	65 591
Summa övriga driftskostnader	154 385	152 815

Konsultkostnader har minskat väsentligt inom grundutbildning och extern finansierad forskning. Minskningen beror dels på en minskad extern finansierad forskning samt att Mittuniversitetet aktivt arbetat med att minska konsultkostnader.

Not 6 Finansiella kostnader (tkr)	2015	2014
Riksgäldskontoret	866	394
Övrigt	322	429
Summa finansiella kostnader	1 188	823

Finansiella kostnader mot RGK har ökat pga. att reporäntan sänkts till - ränta vilket har påverkat behållningen på räntekontot.

Not 7 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)	2015	2014
Avskrivningar och nedskrivningar	26 512	30 390

Av posten avskrivningar och nedskrivningar på totalt 26 512 tkr utgör 3 900 tkr en slutavskrivning på restvärdet av anläggningstillgångar på avslutade externfinansierade projekt.

Not 8 Resultat från andelar i hel- och delägda företag (tkr)	2015	2014
Årets preliminära resultat MIUN Holding AB.	-392	-171

Not 9 Transfereringar - lämnade bidrag (tkr)	2015	2014	2015	2014
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning/ forsk.utb	Forskning/ forsk.utb
Linneuniversitetet			850	1 700
Örebro universitetet			850	1 700
Universitetet i Karlstad			850	1 700
Umeå universitet			343	1 317
Luleå Tekniska universitet			1 696	
Kungliga Tekniska Högskolan			263	
Sveriges Lantbruksuniversitet			550	
Övriga universitet och högskolor				977
Övriga myndigheter				13
Svenska företag			12 189	2 820
Utländska företag				553
Övrigt	748	62	306	3
Summa lämnade bidrag	748	62	17 897	10 782

Not 10 Årets kapitalförändring (tkr)	2015	2014	2015	2014	2015	2014
	Totalt	Totalt	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Forskning/ forsk.utb	Forskning/ forsk.utb
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag *	733 127	729 457	526 231	522 350	206 896	207 107
Intäkter av avg o andra ers	51 200	55 203	31 767	30 972	19 433	24 230
Intäkter av bidrag	105 754	141 265	10 007	11 328	95 747	129 937
Finansiella intäkter	418	1 686	262	827	156	858
Summa intäkter	890 498	927 610	568 267	565 478	322 231	362 132
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-616 613	-603 658	-373 806	-353 386	-242 807	-250 272
Kostnader för lokaler	-119 618	-110 686	-84 794	-79 311	-34 824	-31 375
Övriga driftskostnader	-154 385	-152 815	-97 539	-95 938	-56 847	-56 877
Finansiella kostnader	-1 188	-823	-668	-417	-520	-406
Avskrivningar	-26 512	-30 390	-16 633	-12 026	-9 879	-18 364
Summa kostnader	-918 316	-898 373	-573 439	-541 079	-344 877	-357 294
Verksamhetsutfall	-27 818	29 237	-5 172	24 399	-22 646	4 838

Resultat från hel- och delägda dotterbolag	-392	-171	0	0	-392	-171
Summa uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Erhållna medel	18 645	10 844	748	61	17 897	10 782
Lämnade bidrag	-18 645	-10 844	-748	-61	-17 897	-10 782
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0

* Av årets forskningsanslag har 128 tkr transfererats

Årets kapitalförändring	-28 210	29 066	-5 172	24 399	-23 038	4 667
Varav:						
Anslagsfinansierad verksamhet	-29 936	28 408	-8 703	23 261	-21 233	5 147
Avgiftsfinansierad verksamhet	1 332	2 172	1 205	2 255	127	-83
Bidragsfinansierad verksamhet	785	-1 343	2 326	-1 117	-1 541	-226
Resultat från hel- och delägda dotterbolag	-392	-171	0	0	-392	-171

För vidare uppdelning av verksamhetsgrenarna grundutbildning och forskning se respektive avsnitt i resultatredovisningen.

Noter till balansräkningen (tkr)

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar	2015	2014
Balanserad utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde IB	20 142	14 129
Omklassificering från 2014, ny balanspost	-1 843	0
Årets anskaffningar	1 258	6 013
Korrigerigering från balanspost pågående projekt materiell anl tillgång	434	0
Akkumulerad avskrivning IB	-13 807	-12 743
Omklassificering från 2014, ny balanspost	840	0
Årets avskrivningar	-2 206	-1 064
Summa balanserade utgifter för utveckling	4 818	6 335
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	1 843	0
Årets anskaffningar	297	1 843
Akkumulerad avskrivning IB	-839	0
Årets avskrivningar	-154	-839
Summa rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	1 147	1 004
Summa immateriella anläggningstillgångar	5 965	7 339

Omklassificering avser felaktiga aktiveringar 2014 avseende balanserade utgifter för utveckling som egentligen avser licenser.

Not 12 Anläggningstillgångar (tkr)	2015	2014
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde IB	71 520	73 960
Årets anskaffningar	14 977	12 483
Utrangeringar	0	-14 923
Akkumulerad avskrivning IB	-34 090	-44 452
Årets avskrivningar	-5 699	-4 561
Utrangeringar	0	14 923
Summa förbättringsutgifter på annans fastighet	46 708	37 430

Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Anskaffningsvärde IB	355 198	343 306
Årets anskaffningar	24 657	14 206
Utrangeringar	-24 528	-2 314
Akkumulerad avskrivning IB	-307 884	-285 427
Årets avskrivningar	-18 453	-24 767
Utrangeringar	24 318	2 310
Summa maskiner, inventarier, installationer m.m.	53 308	47 314

Pågående nyanläggningar

Anskaffningsvärde IB	3 472	180
Korrigeringar IB till ny balanspost Immateriell anläggningstillgång	-434	0
Återföringar pågående nyanläggningar	-2 959	-180
Återföringar pågående nyanläggningar	-79	0
Pågående nyanläggningar, årets anskaffningar/omföringar	2 959	3 472
Summa pågående nyanläggningar	2 959	3 472

Belopp 434 tkr har 2014 felaktigt klassificerats som pågående projekt i gruppen materiell anläggningstillgång. Har korrigerats 2015 till Immateriell anläggningstillgång.

Förskott materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde IB	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar	0	0
Summa förskott materiella anläggningstillgångar	0	0

Summa materiella anläggningstillgångar **102 975** **88 216**

Anläggningstillgångar innehåller Kulturtillgångar, icke avskrivningsbara tillgångar, till ett värde av 667 tkr.

I värdet anskaffningar på förbättringsutgifter på annans fastighet ingår i huvudsak investeringar för om- och tillbyggnationer av hyrda lokaler som ska anpassas till Mittuniversitetets verksamhet.

Not 13 Andelar i hel- och delägda företag

	Nom.värde	Kapital-	Röst-	Antal	2015	2014
	(kr)	andel	andel	aktier		
MIUN Holding AB org.nr 556884-4749	100	100%	100%	1 000	1 593	1 985

I regleringsbrev för bå 2012 avseende anslag 2:70 Särskild utgifter inom universitet och högskolor m.m. beslutade regeringen att utbetala 1 000 tkr i kapitaltillskott för bildande av holdingbolag. Aktiekapitalet uppgår till 100 tkr. I regleringsbrev för bå 2013 avseende anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. beslutade regeringen att av de medel som fördelades genom beslut för bå 2009 (2009/2145/5765/UH) får Mittuniversitetet göra kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till universitetets holdingbolag. 2013 utbetalades därmed 1 125 tkr till holdingbolaget. 2012 bildade MIUN Holding AB ett helägt dotterbolag, MIUN Venture AB (org nr 556901-0670) med aktiekapital 50 tkr. Antalet aktier i MIUN Venture AB uppgår till 500 med nominellt värde 100kr/aktie. I saldot ovan år 2015, 1 593 tkr, ingår även resultat från MIUN Venture AB.

Not 14 Kortfristiga fordringar (tkr)

	2015	2014
Kundfordringar	2 211	3 055
Fordringar hos andra myndigheter	17 750	17 475
Övriga fordringar	459	193
Summa kortfristiga fordringar	20 420	20 722

Not 15 Periodavgränsningsposter tillgångar (tkr)

	2015	2014
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	24 090	25 537
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	776	672
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	6 619	3 633
Summa förutbetalda kostnader	31 485	29 841

Förutbetalda hyreskostnader avser Mittuniversitetets hyreskontrakt med hyresvärdar på resp campusort.

Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga har ökat 2015 dels pga större mängd fakturor samt att Mittuniversitetet har bytt telefonisystem som genererat större belopp på faktura.

Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	4 715	24 013
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	6 047	6 208
Summa upplupna bidragsintäkter	10 762	30 221

Av det totala värdet upplupna bidragsintäkter inomstatliga avser:

EU (Tillväxtverket förvaltande myndighet)	232	16 763
Tillväxtverket	212	508
Länsstyrelsen Västernorrland	650	2 783
EU (Länsstyrelsen förvaltande myndighet)	1 174	2 414
Länsstyrelsen Jämtland		103
Verket för Innovationssystem	130	4
Linneuniversitetet		276
Umeå Universitet	61	233
Karlstad Universitet	266	155
Stockholms Universitet	1 362	184
Trafikverket	145	188
Arbetsmarknadsverket	239	129
Naturvårdsverket		152
Övriga myndigheter	243	121

Minskningen av upplupna bidragsintäkter härrör från en minskning av EU-finansierade projekt främst inom Regionala Strukturfonderna.

EU:s förra budget- och programperiod för EU:s fonder och program avslutades 2013 med viss fördröjning under 2014.

EU:s nya budget- och programperiod avser 2014-2020. Mittuniversitetet har under början av perioden färre EU-finansierade projekt än föregående år.

Av det totala värdet upplupna bidragsintäkter utomstatliga avser:

Kommuner och landsting	164	674
Svenska Företag	2 216	330
Svenska organisationer	2 572	3 441
Utländska företag och organisationer	1 095	1 577
Övriga		186

Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	1 249	120
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	1 588	1 658
Summa övriga upplupna intäkter	2 837	1 779

Summa periodavgränsningsposter	45 084	61 841
---------------------------------------	---------------	---------------

Not 16 Avräkning med statsverket (tkr)

	2015	2014
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	733 255	729 557
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-733 255	-729 557
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Summa avräkning med statsverket	0	0

Not 17 Räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)

	2015	2014
Beviljad kontokredit hos Riksgäldskontoret	70 000	70 000
Utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0

Tillgodohavandet på räntekontot per 31 december 2015 var 362 234 tkr.

Not 18 Statskapital (tkr)	2015	2014
Investerat av Staten i MIUN Holding AB	2 125	2 125
Kulturtillgångar	667	667
Summa	2 792	2 792

Enligt balansräkning 2015 är ackumulerat resultat 2014 i hel- och delägda företag felaktigt bokförda under statskapital. Beloppet uppgår till -139 tkr. Detta rättas i bokföring 2016. I not 18 och 19 specificeras hur korrekt redovisning ska se ut 2015.

I regleringsbrev för bå 2012, anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. tilldelades Mittuniversitetet 1 000 tkr för bildande av Holdingbolag.
I regleringsbrev för bå 2013, anslag 2:70 tilldelas Mittuniversitetet ett kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till MIUN Holding AB.

Not 19 Balanserad och årets kapitalförändring (tkr)	2015	2014
Ingående balans	235 561	206 495
Årets kapitalförändring	-27 818	29 237
Årets förändring av resultatandelar i hel- och delägda företag	-392	-171
Summa balanserad kapitalförändring	207 351	235 561

	2015	2014
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	207 351	235 561
B. Årets totala kostnader	918 316	898 373
A i procent av B	23%	26%

	Balanserad	Årets kapital-	Summa (A+B)
Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren	kap.för. (A)	förändring (B)	

Verksamhetsgren

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	125 065	-6 443	118 622
Uppdragsverksamhet	6 870	1 271	8 141

Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och forskarutbildning	102 362	-23 165	79 197
Uppdragsforskning	1 264	127	1 391
Summa kapitalförändring	235 561	-28 210	207 351

Enligt balansräkning 2015 är ackumulerat resultat 2014 i hel- och delägda företag felaktigt bokförda under statskapital. Beloppet uppgår till -139 tkr. Detta rättas i bokföring 2016. I not 18 och 19 specificeras hur korrekt redovisning ska se ut 2015.

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)	2015	2014
Ingående avsättning	6 146	13 028
Årets avsättning	6 338	1 746
Reglering samt omklassificering av pensionsersättning	0	-5 396
Årets pensionsutbetalningar	-3 389	-3 232
Summa utgående avsättningar	9 095	6 146

Not 21 Övriga avsättningar (tkr)	2015	2014
Ingående avsättning	1 706	0
Omklassificering avsättning pensionsersättning (engångspremier)	0	3 435
Omklassificering avsättning lokalt omställningsarbete	6 139	0
Årets avsättning, pensionsersättning (engångspremier)	1 879	21
Årets avsättning, extraordinära kostnader lokaler	4 150	0
Årets avsättning, extraordinära kostnader övrig drift	4 500	0
Årets avsättning, lokalt omställningsarbete	324	0
Årets utbetalningar pensionsersättning (engångspremier)	0	-1 750
Summa utgående avsättningar	18 698	1 706

Av årets avsättning 2015 avser 8 650 tkr avsättning för uppskattade extraordinära kostnader i samband med omlokalisering av verksamhet under 2016.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

För investeringar i anläggningstillgångar disponerar Mittuniversitetet en låneram på 130 000 tkr (2014; 150 000 tkr).

	2015	2014
Skuld vid årets början	89 599	82 620
Upptagna lån	45 892	35 360
Årets amorteringar	-30 480	-28 381
Skuld vid årets slut	105 011	89 599

Under december månad har investeringar gjorts till ett värde av 9 399 tkr och kommer att lånefinansieras i samband med nästkommande lånetillfälle.

Not 23 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2015	2014
Arbetsgivaravgift	10 501	10 469
Avtalsförsäkringspremie	1	1
Skulder till andra myndigheter	5 853	6 379
Mervärdeskatt	1 548	1 075
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	17 903	17 924

Not 24 Leverantörsskulder (tkr)

	2015	2014
Leverantörsskulder	26 388	34 872
Summa leverantörsskulder	26 388	34 872

Mindre volym på obetalda fakturor 2015 jämfört med 2014.

Not 25 Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2015	2014
Personalens källskatt	10 396	10 269
Övrigt	373	478
Summa kortfristiga övriga skulder	10 769	10 747

Not 26 Periodavgränsningsposter skulder (tkr)

	2015	2014
Upplupna löner och arvoden inklusive sociala avgifter	10 159	11 575
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	34 574	33 025
Övriga upplupna kostnader	4 443	10 758
Summa upplupna kostnader	49 176	55 358

Övriga upplupna kostnader har minskat 2015 pga. att avsättningar för lokalt omställningsarbete har omklassificerats till balanspost övriga avsättningar.

Oförbrukade bidrag, inomstatliga	29 910	43 920
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	35 336	26 558
Externt finansierade anläggningstillgångar	0	0
Avräkning EG-medel	0	0
Summa oförbrukade bidrag	65 246	70 478

Av det totala värdet på oförbrukade bidrag avser 2,7 mkr externa finansiärers andel av restvärdet på investeringar i projekt.

Förbrukningstakt oförbrukade bidrag exklusive transfereringar, inomstatliga

Beräkning av oförbrukade bidrags förbrukningstakt är en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten.

Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

Redovisningsrådet inom Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) har rekommenderat en gemensam modell för beräkning av förbrukningstakt.

Denna modell är dock inte tillämpbar inom Mittuniversitet då inomstatliga upplupna bidrag överstiger oförbrukade bidrag. Beräkningsmodell nedan är motsvarande modell som föregående år samt är jämförbar med modell enligt Luleå tekniska Universitet.

Summa oförbrukade bidrag exkl. transf, inomstatliga	25 581
Summa upplupna bidragsintäkter aktuella projekt	214
Summa intäkter aktuella projekt	23 114
Beräknad omsättningshastighet	0,9
Förbrukn per mån vid antagande om rak förbrukning	1 910
Förbrukas inom 3 månader	5 730
Förbrukas inom 4-12 månader	17 191
Förbrukas inom 1-3 år	2 659
Förbrukas inom 4- år	0
S:a förbrukn. oförbrukade bidrag, inomstatliga	25 581

	2015	2014
Övriga förutbet hyresintäkter, inomstatliga	105	0
Övriga förutbet hyresintäkter, utomstatliga	0	348
Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	10 871	10 562
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	14 866	5 118
Summa förutbetalda intäkter	25 842	16 029
Summa periodavgränsningsposter (skulder)	140 264	141 865
Av det totala värdet förutbetalda intäkter inomstatliga avser		
Skolverket	8 157	6 932
Uppsala Universitet	1 939	1 905
Övriga myndigheter	775	1 725
Av det totala värdet förutbetalda intäkter utomstatliga avser intäkter från		
Kommuner och landsting	768	1 282
Svenska företag	331	1 633
Svenska organisationer	11 446	575
Utlandsstudenter	1 828	1 105
Utländska företag och organisationer	494	512
Övriga	0	11

Jämförelsebeloppen för 2014 har korrigerats.

Övriga noter

Not 27 i ÅR 2015

Ledamöterna redovisar följande uppdrag som styrelse- och rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som Styrelseledamot i aktiebolag.

Peter Nygårds	Styrelseordförande, Ar Utvecklingsbolag AB Styrelseordförande, Ecoclime Comfort Ceilings AB Styrelseordförande, PN Extended Strategies AB Styrelseledamot, IVL Svenska Miljöinstitutet AB Ledamot, Insynsrådet Energimarknadsinspektionen
Brühl Thomas	Styrelseordförande, VisitSwedens dotterbolag i Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Storbritannien, Frankrike, Spanien Styrelseledamot, Association of Swedish Fashion Brands
Gustafsson Yvonne	Styrelseordförande, Riksgäldskontoret Styrelseordförande, SIDA Styrelseordförande, Totalförsvaret forskningsinstitut Styrelseledamot, E-hälsomyndigheten Ledamot, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) Ledamot, Finanspolitiska rådet Ledamot, Insynsrådet Livsmedelsverket Ledamot, Insynsrådet Nationalmuseum
Larsson Ulf	Styrelseordförande, Gällö Timber AB Styrelseordförande, SCA Forest Products AB Styrelseordförande, SCA Graphic Sundsvall AB Styrelseordförande, SCA Logistics AB Styrelseordförande, SCA Skog AB Styrelseordförande, SCA Timber AB Styrelseordförande, Scanning Holding AB Styrelseledamot, Handelsbanken Region Gävle Styrelseledamot, Heinzel Holding GmbH Styrelseledamot, Industrikraft AB Styrelseledamot, Svenskt Näringsliv Styrelsesuppleant, ARBIO AB Ledamot, Insynsrådet Västernorrlands län
Reza Moossavi	Styrelsesuppleant, Sundsvalls studenters Kårhus AB
Läth Rickard	Styrelseledamot, Sundsvalls studenters Kårhus AB
Mattsson Weijber Karin	Styrelseordförande, Flyinge AB Styrelseordförande, Ridskolan Strömsholm AB Styrelseordförande, WCR 2019 Jämtland AB Styrelseordförande, Karin Mattsson Weijber AB Styrelseledamot, Astrid Lindgrens Värld AB Styrelseledamot, Fastighetsaktiebolaget Norrtull AB Styrelseledamot, Frösö Park Fastighet AB Styrelseledamot, OK Detaljhandel AB
Norell Bergendahl Margareta	Styrelseledamot, Innventia AB
Söderholm Anders	Ledamot, Insynsrådet Länsstyrelsen i Västernorrlands län Ledamot, Insynsrådet Universitetskanslersämbetet
Caroline Sjöberg	Ledamot, Arbetsgivarverkets medlemsråd Ledamot, Insynsrådet Universitetskanslersämbetet

Not 28

Ersättningar och andra förmåner för ledamöter i Mittuniversitetets styrelse.

Styrelseledamöter anställda vid Mittuniversitetet (kr)		Period i styrelsen
Anders Söderholm	1 206 038	2015-01-01-2015-12-31
Morgan Fröling	693 856	2015-01-01-2015-12-31
Katarina Lindblad-Gidlund	625 170	2015-01-01-2015-12-31
Mikael Nordenmark	787 433	2015-01-01-2015-12-31

Ersättningar och andra förmåner utbetalda under räkenskapsperioden till externa ledamöter (kr)

Thomas Brühl	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Ulf Larsson	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Karin Mattsson Weijber	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Margareta Norell Bergendahl	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Peter Nygårds	66 000	2015-01-01-2015-12-31
Mats Benner	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Caroline Sjöberg	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Daniel Käven	14 000	2015-07-01-2015-12-31
Marion Stofkoper	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Yvonne Gustafsson	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Rickard Läth	28 000	2015-01-01-2015-12-31
Reza Moossavi	14 000	2015-01-01-2015-06-30

Universitetsstyrelsens beslut

Styrelsen för Mittuniversitetet har den 17 februari 2016 i Östersund beslutat godkänna årsredovisning för verksamhetsåret 2015.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Peter Nygårds
Ordförande

Anders Söderholm
Rektor

Margareta Norell Bergendahl
Vice ordförande

Mats Benner

Thomas Brühl

Morgan Fröling

Yvonne Gustafsson

Daniel Kåven

Ulf Larsson

Katarina Lindblad-Gidlund

Rickard Låth

Karin Mattsson Weijber

Mikael Nordenmark

Caroline Sjöberg

Ida Öberg

Redovisning av takbelopp

Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2015-01-01 – 2015-12-31

Enligt bilaga 2 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	675	388	19 659	7 674	27 333
Teologi					0
Juridik	182	149	5 299	2 944	8 244
Samhällsvetenskap	1 759	1 395	51 247	27 591	78 837
Naturvetenskap	741	577	38 354	25 187	63 542
Teknik	1 379	1 051	71 370	45 872	117 243
Farmaci					0
Vård	1 039	960	57 158	45 728	102 886
Odontologi					0
Medicin	348	305	21 383	22 784	44 167
Undervisning	290	270	9 514	10 457	19 971
Verksamhetsförlagd utb.	84	79	3 605	4 027	7 632
Övrigt	369	339	15 322	11 440	26 762
Design	65	65	9 532	5 808	15 340
Konst					0
Musik					0
Opera					0
Teater					0
Media					0
Dans					0
Idrott	56	53	6 017	2 621	8 638
Summa	6 985	5 631	308 464	212 132	520 596

Takbelopp (tkr)	523 100
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	2 504

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter **145,3** inom **design**. Högst får **65** avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet **Teknik**.

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	523 100
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	751
Utfall total ersättning enligt tabell 1	520 596
+ Ev. ingående överproduktion	43 401
Summa (B)	564 749
Summa (A-B) ¹	-41 649

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.

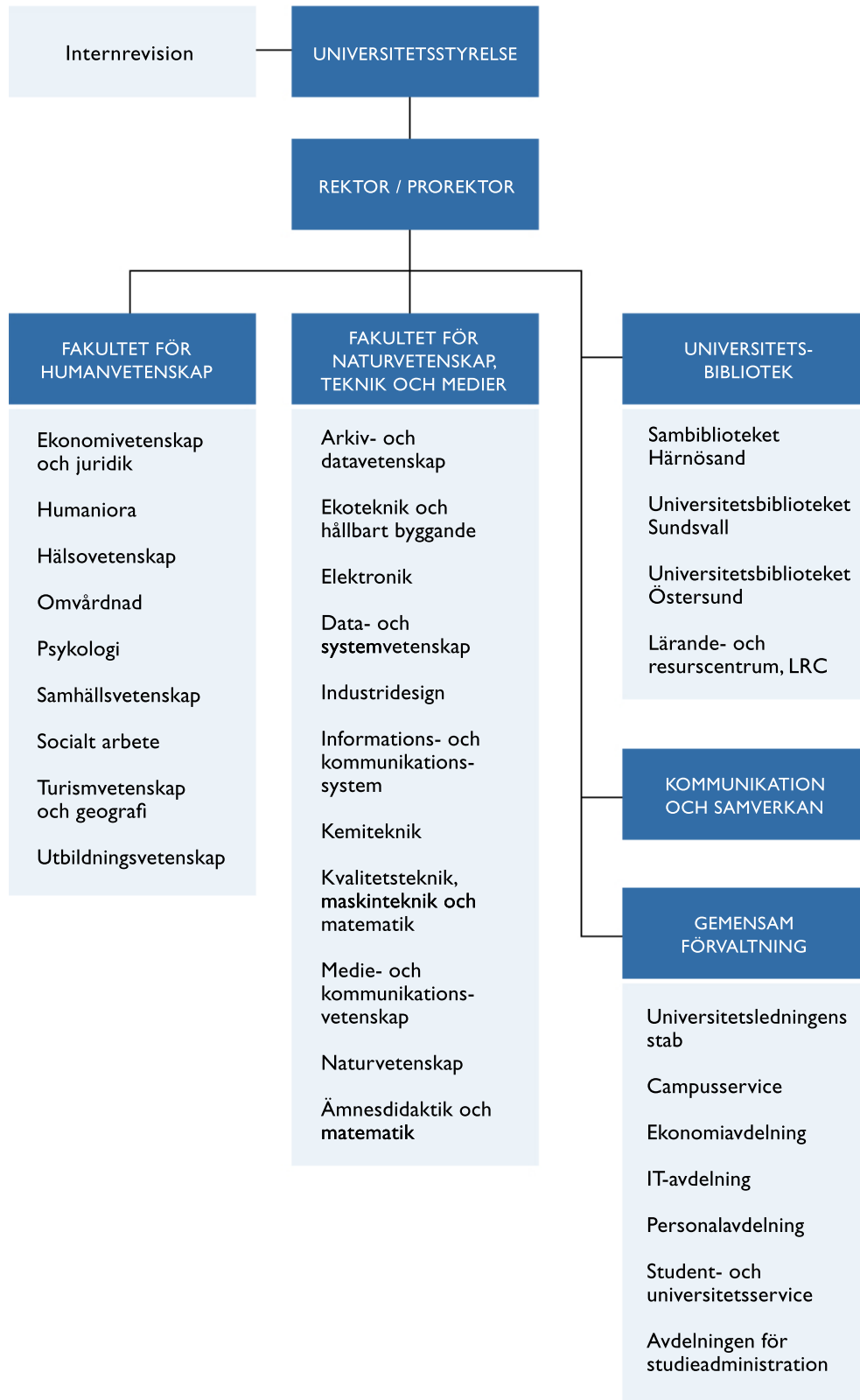
Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	41 649
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	41 649

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

MITTUNIVERSITETETS ORGANISATIONSSKISS

SAMMANSTÄLLNING ÖVER TABELLER OCH DIAGRAM

Tabell	Diagram	Tabelltext	Avsnitt
1		Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar	1.1
2		Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr) på anslaget	1.1
3		Genomströmning, 2011-2014	1.1
4		Antal förstahandssökande vid sista anmälningdag	1.2
5		Övergångsfrekvenser	1.2
6		Nationell rekrytering till Mittuniversitetet	1.2
7		Behörighetsgivande förutbildning	1.2
8		Utbildningar inom vård och omsorg	1.3
9		Ingenjörstudier	1.3
10		Lärautbildning	1.3
11		Programutbildningar 2012 - 2015, hstk	1.3
12		Programutbildningar vid Mittuniversitetet	1.3
	1	Hst i ämnen på avancerad nivå	1.3
13		Antal helårsstudenter på fristående kurser	1.3
14		Antal helårsstudenter, sommarkurser	1.3
15		Nyckeltal, anslagsgrundande	1.3
16		Antal helårsstudenter i distansutbildning	1.4
17		Genomströmning %, anslagsfinansierat	1.4
18		Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus, läsår	1.4
19		Antal helårsstudenter per campus, anslagsfinansierat	1.4
20		Uppdragsutbildning, helårsstudenter och intäkter	1.5
21		Ut- och inresande studenter, individer	1.6
22		Avgiftsstudenter per program, individer	1.6
23		Examen, internationella studenter	1.6
	2	Totalt antal utfärdade examina	1.8
24		Totalt antal utfärdade examina	1.8
25		Yrkesexamina	1.8
26		Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet	2.1
27		Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet	2.1
28		Examina inom forskarutbildningen, antagna vid Mittuniversitetet	2.1
29		Publikationer 2012-2015	2.3
	3	Publikationer enligt NorScore, fraktionerade	2.3
30		Antal professorer, personår (december)	2.4
31		Antal nyanställda professorer samt antal kvinnor bland dessa	2.4
32		Kostnader för forskning 2012 - 2015	2.4
	4	Hemvist för medförfattare till Miun-författare (alla publikationer 2011-2014). Värdena är fraktionerade.	2.5
	5	Andel kvinnor per tjänstekategori, personår (december) 2012-2015	3.2
33		Könsfördelning för ledningspersoner, individer (december)	3.2
	6	Underrepresenterat kön i programutbildningarna	3.2
34		Nyckeltal universitetsbiblioteket	3.3
35		Antal anställda per tjänstekategori, personår (december)	3.4
36		Nyckeltal personal och sjukfrånvaro	3.4
37		Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr	4
38		Omslutning för grundnivå och avancerad nivå, tkr	4
39		Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr	4
40		Omslutning för forskning och forskarutbildning, tkr	4
41		Redovisning av intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning, tkr	4
42		Avgiftsbelagd verksamhet, tkr	4
43		Indikatorer ingående i index för utbildning på grundnivå och avancerad nivå,	5
44		Indikatorer ingående i index för forskning och forskarutbildning	5
45		Index för biblioteket	5
	7	Kostnad per hst och hpr, tkr	6
46		Kostnader per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr	6
47		Kostnad för doktorander, tkr	6
48		Mått på samverkan	6

Bilaga 4 Struktur för rapportering i resultatredovisningen

Rapportering enligt Högskolelagen 1 kap (HL), Högskoleförordningen (HF), Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), Regleringsbrev 2015 (RB), Regleringsbrev för Mittuniversitetet 2015 (RB för Miun), RB 2:70 samt Förordningen om intern styrning och kontroll

Kapitel/avsnitt	Rapporteringskrav
Rektor har ordet	FÅB 1 kap 4§: I årsredovisningen skall även information lämnas om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.
1. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	HL 2§: Utbildning som vilar på vetenskaplig och konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet.
1.1 Utbildningens omfattning	RB bil 1: Redovisa helårsstudenter och helårsprestationer.
1.2 Söktryck och rekrytering	HL 5§: Aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan.
1.3 Utveckling av utbildningen	HL 7§: Bedriva utbildning på grundnivå och avancerad nivå. RB: Bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser till grund för utbildningsutbudet. Avvägningar, omgivande samhällets behov av utbildning. RB: Antal programnybörjare, antal hst samt antal examinerade de senaste tre åren på vissa utbildningar. RB: Åtgärder och överväganden för att informera och vägleda studenter i val inom lärarutbildningen. RB: Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan.
1.4 Distansutbildning och e-lärande	RB: Fördelning mellan distans- och campusutbildning.
1.5 Samverkan och arbetslivsanknytning	HL 2§: Samverka med omgivande samhälle och informera om verksamheten.
1.6 Internationalisering	HL5: Främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden. RB: Studieavgifter för tredjelandsstudenter.
1.7 Kvalitetsarbete inom utbildningen	HL 4§: Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.
1.8 Examina	HL 10a§: Utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå. HL 17§: Utfärda gemensam examen.
2. Forskning och utbildning på forskarnivå	
2.1 Utbildning på forskarnivå	HL 7§: Bedriva utbildning på forskarnivå. HL 9a§: Utveckla de kunskaper som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. HL 10§: Utfärda examina på forskarnivå
2.2 Forskning - i ämnen och inom forskningscenter	HL 2§: Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.
2.3 Vetenskaplig produktion	
2.4 Forskningskompetens och forskningsresurser	HL 4§: Tillgängliga resurser ska utnyttjas effektivt. RB för Miun: Rekryteringsmål för professorer.
2.5 Kvalitet i forskningen	HL 3§: Nära samband mellan forskning och utbildning. HL 3a§: Värna vetenskapens trovärdighet och god forskningssed.

	HL 4§: Verksamheten ska anpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter
2.6 Samverkan, innovation och nyttiggörande	RB 2:64 ap.20: Innovationsverksamhet vid universitet och högskolor
3. Gemensamt för utbildning och forskning	
3.1 Studentmedverkan	HL 4a§: Studenterna ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen RB 2:64 ap.8: Stöd för studentinflytande
3.2 Jämställdhet och arbete för lika villkor	HL 5§: Iaktta och främja jämställdhet mellan män och kvinnor
3.3 Bibliotek	HL 4§: Tillgängliga resurser ska utnyttjas effektivt.
3.4 Personal och kompetensförsörjning	FÅB 3 kap 3§: Åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen
3.5 Hållbar utveckling	HL 5§: Främja hållbar utveckling
4. Ekonomisk utveckling 2015	RB: Ekonomisk redovisning mm.
5. Verksamhetens resultat	FÅB 3 kap 1§: Volym och kostnad per prestation.
6. Intern styrning och kontroll	Förordning om intern styrning och kontroll

Kontakt

Telefon 010-142 80 00
E-post kontakt@miun.se
Webb miun.se

Campus

Härnösand Universitetsbacken 1, 871 88 Härnösand
Sundsvall Holmgatan 10, 851 70 Sundsvall
Östersund Kunskapens väg 8, 831 25 Östersund